

PRED JUTRIŠNIMI VOLITVAMI NOVEGA POKRAJINSKEGA ODBORA

KPI potrjuje alternativno stališče tako v tržaški občini kot na pokrajini

Jutri bo za izvolitev novega odbora in predsednika pokrajine potrebna le relativna večina, kar omogoča uspeh LPT - Stališče Slovenske skupnosti

Jutri zvečer se bo spet sestel tržaški pokrajinski svet. Po treh neuspešnih poskusih na zadnji seji, bodo na dnevnem redu ponovno volitve novega odbora in predsednika. Na zadnji seji, ko je bila potrebna za izvolitev absolutna večina, je — kot znan — kandidat Liste za Trst Carlo Ventura, prejel 13 glasov (11 od LPT in 2 misovska), dosedanji predsednik, socialist Carbone, pa 11 glasov dosedanje koalicijske KD, PSI, PSDI in SSK, kateri so komunisti odrekli svojo zunanjo podporo in s tem povzročili krizo.

Jutri se bo položaj spremenil, saj ne bo več potrebna absolutna pač pa le relativna večina. Če ne bo medtem prišlo do sprememb v stališčih strank, predvsem v stališču KPI, bo izvoljen odbor Liste za Trst in seveda tudi njen kandidat Ventura za novega predsednika pokrajine, kar pomeni, da bo Lista za Trst imela v svojih rokah tako pokrajinsko kot tržaško občino. Seveda pa, manjšinski listarski odbor ne bo imel lahkega življenja, saj se bo moral takoj spopasti z vprašanjem proračuna, kar velja tudi za Cecovinejev odbor tržaške občine.

Predvidevanje, da utegne biti jutri izvoljen listarski predsednik tržaške pokrajine, potrjuje tudi stališče, ki sta ga na svoji včerajšnji skupni seji zavzela federalni komite in federalna nadzorna komisija tržaške avtonomne federacije KPI, ki dejansko potrjuje svojo odločitve o umiku komunistične podpore dosedanjemu koalicijskemu odboru.

Komunisti v svojem sporočilu oziroma v resoluciji, ki so jo sprejeli na včerajšnjem sestanku potem, ko so na osnovi poročila Claudia Tonela razpravljali o trenutnem političnem položaju predvsem v zvezi s krizo na pokrajini in stanjem v tržaški občini, najprej ugotavljajo, da bi morali tako tržaška občina kot tudi pokrajina »preseči sedanjí položaj, ki ga označuje mrtva točka in imobilizem«, saj se »omejen položaj zavlačuje in rojeva zmedo in dvomaj«. Na pokrajini, pravi poročilo, ni še rešeno vprašanje novega odbora, potem ko je prejšnji odstopil, ki je KPI ugotovila neizpolnjevanje političnega sporazuma, na katerem je temeljila koalicijska stranka, ki je omogočala obstoj odbora.

V resoluciji je nadalje rečeno, da federalni komite in nadzorna komisija menita, da je možna samo takšna sestava novih odborov, ki so slonela na enotnih programih, ki bodo upoštevali bistvene predloge KPI, kot so zagotavljanje pravic slovenske narodnostne skupnosti, antifasistična akcija, industrijski in pristaniški razvoj, izvajanje gospodarskega sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo, ki ga predvidevajo osimski sporazumi in področna avtonomija, ki se mora izvajati v okviru deželne enotnosti. Jamstvo, da se bo program izvajal, je »prisotnost« komunistov v izvršnih telesih v popolni enakopravnosti z ostalimi političnimi silami. Tudi prihaja resolucija KPI do bistvene točke, kjer je rečeno, da so »nesprejemljive dvomne rešitve, ki sledijo logiki delitve oblasti, ki vsebuje koncept »upravljalnosti«, ki ga predlaga KD in v zahtevi ostalih političnih sil, ki govorijo o »ravnotežju pri vođenju raznih ustanov. To je pot političnega nesporazuma, s katerim se želi prekriti diskriminacija napram komunistom in podaljšanje negativne izkušnje, ki jo predstavlja Cecovinejev odbor na tržaški občini, katerega podpira MSI«. Federalni komite in nadzorna komisija tržaške avtonomne federacije KPI sta v drugem odstavku še jasneje v svojem odnosu do enobavnege odbora LPT na tržaški občini, ko pravita, da je treba preseči sedanjí odbor LPT, ki se »izkazuje s svojimi protidemokratskimi stališči, ki imajo provokatorski namen omejevanja ustavno svobodo in pospeševanja oziroma napetosti in narodne nestrpnosti, (med drugim je tu mišljena prepoved dvojezičnih transparentov ob 50. letnici Tržaške pristaniške družbe).

Komunisti predlagajo zato vsem demokratskim silam enotne rešitve, ki bi bile v nasprotju z »načrtim oblastniškim integralizmom LPT in KD«. Demokratska enotnost zahteva prisotnost komunistov v izvršnih odborih, saj je prava diskriminacija do komunistov prvi razlog, ki onemogoča izvedbo enotnih in demokratskih rešitev, ki bi imele potrebno večino.

V zaključnem delu resolucije je še ena polemična nota, ki pravi, da »KPI odklanja izkrivljanje dejstev, katerim smo priča v zadnjih tednih in si močno želi, da bi tudi druge stranke znale pokazati isti občutek za odgovornost, ki je o značeval delo komunistov in isti kvaliteten doprinos, ki so ga komunisti dali v iskanju najboljših rešitev problemov, ki zadevajo skupnost in to tudi ko so v opoziciji.«

Komunisti vsekakor potrjujejo svoje alternativno stališče v tržaški občini in na pokrajini in pravijo, da se bodo trudili v svojstvu alternativne »sile, da bi tako na občini kot na pokrajini dosegli enotnost, v prvi vrsti s socialisti in v povezavi z ljudmi in s poslušom za probleme delavcev.

O političnem položaju v zvezi z bližnjimi glasovanji za finančne proračune tržaške pokrajine, občine Trst in občine Devin - Nabrežina, na svoji zadnji seji razpravljal tudi pokrajinski izvršni odbor Slovenske skupnosti. SSK ugotavlja, da je trenutni položaj najbolj zaskrbljujoč v zvezi z razvojem krize v pokrajinski upravi, potem ko je KPI odrekla svojo zunanjo podporo koalicijskemu odboru KD, PSI, PSDI in SSK. Če ne bo do jutrišnjega dne (ponedeljka), ko bo pokrajinski svet nadaljeval z volitvami novega predsednika in odbornikov, prišlo do kakih sprememb v zadržanih glavnih skupin (Liste za Trst, KPI in KD), bo Lista za Trst kot najmočnejša skupina po številu svetovalcev prevzela vodstvo province, kar bo še bolj zapletlo in zaostrojlo politična nasprotja. Takšen razvoj neizbežno vodi v komisarsko upravo in razpis novih volitev.

Zato bi, po mnenju izvršnega odbora SSK, morale glavne prizadele politične sile dobro premisliti, preden to s svojim togim zadržanjem dopustijo. Očvč je skoro s tem v zvezi pripomniti — pravi SSK — da bi uresničitev takšne napovedi bila škodljiva ne samo za splošno politično ozračje v mestu in na Tržaškem sploh, temveč tudi za nadaljevanje ustvarjanja pogojev za priznanje in konkretno izvajanje pravic pripadnikov slovenske manjšine na ravni krajevnih ustanov in še posebno pokrajinske uprave.

Predlog Fincantieri za CAA Oster odpor sindikalnih organizacij Sindikalne organizacije odločno zaavraja predlog Fincantieri, ki predvideva preusmeritev in obenem tudi odkrivanje proizvodnje v milski ladjedelnici Alto Adriatico, in ne zagotavlja pa ohranitve sedanjih zaposlitvenih ravní. O tem vprašanju je tekla beseda na sestanku s predstavnikom vsedržavne enotne sindikalne zveze, katerega so se udeležili pokrajinska federacija CGIL - CISL - CGdL/UIL, FLM ter delavski svet milske ladjedelnice. Sindikalne organizacije sedaj pozivajo tudi deželni odbor, krajevne uprave in politične sile, da se zavzamejo za vprašanje in preprečijo uresničitev nesprejemljivega predloga Fincantieri.

Končno po 22 letih VČERAJ URADNO IZROČILI PROMETU NOVO ŽELEZNIŠKO PROGO V PREDORU Gradnja zahtevala naložbo 45 milijard - Odslej olajšan promet na nabrežjih

Ob prisotnosti najvišjih predstavnikov oblasti, so včeraj v Trstu izročili prometu novo obvozno železniško progo v predoru, po kateri bo odslej vozil tovorni vlak, ki povezuje staro in novo pristanišče. Potrebno je bilo skoraj 22 let in 45 milijard lir, da so zgradili 6,5 kilometrov proge, od katerih poteka kar 5,6 km v predoru, ki je bil najtrši oreh gradbenih del, saj je bila njegova gradnja iz najrazličnejših, utemeljenih in tudi neutemeljenih razlogov, izredno težavna. Proga ima dva tira in več vozlišč, kar bo brez dvoma pospešilo promet tovornih vlakov, ki prihajajo iz Jugoslavije, Avstrije in Benetk, saj ne bo več potrebno ustavljanje in sestavljanje kompozicij na centralni postaji. Tudi hitrost vlakov bo veliko večja, predvsem če pomislimo, da je sedanjí vlak, ki je vozil po nabrežjih s hitrostjo le 5 kilometrov na uro in da je bil za ta promet le en sam tir. Takoj pa je treba dodati, da se bodo te ugodnosti pokazale le čez eno leto, ko bodo dokončana vsa dela in ko bodo uresničeni tudi drugi tir. Do takrat namreč bo vlak vozil le po enem tiru. Najbližja in najoptimalnejša ugodnost obvoza je torej za sedaj le razbremenitev prometa na nabrežjih, ki ga je močno oviral potasni tovorni vlak.

O pomenu objekta so včeraj med slovesnostjo spregovorili v imenu generalnega direktorja državnih železnic Cesare Marchi, predstavnik enotne sindikalne zveze železničarjev Drosi, predstavnik ministrstva za javna dela Borsei, deželni

pravice pripadnikov slovenske manjšine na ravni krajevnih ustanov in še posebno pokrajinske uprave.

Predlog Fincantieri za CAA Oster odpor sindikalnih organizacij Sindikalne organizacije odločno zaavraja predlog Fincantieri, ki predvideva preusmeritev in obenem tudi odkrivanje proizvodnje v milski ladjedelnici Alto Adriatico, in ne zagotavlja pa ohranitve sedanjih zaposlitvenih ravní. O tem vprašanju je tekla beseda na sestanku s predstavnikom vsedržavne enotne sindikalne zveze, katerega so se udeležili pokrajinska federacija CGIL - CISL - CGdL/UIL, FLM ter delavski svet milske ladjedelnice. Sindikalne organizacije sedaj pozivajo tudi deželni odbor, krajevne uprave in politične sile, da se zavzamejo za vprašanje in preprečijo uresničitev nesprejemljivega predloga Fincantieri.

Končno po 22 letih

VČERAJ URADNO IZROČILI PROMETU NOVO ŽELEZNIŠKO PROGO V PREDORU

Gradnja zahtevala naložbo 45 milijard - Odslej olajšan promet na nabrežjih

Ob prisotnosti najvišjih predstavnikov oblasti, so včeraj v Trstu izročili prometu novo obvozno železniško progo v predoru, po kateri bo odslej vozil tovorni vlak, ki povezuje staro in novo pristanišče. Potrebno je bilo skoraj 22 let in 45 milijard lir, da so zgradili 6,5 kilometrov proge, od katerih poteka kar 5,6 km v predoru, ki je bil najtrši oreh gradbenih del, saj je bila njegova gradnja iz najrazličnejših, utemeljenih in tudi neutemeljenih razlogov, izredno težavna. Proga ima dva tira in več vozlišč, kar bo brez dvoma pospešilo promet tovornih vlakov, ki prihajajo iz Jugoslavije, Avstrije in Benetk, saj ne bo več potrebno ustavljanje in sestavljanje kompozicij na centralni postaji. Tudi hitrost vlakov bo veliko večja, predvsem če pomislimo, da je sedanjí vlak, ki je vozil po nabrežjih s hitrostjo le 5 kilometrov na uro in da je bil za ta promet le en sam tir. Takoj pa je treba dodati, da se bodo te ugodnosti pokazale le čez eno leto, ko bodo dokončana vsa dela in ko bodo uresničeni tudi drugi tir. Do takrat namreč bo vlak vozil le po enem tiru. Najbližja in najoptimalnejša ugodnost obvoza je torej za sedaj le razbremenitev prometa na nabrežjih, ki ga je močno oviral potasni tovorni vlak.

O pomenu objekta so včeraj med slovesnostjo spregovorili v imenu generalnega direktorja državnih železnic Cesare Marchi, predstavnik enotne sindikalne zveze železničarjev Drosi, predstavnik ministrstva za javna dela Borsei, deželni

pravice pripadnikov slovenske manjšine na ravni krajevnih ustanov in še posebno pokrajinske uprave.

Predlog Fincantieri za CAA Oster odpor sindikalnih organizacij Sindikalne organizacije odločno zaavraja predlog Fincantieri, ki predvideva preusmeritev in obenem tudi odkrivanje proizvodnje v milski ladjedelnici Alto Adriatico, in ne zagotavlja pa ohranitve sedanjih zaposlitvenih ravní. O tem vprašanju je tekla beseda na sestanku s predstavnikom vsedržavne enotne sindikalne zveze, katerega so se udeležili pokrajinska federacija CGIL - CISL - CGdL/UIL, FLM ter delavski svet milske ladjedelnice. Sindikalne organizacije sedaj pozivajo tudi deželni odbor, krajevne uprave in politične sile, da se zavzamejo za vprašanje in preprečijo uresničitev nesprejemljivega predloga Fincantieri.

Končno po 22 letih

VČERAJ URADNO IZROČILI PROMETU NOVO ŽELEZNIŠKO PROGO V PREDORU

Gradnja zahtevala naložbo 45 milijard - Odslej olajšan promet na nabrežjih

Ob prisotnosti najvišjih predstavnikov oblasti, so včeraj v Trstu izročili prometu novo obvozno železniško progo v predoru, po kateri bo odslej vozil tovorni vlak, ki povezuje staro in novo pristanišče. Potrebno je bilo skoraj 22 let in 45 milijard lir, da so zgradili 6,5 kilometrov proge, od katerih poteka kar 5,6 km v predoru, ki je bil najtrši oreh gradbenih del, saj je bila njegova gradnja iz najrazličnejših, utemeljenih in tudi neutemeljenih razlogov, izredno težavna. Proga ima dva tira in več vozlišč, kar bo brez dvoma pospešilo promet tovornih vlakov, ki prihajajo iz Jugoslavije, Avstrije in Benetk, saj ne bo več potrebno ustavljanje in sestavljanje kompozicij na centralni postaji. Tudi hitrost vlakov bo veliko večja, predvsem če pomislimo, da je sedanjí vlak, ki je vozil po nabrežjih s hitrostjo le 5 kilometrov na uro in da je bil za ta promet le en sam tir. Takoj pa je treba dodati, da se bodo te ugodnosti pokazale le čez eno leto, ko bodo dokončana vsa dela in ko bodo uresničeni tudi drugi tir. Do takrat namreč bo vlak vozil le po enem tiru. Najbližja in najoptimalnejša ugodnost obvoza je torej za sedaj le razbremenitev prometa na nabrežjih, ki ga je močno oviral potasni tovorni vlak.

O pomenu objekta so včeraj med slovesnostjo spregovorili v imenu generalnega direktorja državnih železnic Cesare Marchi, predstavnik enotne sindikalne zveze železničarjev Drosi, predstavnik ministrstva za javna dela Borsei, deželni

pravice pripadnikov slovenske manjšine na ravni krajevnih ustanov in še posebno pokrajinske uprave.

Predlog Fincantieri za CAA Oster odpor sindikalnih organizacij Sindikalne organizacije odločno zaavraja predlog Fincantieri, ki predvideva preusmeritev in obenem tudi odkrivanje proizvodnje v milski ladjedelnici Alto Adriatico, in ne zagotavlja pa ohranitve sedanjih zaposlitvenih ravní. O tem vprašanju je tekla beseda na sestanku s predstavnikom vsedržavne enotne sindikalne zveze, katerega so se udeležili pokrajinska federacija CGIL - CISL - CGdL/UIL, FLM ter delavski svet milske ladjedelnice. Sindikalne organizacije sedaj pozivajo tudi deželni odbor, krajevne uprave in politične sile, da se zavzamejo za vprašanje in preprečijo uresničitev nesprejemljivega predloga Fincantieri.

Končno po 22 letih

VČERAJ URADNO IZROČILI PROMETU NOVO ŽELEZNIŠKO PROGO V PREDORU

Gradnja zahtevala naložbo 45 milijard - Odslej olajšan promet na nabrežjih

Ob prisotnosti najvišjih predstavnikov oblasti, so včeraj v Trstu izročili prometu novo obvozno železniško progo v predoru, po kateri bo odslej vozil tovorni vlak, ki povezuje staro in novo pristanišče. Potrebno je bilo skoraj 22 let in 45 milijard lir, da so zgradili 6,5 kilometrov proge, od katerih poteka kar 5,6 km v predoru, ki je bil najtrši oreh gradbenih del, saj je bila njegova gradnja iz najrazličnejših, utemeljenih in tudi neutemeljenih razlogov, izredno težavna. Proga ima dva tira in več vozlišč, kar bo brez dvoma pospešilo promet tovornih vlakov, ki prihajajo iz Jugoslavije, Avstrije in Benetk, saj ne bo več potrebno ustavljanje in sestavljanje kompozicij na centralni postaji. Tudi hitrost vlakov bo veliko večja, predvsem če pomislimo, da je sedanjí vlak, ki je vozil po nabrežjih s hitrostjo le 5 kilometrov na uro in da je bil za ta promet le en sam tir. Takoj pa je treba dodati, da se bodo te ugodnosti pokazale le čez eno leto, ko bodo dokončana vsa dela in ko bodo uresničeni tudi drugi tir. Do takrat namreč bo vlak vozil le po enem tiru. Najbližja in najoptimalnejša ugodnost obvoza je torej za sedaj le razbremenitev prometa na nabrežjih, ki ga je močno oviral potasni tovorni vlak.

O pomenu objekta so včeraj med slovesnostjo spregovorili v imenu generalnega direktorja državnih železnic Cesare Marchi, predstavnik enotne sindikalne zveze železničarjev Drosi, predstavnik ministrstva za javna dela Borsei, deželni

pravice pripadnikov slovenske manjšine na ravni krajevnih ustanov in še posebno pokrajinske uprave.

Predlog Fincantieri za CAA Oster odpor sindikalnih organizacij Sindikalne organizacije odločno zaavraja predlog Fincantieri, ki predvideva preusmeritev in obenem tudi odkrivanje proizvodnje v milski ladjedelnici Alto Adriatico, in ne zagotavlja pa ohranitve sedanjih zaposlitvenih ravní. O tem vprašanju je tekla beseda na sestanku s predstavnikom vsedržavne enotne sindikalne zveze, katerega so se udeležili pokrajinska federacija CGIL - CISL - CGdL/UIL, FLM ter delavski svet milske ladjedelnice. Sindikalne organizacije sedaj pozivajo tudi deželni odbor, krajevne uprave in politične sile, da se zavzamejo za vprašanje in preprečijo uresničitev nesprejemljivega predloga Fincantieri.

Končno po 22 letih

VČERAJ URADNO IZROČILI PROMETU NOVO ŽELEZNIŠKO PROGO V PREDORU

Gradnja zahtevala naložbo 45 milijard - Odslej olajšan promet na nabrežjih

Ob prisotnosti najvišjih predstavnikov oblasti, so včeraj v Trstu izročili prometu novo obvozno železniško progo v predoru, po kateri bo odslej vozil tovorni vlak, ki povezuje staro in novo pristanišče. Potrebno je bilo skoraj 22 let in 45 milijard lir, da so zgradili 6,5 kilometrov proge, od katerih poteka kar 5,6 km v predoru, ki je bil najtrši oreh gradbenih del, saj je bila njegova gradnja iz najrazličnejših, utemeljenih in tudi neutemeljenih razlogov, izredno težavna. Proga ima dva tira in več vozlišč, kar bo brez dvoma pospešilo promet tovornih vlakov, ki prihajajo iz Jugoslavije, Avstrije in Benetk, saj ne bo več potrebno ustavljanje in sestavljanje kompozicij na centralni postaji. Tudi hitrost vlakov bo veliko večja, predvsem če pomislimo, da je sedanjí vlak, ki je vozil po nabrežjih s hitrostjo le 5 kilometrov na uro in da je bil za ta promet le en sam tir. Takoj pa je treba dodati, da se bodo te ugodnosti pokazale le čez eno leto, ko bodo dokončana vsa dela in ko bodo uresničeni tudi drugi tir. Do takrat namreč bo vlak vozil le po enem tiru. Najbližja in najoptimalnejša ugodnost obvoza je torej za sedaj le razbremenitev prometa na nabrežjih, ki ga je močno oviral potasni tovorni vlak.

O pomenu objekta so včeraj med slovesnostjo spregovorili v imenu generalnega direktorja državnih železnic Cesare Marchi, predstavnik enotne sindikalne zveze železničarjev Drosi, predstavnik ministrstva za javna dela Borsei, deželni

pravice pripadnikov slovenske manjšine na ravni krajevnih ustanov in še posebno pokrajinske uprave.

Predlog Fincantieri za CAA Oster odpor sindikalnih organizacij Sindikalne organizacije odločno zaavraja predlog Fincantieri, ki predvideva preusmeritev in obenem tudi odkrivanje proizvodnje v milski ladjedelnici Alto Adriatico, in ne zagotavlja pa ohranitve sedanjih zaposlitvenih ravní. O tem vprašanju je tekla beseda na sestanku s predstavnikom vsedržavne enotne sindikalne zveze, katerega so se udeležili pokrajinska federacija CGIL - CISL - CGdL/UIL, FLM ter delavski svet milske ladjedelnice. Sindikalne organizacije sedaj pozivajo tudi deželni odbor, krajevne uprave in politične sile, da se zavzamejo za vprašanje in preprečijo uresničitev nesprejemljivega predloga Fincantieri.

Končno po 22 letih

VČERAJ URADNO IZROČILI PROMETU NOVO ŽELEZNIŠKO PROGO V PREDORU

Gradnja zahtevala naložbo 45 milijard - Odslej olajšan promet na nabrežjih

Ob prisotnosti najvišjih predstavnikov oblasti, so včeraj v Trstu izročili prometu novo obvozno železniško progo v predoru, po kateri bo odslej vozil tovorni vlak, ki povezuje staro in novo pristanišče. Potrebno je bilo skoraj 22 let in 45 milijard lir, da so zgradili 6,5 kilometrov proge, od katerih poteka kar 5,6 km v predoru, ki je bil najtrši oreh gradbenih del, saj je bila njegova gradnja iz najrazličnejših, utemeljenih in tudi neutemeljenih razlogov, izredno težavna. Proga ima dva tira in več vozlišč, kar bo brez dvoma pospešilo promet tovornih vlakov, ki prihajajo iz Jugoslavije, Avstrije in Benetk, saj ne bo več potrebno ustavljanje in sestavljanje kompozicij na centralni postaji. Tudi hitrost vlakov bo veliko večja, predvsem če pomislimo, da je sedanjí vlak, ki je vozil po nabrežjih s hitrostjo le 5 kilometrov na uro in da je bil za ta promet le en sam tir. Takoj pa je treba dodati, da se bodo te ugodnosti pokazale le čez eno leto, ko bodo dokončana vsa dela in ko bodo uresničeni tudi drugi tir. Do takrat namreč bo vlak vozil le po enem tiru. Najbližja in najoptimalnejša ugodnost obvoza je torej za sedaj le razbremenitev prometa na nabrežjih, ki ga je močno oviral potasni tovorni vlak.

O pomenu objekta so včeraj med slovesnostjo spregovorili v imenu generalnega direktorja državnih železnic Cesare Marchi, predstavnik enotne sindikalne zveze železničarjev Drosi, predstavnik ministrstva za javna dela Borsei, deželni

pravice pripadnikov slovenske manjšine na ravni krajevnih ustanov in še posebno pokrajinske uprave.

Predlog Fincantieri za CAA Oster odpor sindikalnih organizacij Sindikalne organizacije odločno zaavraja predlog Fincantieri, ki predvideva preusmeritev in obenem tudi odkrivanje proizvodnje v milski ladjedelnici Alto Adriatico, in ne zagotavlja pa ohranitve sedanjih zaposlitvenih ravní. O tem vprašanju je tekla beseda na sestanku s predstavnikom vsedržavne enotne sindikalne zveze, katerega so se udeležili pokrajinska federacija CGIL - CISL - CGdL/UIL, FLM ter delavski svet milske ladjedelnice. Sindikalne organizacije sedaj pozivajo tudi deželni odbor, krajevne uprave in politične sile, da se zavzamejo za vprašanje in preprečijo uresničitev nesprejemljivega predloga Fincantieri.

Končno po 22 letih

VČERAJ URADNO IZROČILI PROMETU NOVO ŽELEZNIŠKO PROGO V PREDORU

Gradnja zahtevala naložbo 45 milijard - Odslej olajšan promet na nabrežjih

Ob prisotnosti najvišjih predstavnikov oblasti, so včeraj v Trstu izročili prometu novo obvozno železniško progo v predoru, po kateri bo odslej vozil tovorni vlak, ki povezuje staro in novo pristanišče. Potrebno je bilo skoraj 22 let in 45 milijard lir, da so zgradili 6,5 kilometrov proge, od katerih poteka kar 5,6 km v predoru, ki je bil najtrši oreh gradbenih del, saj je bila njegova gradnja iz najrazličnejših, utemeljenih in tudi neutemeljenih razlogov, izredno težavna. Proga ima dva tira in več vozlišč, kar bo brez dvoma pospešilo promet tovornih vlakov, ki prihajajo iz Jugoslavije, Avstrije in Benetk, saj ne bo več potrebno ustavljanje in sestavljanje kompozicij na centralni postaji. Tudi hitrost vlakov bo veliko večja, predvsem če pomislimo, da je sedanjí vlak, ki je vozil po nabrežjih s hitrostjo le 5 kilometrov na uro in da je bil za ta promet le en sam tir. Takoj pa je treba dodati, da se bodo te ugodnosti pokazale le čez eno leto, ko bodo dokončana vsa dela in ko bodo uresničeni tudi drugi tir. Do takrat namreč bo vlak vozil le po enem tiru. Najbližja in najoptimalnejša ugodnost obvoza je torej za sedaj le razbremenitev prometa na nabrežjih, ki ga je močno oviral potasni tovorni vlak.

O pomenu objekta so včeraj med slovesnostjo spregovorili v imenu generalnega direktorja državnih železnic Cesare Marchi, predstavnik enotne sindikalne zveze železničarjev Drosi, predstavnik ministrstva za javna dela Borsei, deželni

pravice pripadnikov slovenske manjšine na ravni krajevnih ustanov in še posebno pokrajinske uprave.

Predlog Fincantieri za CAA Oster odpor sindikalnih organizacij Sindikalne organizacije odločno zaavraja predlog Fincantieri, ki predvideva preusmeritev in obenem tudi odkrivanje proizvodnje v milski ladjedelnici Alto Adriatico, in ne zagotavlja pa ohranitve sedanjih zaposlitvenih ravní. O tem vprašanju je tekla beseda na sestanku s predstavnikom vsedržavne enotne sindikalne zveze, katerega so se udeležili pokrajinska federacija CGIL - CISL - CGdL/UIL, FLM ter delavski svet milske ladjedelnice. Sindikalne organizacije sedaj pozivajo tudi deželni odbor, krajevne uprave in politične sile, da se zavzamejo za vprašanje in preprečijo uresničitev nesprejemljivega predloga Fincantieri.

Končno po 22 letih

VČERAJ URADNO IZROČILI PROMETU NOVO ŽELEZNIŠKO PROGO V PREDORU

Gradnja zahtevala naložbo 45 milijard - Odslej olajšan promet na nabrežjih

Ob prisotnosti najvišjih predstavnikov oblasti, so včeraj v Trstu izročili prometu novo obvozno železniško progo v predoru, po kateri bo odslej vozil tovorni vlak, ki povezuje staro in novo pristanišče. Potrebno je bilo skoraj 22 let in 45 milijard lir, da so zgradili 6,5 kilometrov proge, od katerih poteka kar 5,6 km v predoru, ki je bil najtrši oreh gradbenih del, saj je bila njegova gradnja iz najrazličnejših, utemeljenih in tudi neutemeljenih razlogov, izredno težavna. Proga ima dva tira in več vozlišč, kar bo brez dvoma pospešilo promet tovornih vlakov, ki prihajajo iz Jugoslavije, Avstrije in Benetk, saj ne bo več potrebno ustavljanje in sestavljanje kompozicij na centralni postaji. Tudi hitrost vlakov bo veliko večja, predvsem če pomislimo, da je sedanjí vlak, ki je vozil po nabrežjih s hitrostjo le 5 kilometrov na uro in da je bil za ta promet le en sam tir. Takoj pa je treba dodati, da se bodo te ugodnosti pokazale le čez eno leto, ko bodo dokončana vsa dela in ko bodo uresničeni tudi drugi tir. Do takrat namreč bo vlak vozil le po enem tiru. Najbližja in najoptimalnejša ugodnost obvoza je torej za sedaj le razbremenitev prometa na nabrežjih, ki ga je močno oviral potasni tovorni vlak.

O pomenu objekta so včeraj med slovesnostjo spregovorili v imenu generalnega direktorja državnih železnic Cesare Marchi, predstavnik enotne sindikalne zveze železničarjev Drosi, predstavnik ministrstva za javna dela Borsei, deželni

pravice pripadnikov slovenske manjšine na ravni krajevnih ustanov in še posebno pokrajinske uprave.

Predlog Fincantieri za CAA Oster odpor sindikalnih organizacij Sindikalne organizacije odločno zaavraja predlog Fincantieri, ki predvideva preusmeritev in obenem tudi odkrivanje proizvodnje v milski ladjedelnici Alto Adriatico, in ne zagotavlja pa ohranitve sedanjih zaposlitvenih ravní. O tem vprašanju je tekla beseda na sestanku s predstavnikom vsedržavne enotne sindikalne zveze, katerega so se udeležili pokrajinska federacija CGIL - CISL - CGdL/UIL, FLM ter delavski svet milske ladjedelnice. Sindikalne organizacije sedaj pozivajo tudi deželni odbor, krajevne uprave in politične sile, da se zavzamejo za vprašanje in preprečijo uresničitev nesprejemljivega predloga Fincantieri.

Končno po 22 letih

VČERAJ URADNO IZROČILI PROMETU NOVO ŽELEZNIŠKO PROGO V PREDORU

Gradnja zahtevala naložbo 45 milijard - Odslej olajšan promet na nabrežjih

Ob prisotnosti najvišjih predstavnikov oblasti, so včeraj v Trstu izročili prometu novo obvozno železniško progo v predoru, po kateri bo odslej vozil tovorni vlak, ki povezuje staro in novo pristanišče. Potrebno je bilo skoraj 22 let in 45 milijard lir, da so zgradili 6,5 kilometrov proge, od katerih poteka kar 5,6 km v predoru, ki je bil najtrši oreh gradbenih del, saj je bila njegova gradnja iz najrazličnejših, utemeljenih in tudi neutemeljenih razlogov, izredno težavna. Proga ima dva tira in več vozlišč, kar bo brez dvoma pospešilo promet tovornih vlakov, ki prihajajo iz Jugoslavije, Avstrije in Benetk, saj ne bo več potrebno ustavljanje in sestavljanje kompozicij na centralni postaji. Tudi hitrost vlakov bo veliko večja, predvsem če pomislimo, da je sedanjí vlak, ki je vozil po nabrežjih s hitrostjo le 5 kilometrov na uro in da je bil za ta promet le en sam tir. Takoj pa je treba dodati, da se bodo te ugodnosti pokazale le čez eno leto, ko bodo dokončana vsa dela in ko bodo uresničeni tudi drugi tir. Do takrat namreč bo vlak vozil le po enem tiru. Najbližja in najoptimalnejša ugodnost obvoza je torej za sedaj le razbremenitev prometa na nabrežjih, ki ga je močno oviral potasni tovorni vlak.

O pomenu objekta so včeraj med slovesnostjo spregovorili v imenu generalnega direktorja državnih železnic Cesare Marchi, predstavnik enotne sindikalne zveze železničarjev Drosi, predstavnik ministrstva za javna dela Borsei, deželni

pravice pripadnikov slovenske manjšine na ravni krajevnih ustanov in še posebno pokrajinske uprave.

Predlog Fincantieri za CAA Oster odpor sindikalnih organizacij Sindikalne organizacije odločno zaavraja predlog Fincantieri, ki predvideva preusmeritev in obenem tudi odkrivanje proizvodnje v milski ladjedelnici Alto Adriatico, in ne zagotavlja pa ohranitve sedanjih zaposlitvenih ravní. O tem vprašanju je tekla beseda na sestanku s predstavnikom vsedržavne enotne sindikalne zveze, katerega so se udeležili pokrajinska federacija CGIL - CISL - CGdL/UIL, FLM ter delavski svet milske ladjedelnice. Sindikalne organizacije sedaj pozivajo tudi deželni odbor, krajevne uprave in politične sile, da se zavzamejo za vprašanje in preprečijo uresničitev nesprejemljivega predloga Fincantieri.

Končno po 22 letih

VČERAJ URADNO IZROČILI PROMETU NOVO ŽELEZNIŠKO PROGO V PREDORU

Gradnja zahtevala naložbo 45 milijard - Odslej olajšan promet na nabrežjih

UMRL JE TONE ABRAM OBSOJENEC NA 2. TRŽ. PROCESU

Tudi v našem dnevniku smo te dni objavili kratko vest o smrti Antonia Abramija (na to ime se je glasilo policijsko sporočilo) na stopnišču botaničnega vrta pri Sv. Alojziju. Niti slutiti nismo, da je Tone Abram, obsojenec na 30 let ječe na drugem tržaškem procesu proti Pinku Tomažiču in drugim slovenskim antifasistom. Če nas ne bi eden od naših bralcev opozoril na to, bi njegova samotna smrt šla verjetno mimo nas, saj je pokojnik živel v zadnjih petnajstih letih v več letih odmaknjen od vsega družbenega dogajanja.

in vendar je bil Tone Abram v svoji mladosti in tudi še nekaj let po osvoboditvi človek, ki je polno živel svoje narodno, protifasistično in napredno življenje. Mladenič ga je iskanje zaposlitve iz rodnega kraja Škrlatnice (rodil se je 31. januarja 1915) pripeljal v tržaško lad jedelnico, kjer se je sredi delavskega gibanja orel za napredne ideje in se vključil v antifasistično gibanje. Že od otroških let se je poznal s Pinkom Tomažičem in je potem, ko se je Pinko z amnestijo ob desetletnici fašizma rešil policijskega nadzorstva, z njim najtesneje sodeloval pri ustanavljanju trojke in spletnju ilegalnih žarišč odpora. S Pinkom in znanim tržaškim komunistom Jožetom Pahorjem je bil med organizatorji širšega sestanka leta 1933 pri Nabrežini, katerega sta se poleg drugih udeležila tudi znana komunistična borca, pokojni Rudin in Ferdo Rukin.

Leta 1935 je bil Tone Abram prijavljen aretiran in je odsedel 8 mesecev. Po Pinkovem odhodu v Jugoslavijo se je za nadaljevanje ilegalnega dela povezal z znanim revolucionarnim Paolom Morganom in z njim sodeloval do leta 1938. Ko pa

se je Pinko po vrnitvi iz Jugoslavije in potem iz italijanske vojske vrnil v Trst in na Kras, je bil Tone spet ob njem in skupno z njim je tudi prišel na drugi tržaški proces in bil, kot rečeno, obsojen na 30 let zapor.

Kapitulacija Italije pa zanj ni pomenila odrešitve. Iz zaporov so ga odpeljali naravnost v Dachau, kjer je preživel lakoto in trpljenje in se po osvoboditvi vrnil v Trst. Vključil se je v vrste komunistične partije in bil najprej sekretar celice na Opčinah in sekretar ukrajinskega komiteja KP. Po končani partijski šoli v Opatiji in udeležbi na mladinski akciji na progi Šamac - Sarajevo, je bil imenovan za partijskega sekretarja v Nabrežini, leta 1943 je bil na tem mestu v Dolini. Leta 1957 se je iz načelnih razlogov razšel s KP. Leta 1964 je kandidiral na listi socialistične stranke na pokrajinskih volitvah. Še prej, leta 1962, je bil med ustanovitelji društva »Misel in delo«.

V naslednjih letih je postopno vedno bolj opuščal politično in družbeno življenje in prijatelji ter znanci so ga videvali vedno manj. Tu in tam se je še pojavil, na primer na sestanku obsojencev drugega tržaškega procesa v Kopru a neprijazna usoda ga je vedno bolj oddaljevala tudi nekdanjim prijateljem in sohorcem. Živel je sam s svojo življenjsko trpkostjo.

Toda v analizi slovenskega naroda in naprednega življenja zlasti med obema vojnama, bo njegovo ime ostalo zapisano v vrsti tistih, ki so tiho, skromno toda pogumno nosili plamenico upora, bili v njegovih prvih vrstah in tudi na lastni koži čutili posledice svojih odločitev. Tega nihče ne izbris. Naj mu bodo te skromne vrstice v zahvalo in spomin. (n.e)

Izleti

Združjenje Union - Podonjer obvešča, da bo odhod za Kumrovec - Krško dne 7. junija ob 6. uri s Trga Oberdank. Informacije dobite v Ul. Valdirivo 30, tel. 64-459.

SPDT
priredi ob priliki 10. tradicionalnega srečanja članov zamejskih planinskih društev s planinca matične domovine, ki bo v nedeljo, 14. junija, avtobusni

IZLET V BARDU
V BENESKO SLOVENIJO

Vpisovanje na sedežu ZSSDI, Ul. sv. Franciška 20/2, od vključno sobote, 6. junija, vsak dan od 11. do 12. ure.

Osnovna šola »Primož Trubar« vabi starše in prijatelje mladine na

zaključno šolsko prireditev
slovesno podelitev
Bevke bralne značke

ki bo v kinodvorani v Bazovici v sredo, 3. junija, ob 17. uri.

GLASBENA MATICA TRST

SKLICUJE

v ponedeljek, 15. junija 1981, ob 19.30 v prvem in ob 20. uri v drugem sklicanju, na sedežu GM v Trstu, Ul. R. Manna 29.

redni občni zbor

Dnevni red: otvoritev; poročila; razprava; razrešnica staremu odboru; volitve novega odbora; razno.

ŠOLA GLASBENE MATICE TRST

V sredo, 3. junija 1981, ob 20. uri v mali dvorani Prosvetnega doma na Opčinah

KSENJA BRASS

KLAVIRSKI RECITAL

(šola prof. Janeza Lovšeta)

Vabljeni!

PODRUŽNICA ŠOLE GLASBENE MATICE V NABREŽINI

V torek, 2. junija 1981, ob 20.30 v dvorani I. Gruđen v Nabrežini

sklepni nastop

Vabljeni!

PD »FRAN VENTURINI«
MLADINA OD DOMJA IN S KRMENTE

priredita 6., 7. in 8. junija

ŠAGRO
s kulturnim programom

■ Vse tri večere bo igral ansambel »POMLAD«
■ Delovali bodo dobro založeni kioski

ARCI — ZSKD — ZSSDI

RINGA - RINGA - RAJA

GHIRI - GHIRI - GAIA

PRAZNIK ZA OTROKE IN ODRASLE

Gledališče, folklor, glasba, ples, odbojka, animacija — dobro založeni kioski in domače vino

V SOBOTO, 6. IN V NEDELJO, 7. JUNIJA 1981,

OD TRGA GOLDONI DO STADIONA »1. MAJ«

Včeraj - danes

OKLIČI: klepar Arturo Colletta in gospodinja Anna Iovino, finančni stražnik Francesco Maltese in uradnica Claudia Mammetti, mehanik Roberto Belladonna in uradnica Isabella Fachin, delavec Franco Ferro in uradnica Daniela Urbinelli, trgovec Renato Busato in nameščena v knjigarni Flavia Zorzon, uradnik Fabrizio Macchia in odvetniški pripravnik Laura Bevilacqua, inženir Rocco Zoti in študentka Emanuela Fragiaco, delavec Roberto Era in trg. pomočnica Serenella Bernetti, finančni stražnik

Domenico Miele in trg. pomočnica Annamaria Volturro, sofer Giovanni Cabassi in trg. pomočnica Maria Miccoli, komercialist Giovanni Perissinotto in študentka Luisa Zotti, uradnik Antonio Calzone in študentka Aristeo Nisticò, podčastnik vojske Antonio Savino in uradnica Giuseppina Strongoli, nameščena Alessandro Stopar in gospodinja Rosa La Magra, uradnik Roberto Svara in študentka Nedda Kupfersin, uradnik Giorgio De Marco in heliografinja Anna Metta, železničar Mariano Martusciello in Concetta Indaco, policijski agent Clemente Cimmino in knječica delavka Maria Felicia Ferrara, finančni stražnik Vincenzo Tufo in gospodinja Nicolina Ciarla, delavec Alessandro Predonzani in učiteljica Gianna Birnberg, podčastnik finančne straže Luciano Suriano in uradnica Vincenza Prestilco, mehanik Edvin Sedmach in trg. pomočnica Lorena Svab, bolničar Boris Nadlišek in študentka Keenja Dobrija, zidar Tarcisio Piamura in učiteljica Barbara Melle, trgovec Furio Micoli in uradnica Viviana Pitacco, univerzitetni študent Giampaolo Fragiaco in uradnica Rossana Lupo, uradnik Edvin Gregori in uradnica Marina Turk, agent javne varnosti Marco Gualtieri in nameščena Marina, Ezia Guagnini.

ste poskusili pri meni?
seguin
ul. Mazzini 51
tel. 733361

VZPI - ANPI
in SKD Prosek Kontovel
vabita na

KOMEMORACIJO
OBESENIH TALCEV

ki bo na proseški postaji danes, ob 11. uri. Sodelujejo vsi odseki SKD Prosek - Kontovel. Govorila bosta Igor Tuta in Paolo Sema.

KOMISIJA
ZA DORAŠČAJCO MLADINO PRI SKGZ

prireja letovanje za otroke v Zgornji Gorah pri Bledu od 24. julija do 7. avgusta 1981 in v Savudriji od 23. julija do 6. avgusta. Vpisovanje in informacije na sedežu SKGZ v Trstu, Ul. sv. Franciška 20, od 9. do 12. ure, tel. 744-249.

Iskreno se zahvaljujem vsem izletnikom VZPI - ANPI iz Kriza v Sarajevo in Beograd za darove, cvetje in čestitke ob mojem rojstnem dnevu. Posebna zahvala pevcem
vaš Nandi

Razna obvestila

PD Slovan sporoča, da bodo pevke vaje v torek, 2. junija, ob 20.30 za moške in ob 21.15 za ženske.

V župnijski cerkvi v Rojani bo danes ob 17. uri koncert ob obnovljenih orglah. Nastopita: organist Hubert Bergant in rojanski cerkveni pevski zbor.

KD Primorsko - Mačkoleje vabi vse svoje člane na drugi redni občni zbor, ki bo v četrtek, 4. junija, ob 21. uri v Srenjski hiši.

Praznik Unità in Dela v Bazovici danes ob 14. uri odprte kioskov, ob 18. uri godba na pihala Rilarmonica di S. Barbara in nastop mladinske folklorne skupine KD Rdeča zvezda iz Saleza. Prihodnostna govora bosta imela Miloš Budin in Claudio Tonel. Oba večera ples z ansamblom Puff.

Danes, NEDELJA, 31. maja

VNEBOHOD, ANGELA

Sonce vzhaja ob 5.19 in zatone ob 20.45 — Dolžina dneva 15.16. Luna vzhaja ob 4.17 in zatone ob 16.07.

Jutri, PONEDELJEK, 1. junija

RADOVAN

Vreme včeraj: najvišja temperatura 24.1 stopinje, najnižja 15 stopinj, ob 18. uri 23 stopinj, zračni tlak 1018,6 mb ustaljen, veter 4 km na uro jugozahodnik, vlaga 60-odstotna, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 19,8 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN OKLIČI

RODILI SO SE: Walter Novellino, Chiara Ferri, Marco Miloni, Chiara Maria Bieker.

UMRLI SO: 79-letna Maria Novic, 83-letna Maria Bestjak vd. Valentice, 81-letni Davide Sirk, 66-letni Antonio Abram, 80-letna Maria Degan vd. Redivo, 50-letni Umberto Ermanni, 49-letni Benedetto Casagrande, 49-letna Giuseppina Storini, 72-letna Armanda Toffoli vd. Bertotti, 78-letni Giordano Giorgetti, 61-letni Claudio Mazzoli, 72-letna Francesca Jerkie por. Bencina, 81-letna Erna Cermecca vd. Donati, 89-letni Costantino Markovich, 65-letni Ernesto Almanni, 61-letna Maria Konec vd. Zuban, 68-letni Giovanni Novic, 91-letna Giustina Iernanis vd. Bufon Fontegher, 78-letni Mario Rauber, 88-letna Anna Caputo vd. Vallon.

Gledališča

PRODUKCIJA BALETNE ŠOLE
STUDIJSKI PRIKAZ

G. BIZET:
OTROSKE IGRE

L. BOCCHERINI:
BALETNA ŠOLA

Danes, 31. maja, ob 19.30 v Kulturnem domu

Prodaja vstopnic danes ob 10. do 12. ure pri blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4, tel. 734-265.

SSG Slovensko stalno gledališče bo gostovalo danes ob 20.30 v Mestnem gledališču v Ljubljani s tragikomedijo Daniela L. Coburna »Partija remija«.

AVDITORIJ
Danes ob 17. uri v Avditoriju Jole Silvani in Witz Orkestru s delom »Un baul pien de ricordi«. Rezervacija pri glavni blagajni. Za abonente popust. Jutri zaprto zaradi počitka. V torek ob 20.30.

Kino

Ariston 16.30-20.30 »Ludwig«. H. Berger in R. Schneider.
Eden 16.30 »La vera storia della signora delle camelie«. Prepovedan mladini pod 14. letom. Jutri isti film ob 18.00.

Ritz 16.00 »Sfinge«. L. Annedown, F. Langella. Jutri isti film ob 18.00.

Excelsior 17.00 »Rock'n Roll High School«. Od jutri naprej zaprto zaradi popravil.

Grattacielo 17.00-22.15 »Il marito in vacanza«. L. Carati, E. Montagnani. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Fenice 17.00 »Fantasma d'amore«. M. Mastroianni, R. Schneider.

Aurora 16.30 »Tre uomini da abbattere«. Jutri isti film ob 17.00.

Capitol 16.15 »L'isola«. Jutri isti film ob 17.30.

Cristallo 16.00 »Gente comune«. D. Sutherland. Jutri isti film ob 17.30.

Vittorio Veneto 16.15 »The blues brothers«. Jutri isti film ob 16.30.

Moderno 16.30 »Savanna selvaggia«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Lumiere 15.30 »Coma profondo«. Jutri isti film ob 16.00.

Mignon 15.30 »Professione pericolo - Stuntman«. Peter O'Toole.

Nazionale 15.30-22.15 »Miss Jones«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Filodrammatico 14.30-22.00 »Super libidos«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Radio 16.00 »Pornografia campagnola«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

ZADRUGA

»NAŠ KRAS«

vabi na odprtje

KOLEKTIVNE

RAZSTAVE GRAFIK

ki bo v Kraški galeriji v Repnu 31. jutri, 1. junija, ob 20. uri.

Razstavljajo: Černigoj

Kravos

Palčić

Spacal

Vecchiet

Ob otvoritvi bo nastopil

TRŽASKI OKTET

Osnovna šola F.-Milčinski - Katinara, srednja šola Sv. Cirila in Metoda - Katinara, otroški vrt iz Lonjerja, KD Lonjer - Katinara in KD Rovte - Kolonkovec

priredijo danes, ob 17. uri na osnovni šoli na Katinari

PROSLAVO V POCASTITEV

190-LETNICE ŠOLE NA KATINARI

Slavnostni govor Minka Pahor

Kulturni program s sodelovanjem: osnovne in srednje šole na Katinari, otroškega vrta iz Lonjerja, otroške folklorne skupine Tabor z Opčin, harmonikarskega ansambla Glasbene matice, deklisklega zbora iz Devina in moškega zbora Fran Venturini od Domja

Vabljeni

Danes, ob 16.30 bo v cerkvi v Šklednju spominska proslava ob

50-letnici govora msgr. Jakoba Ukmarija o krščanskem sožitju med narodi

GOVORNIK: SREČKO ŠUMAN

Nastopajo: združena zbor z Opčin in Šklednja, solistka

Ljubica Berce - Košuta in šklednjiški otroški zbor.

Zveza slovenskih kulturnih društev

Vabimo vas na literarni večer mladih književnikov (sodelovali bodo tudi igralci in glasbeniki)

ZAKAJ BI MOLČALI!

ki bo jutri, 1. junija, ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani, Ul. sv. Franciška 20.

Občinsko gledališče

»FRANCE PREŠEREN« - Boljunec

ČETRTEK, 4. junija, ob 20.30

KONCERT VAŠKE GODBE NA PIHALA

»VESELI GODCI«

Gledališka skupina KD F. Prešeren — Boljunec

»Karlo ne z'more... ana, dve, tri...«

Komedija v narečju

Igralci: Mirjan Antodolica, Dorjana Fidel, Laura Kofol, Silvi Starec, Nevija Svara, Ingrid Žerjal

Glasba: Giorgio Guštinčič

Tekst in režija: Tatjana Turko

Kulturno društvo »Slavko Skamperjan«

vabi na predstavo

»S kakšno pravico ti rečem dober dan?«

gledališka lepljenka

MARKO KRAVOS — SERGEJ VERČ

v izvedbi mladinske gledališke skupine iz Boljuna.

V veliki dvorani na stadionu »1. maj« — Sv. Ivan, v petek, 5. junija, ob 20.30.

SKD TABOR — OPČINE

KD RDEČA ZVEZDA — SALEZ

pod pokroviteljstvom

ZVEZE SLOVENSKE KULTURNIH DRUŠTEV

ZAPLEŠIMO, ZAPOJMO...

Četrta revija otroških folklornih skupin

— v soboto, 6. junija, ob 19. uri na igrišču v Zgoniku

— v nedeljo, 14. junija, ob 19. uri v Prosvetnem domu na Opčinah

PD SLOVENEK BORST - ZABREZEC

11. PRAZNIK VINA

DANES:

ob 10.00 otvoritev kioskov
ob 16.00 začetek kulturnega programa — koncert godbe na pihala BREG — otroški pevski zbor PD Slovenec — pevski zbor iz Bertikov — folklorna skupina iz REZUJE

od 20.00 do ene ponoči ples z ansamblom »POMLAD«

JUTRI:

ob 10.00 otvoritev kioskov
ob 19.00 podelitev nagrad 25. razstave vin občine Dolina

od 20.00 do 00.30 ples z ansamblom »POMLAD«

PROSVETNO DRUŠTVO MAČKOLJE

VABI NA TRADICIONALNI

PRAZNIK ČEŠENJ

DANES: ob 14. uri odprtje kioskov

ob 16. uri začetek kulturnega programa

• Domači pevski zbor

• Dekliški pevski zbor »Slovenski šopek«

• Otroški pevski zbor »Slovenski šopek«

• Moški pevski zbor »Srečko Kumar« iz Repna

• Godba na pihala iz Nabrežine

• Humorične točke z Marjanom Kravosom

od 20. do 24. ure prosta zabava z ansamblom TAIMS

Delovali bodo dobro založeni kioski s čevapčiči, klobasami in domačim vinom.

Pomožene avtobusne zveze z mestom in okolico (avtobus 40)

TRST drevored Campi Elisi vogal ul. d'Alviano s P

kava splendid

vrečka gr. 200 lir **1490**

6 bitter

s. pellegrino lir **1470**

kava suerte

vrečka gr. 400 lir **2540**

10 cinzano

soda lir **2750**

pivo wührer

PRAZNIK SLOVENSKE KNJIGE V SOVODNJAH

Prvič na Goriškem podelili 347 Bevkovih bralnih značk

Priznanje so prejeli učenci iz 11 osnovnih šol - Otroci pripravili tudi razstavo risb in spisov

Sovodnje so bile včeraj središče kulturnega dogajanja slovenskega dela Goriške. Tu, na prostoru poleg obnovljenega kulturnega doma, so se na prazniku ob podelitvi Bevkovih bralnih značk, zbrali učenci in učitelji skorajda iz vseh slovenskih osnovnih šol na Goriškem, od Jamelj, Doberdoba in Ronk, do Plešivega v krminski občini. Na praznik slovenske pisane besede, ki so ga pripravili otroci in njihovi vzgojitelji, so kje prišli tudi starši in prijatelji, iz Ljubljane pa šestčlanska delegacija pod vodstvom člana izvršnega odbora predsedstva RK SZDL Mitje Rotovnika. V delegaciji so bili še Jože Zupan, odgovoren za akcijo bralnih značk, France Kržan, predsednik republiškega sveta Zveze pisarjev, pisatelj Miha Mate, ilustrator Božo Kos in novinar Dela Svetina.

Na prireditvi so imeli glavno besedo otroci, učenci vseh šol, ki so sodelovali v tekmovanju za bralno značko in ki so pod vodstvom učiteljeve Zore Saksidove pripravili lep recital iz Bevkovih del ter skupaj zapeli in zaigrali.

V imenu občinske uprave je udeležence prireditev, za katero so dali pobudo učitelji, pozdravil zupan Vito Primožič, ki je izrazil zadovoljstvo, da se prva taka prireditev, katere pomen gre daleč preko rednega šolskega pouka, odvijava v Sovodnjah. Otroke je povabil, da bi se naprej prebirali lepe slovenske knjige in pogostje prihajali tudi v občinsko knjižnico. Za njim je udeležence pozdravil didaktični ravnatelj dr. Milan Brešan, ki je dejal, da predstavlja značka priznanje za vse, kar so v teh mesecih, kar je trajala akcija, lepega prebrali.

O pomenu in zgodovini tekmovanja za bralno značko — v Sloveniji je že v teku akcija za bralno značko lani umrlega pisatelja Bena Zupaničja, je spregovoril Jože Zupan. »Vsaka podelitev bralnih značk je zmaga dobre knjige, tiste knjige, ki pomeni vez z domovino, knjige, iz katere se naučimo, kako je treba ljubiti domovino, kako je treba ljubiti sočloveka, kako si je treba prizadevati za pravičnejši svet. Kajti to je zmeraj namreč velja, da ima prav čtivo, poleg drugih medijev, velik vlog pri oblikovanju in vzgo-

ji mladega človeka. Dobra knjiga je zlata knjiga, je zapisal pisatelj Bevk in ta ugotovitev se zmeraj velja. Zupan je zaključil svoj govor z željo, da bi bilo mladih značkarjev zmeraj več.

Sledila je podelitev priznanj, goriškemu in doberdobskega didaktičnemu ravnateljstvu ter posebno priznanje Vidi Blažkovi, za požrtvovalno in vsestransko spremljanje poteka akcije in za zavzetost, s katero spremlja šolstvo v zamejstvu, in posebej na Goriškem. Udeležencem tekmovanja, bilo jih je nad 350, med temi tudi učenci prvega razreda osnovne šole iz Ronk, so nato pripeli Cicibanove ter Bevkove bralne značke. V imenu društva pisateljev je udeležence pozdravil Miha Mate, za prijeten konec pa je poskrbel še ilustrator Božo Kos.

Pa še to. Če smo zapisali, da je bila prireditev predvsem praznik lepe slovenske besede, slovenske knjige, moramo ob koncu zapisati še, da so otroci, tudi na likovnem področju, pripravili pravo presenečenje. V sovodnjaški osnovni šoli so namreč razstavili slikarske in literarne izdelke, ki so si jih zamislili in uresničili ob prebiranju Bevkovih knjig. Zares lepa pobuda torej, ki jo je treba vsakomur nagraditi.

Od jutri protestna stavka uslužbencev v bolnišnici

Uslužbenci goriške splošne bolnišnice, tako kakor uslužbenci ostalih treh javnih zdravstvenih ustanov v naši pokrajini, napovedujejo od jutri dnevno polurno razpisno stavko. Tako so odločili na skupščini, v četrtek, kjer so razpravljali o nastopnem položaju v zvezi z neizvajanjem dogovora, ki je bil sprejet na državnih ravni, o polurnem plačnem odmoru.

Čeprav je bil dogovor sklenjen že skoraj pred letom dni (izvajanje je država namreč prepustila ljudem), pa so se težave in spori glede tega vprašanja, pojavili šele pred kratkim. Tako je upravnost vsi goriške bolnišnice — kakor izhaja iz tiskovnega poročila sindikalnega sveta —

sprejel sklep o uresničevanju na državnih ravni sprejetega dogovora. Zataknilo pa se je pri pokrajinskem nadzornem odboru, ki je akt vrnil v ponovno preučitev. Od tedaj je minilo že več kakor mesec dni, zadeva pa je še zmeraj na mrtvi točki, ugotavljajo sindikalni predstavniki. Zato tudi sklep o razrešenju stavi, ki bo trajala do konca tedna.

SOGLASNO SPREJET PRORAČUN V DOBERDOBU

Dokument predvideva 590 milijonov za dograditev nižje srednje šole

Občinski svet je sklenil zamrzniti prodajo jurskih zemljišč - Nujen posvet s koristniki parcel

Doberdobski občinski svet je na zadnji seji v petek popoldne vzel v pretes obračun za leto 1980 in proračun za leto 1981. Iz strnjene postavke se da razbrati, da občinski svet, ki se je sestajal iz 11 članov, ni težavami s domačimi upravitelji ubadajo, »ko morajo skrbeti za te ali one potrebe in iskati sredstva za njihovo ureditev. Večji del številsk so skoro obvezne postavke, razen redkih primerov, kjer si lahko upravitelji »privoščijo« izbiro uporabe denarja po lastni uvidevnosti. Seveda se lahko domisljijo bolj sprosti ob proračunu, kjer se vpišejo vsote za razna javna dela, ki skoro gotovo ne bodo sprejela zaradi nedodeljenih sredstev iz strani države ali delne vlade. Da preidemo k predvidenim dohodkom tekočega leta. Poglej obveznih doličev po občini vnovič še skoraj 14 milijonov lir davkov na dodatno vrednost nepremičnin, davkov na pse in reklame. Davek za gradnjo novih stanovanj (Bucalossi) bo občini navrgel 30,4 milijonov lir, če tem postavkam pristojne še razne manjše dohodke in večje vsote za posojila, predvideva proračun za tekoče leto 1 milijardo in 210 milijonov lir aktivnega posla. Med važnejšimi izdatki za tekoče

Jugoslovanska priznanja 292 bivšim borecem

Na slovesnosti, ki bo danes ob 9.30 v avditoriju nove srednje šole v Trzinu, v Ulici Valentinis, bodo podelili odlikovanja jugoslovanske zvezne vlade 292 bivšim borecem slovenske in italijanske narodnosti iz goriške pokrajine, ki so se med vojno borili v vrstah jugoslovanske partizanske in redne vojske, ali v italijanskih garibaldinskih enotah na ozemlju Jugoslavije.

Na današnji slovesnosti bo prisoten tudi jugoslovanski veleposlanik v Rimu, Marko Kosin, jugoslovanski generalni konzul v Trstu Stefan Cigoj, predstavniki trziške občine, združenja borcev in drugih organizacij.

OPOZORILO POSLUŠALCEM RADIA KOPER

Današnja oddaja »Sosednji kraji in ljudje«, ki je na sporedu ob 14. uri (po lokalnem času) je posvečena življenju na Goriškem. Novinarica Neva Lukeš je pripravila obširno reportažo s slovenskimi študenti, ki so pred dnevi prikazali zelo uspešno zaključeno šolsko prireditev. V reportaži bo govor o prireditvi, kot tudi o življenju in problemih slovenske mladine na Goriškem. Sledil bo še magnetofonski zapis o gostinskih večerih, ki so v teku na Goriškem. O tej pomembni pobudi slovenskih gostincev na Goriškem, spregovoril predsednik sekcije gostincev pri Slovenskem deželnem gospodarskem združenju Anton Nani. Oddajo bosta kot vedno zaključili priljubljeni klepetulji Marika in Pepa.

VČERAJ DOPOLDNE NA BATTISTIJEM TRGU

Svojevrstno praznovanje praznika avtomobilistov

Nagradili so veterane volana in zmagovalce tekmovanja v prometni vzgoji na osnovnih šolah, med katerimi sta dve slovenski učenci

Včeraj dopoldne je bila na Battistijem trgu v Gorici kratka a slikovita prireditev ob prazniku avtomobilistov. Oboroženo parkirišče sredi trga se skoraj napolnilo vozila policije in orožnikov, gasilcev, mestnih stražnikov in številnih zasebnikov. Med vsemi je še največjo pozornost pritegovalo dirkalno vozilo goriškega tekmovalnega kluba.

Na kraji slovesnosti je spregovoril predsednik goriškega Avtomobilskega kluba, Mario Tirel, ki je omenil značilnost prireditev, na kateri so poleg prometnih paznikov nagradili tudi veterane, ki vozijo že več kot pol stoletja brez hušjih prometnih nesreč ali prekrškov in pa zmagovalce tekmovanja v prometni vzgoji med učenci osnovnih šol. Prav najstarejši in najmlajši naj bodo vsem nam soferjem v zgled, je zaključil Tirel. Za njim je v imenu občinske uprave pozdravil prisotne odborniki Damjan Paulin, nakar je nadškof Cocolin blagoslovil vozila in soferje.

Kot smo omenili, so na slovesnosti nagradili soferje - veterane. Največ časa uspešno vozi po goriških cestah Giuseppe Sinigoi, ki ima vozniško dovoljenje neopetrgoma od 1923. leta. Za njim so prejeli nagrade še: Giuseppe Soranzio (vozi od leta 1927), Alceste Valentini (1929), Guido Miller (1930), in Gustavo Soranzio (1931). Posebni nagradi sta se prejela Remo Uria Mulloni (vozi od 1938. leta) in Francesco Smoranz (1941). Med tistimi, ki skrbijo za varnost na cestah, so bili nagradjeni mestni stražniki Mario Piculin

iz Gorice, Alfredo Martin iz Trzinca in Silvano Meneghel iz Gradača, agent javne varnosti Santino Micheli, finančni stražnik Remo Nanni, brigadir cestne policije Roberto Molinaro in orožnik Roberto Specogna. Zatem so nagradili še zmagovalce 16. tečaja - tekmovanja v prometni vzgoji, ki sta ga goriška občina in ACI priredila za učence osnovnih šol. Ker je 14 udeležencev doseglo najvišje možne točke, so morali opraviti še dodatno tekmovanje, da bi porazdelili 11 koles, ki so bila za nagrado.

Med zmagovalci sta tudi dve učenki slovenskih osnovnih šol: Kristina Ožbott, ki obiskuje 4. razred šole v Ul. Vittorio Veneto je zasedla 8. mesto, Barbara Obljubek, iz 5. razreda šole v Ul. Brolo, pa je bila odlična tretja in je poleg kolesa prejela tudi bronasto kolajno. Prav tako je bronasto kolajno prejela Barbara učiteljica Milojka Pavletič.

Vsem nagradjenim je šel aplavz soferjev, ki so na svojevrstnem način zaključili slovesnost z glasnim hupanjem vozil in vpitjem siren.

Lepo vreme dopušča tudi kopanja na prostem. Ne samo ob morju, marveč tudi v goriškem plavalnem bazenu na Rojcah. Društvo Gorizia nuoto, ki upravlja bazen, nam je sporočilo da je bazen na prostem odprto od sobotah, nedeljah in praznikov od 10. do 20. ure, ob delavnikih pa od 12. do 20. ure. V avgustu pa bo bazen odprt vse dni od 10. do 20. ure.

POMEMBNA PRIDOBITEV

V Novi Gorici dijaški dom z imenom Mitje Gorjupa

Na otvoritveni slovesnosti visoki predstavniki republike

Pod Panovcem, naravnim parkom Nove Gorice, so v petek popoldne odprli novi, sodoben in moderno opremljen dijaški dom, ki so ga poimenovali po političnem delavcu, publicistu in glavnem uredniku osrednjega slovenskega dnevnika Delo, Mitju Gorjupa. Kljub mladosti je zaradi svoje nadarjenosti in delovne gorečnosti dosegel pomembne uspehe, pri čemer mu je bilo delo glavno življenjsko jodilo. Bil je novogoričan ter je nenadoma umrl pred okoli štiriimi leti.

V domu je 80 sob in vsaka ima tri ležišča. Torej prostora je za 240 diakov oziroma slušateljev raznih šol. Prizidali se je trem obstoječim objektom, ki pa jih bodo sedaj lahko razbremenili, tako, da bodo tudi v teh domovih življenjske in delovne razmere lahko boljše. Uredništvo Časopisnega in grafičnega podjetja Delo je skupaj s svojci Mitje Gorjupa uredilo spominsko sobo poimenujemo predsednik slovenske mladine, političnega delavca, glavnemu uredniku Dela in predsedniku Zveze novinarjev Jugoslavije.

Z zgraditvijo tega objekta je v novogoriških dijaških domovih dovolj prostora za vse slušatelje raznih šol, ki bosiše že obiskujejo posamezne šole ali pa se bodo v njih vpisali v prihodnjih letih.

Ob otvoritvi je govoril predsednik slovenske mladine Boris Bavdek. Pobudo za poimenovanje tega objekta so namreč sprejeli na desetem kongresu slovenske mladine, ki je bil jeseni leta 1978 v Novi Gorici. Obširno je obravnaval pomen dijaških domov v vzgojno-izobraževalnem procesu na socialističnih tleh, pri tem pa govoril tudi o liku Mitje Gorjupa. O njem je dejal, da je »pogosto govoril o mladih ljudeh, ki niso imeli sreče, da bi sodelovali v narodnoosvobodilnem boju in ljudski revoluciji, a imajo srečo, da so zrasli v miru, obiskovali šole in diplomirali na slovenski univerzi in slovenskih akademijah ter kujejo svoj značaj in zavest v življenjski šoli samoupravljanja in socialistične demokracije«.

Na razpolago bodo odlični špaglji ter domača jedila in pijača.

ŠE JUTRI DAVČNE PRIJAVE!

Še jutri v ponedeljek, 1. junija, je moč vložiti na županištvih davčno prijavo. V Gorici bo telovadnica Lenassi, kjer sprejemajo prošnje, odprta ves dan.

Kdor želi poslati prijavo po pošti, mora to napraviti s priporočenim pismom naslovljenim na goriški davčni urad. Na glavni pošti v Gorici bodo prijave sprejemali do 21. ure.

Naša draga

JUSTA VORNIK

je 28. maja slavila 84. rojstni dan. Še na mnoga leta ji kličejo nečakinja Cvetka, Adrijana in Neda z družinami.

Včeraj-danes

Iz goriškega matičnega urada RODILI SO SE: Francesco Petroni, Elisa Sammartino, Natascia Gomisech, Eugenio Zanini, Roberta Chiantelli, Michela Foschiatelli, Simone Komavli, Giada Menin, Daniela Zoccolotto, Elena Bragagna, Raffaele Susterini, Daria Mian. UMRLI SO: 76-letni Giovanni Battista Tomasini, 71-letni Villibaldo Lenardi, 79-letna Giuseppina Grion vdova Marega, 81-letna Mercedes Vecchi, 76-letna Paola Bandel, 68-letna Maria Cammali vdova Bianchi, 83-letna Nannina Postiglione Mastrandrea. POROKI: Mauro Fontanini in Paola Metus.

OKLICI: Michele Russo in Michela Mcdari, Franco Sosol in Anna Cibini, Riccardo Amato in Daniela Di Battista, Marino Furlan in Maria Cristina Furlan, Umberto Da Lio in Margherita Minella, Mar-

PO DOLGIH LETIH SLUŽBE

V zasluženi pokoj Slavko Rovtar bančni direktor v Novi Gorici

Vso povojno dobo je bil v finančno-bančni službi, v zadnjem času je uspešno vodil Ljubljansko banko-Temeljno banko Nova Gorica

Po dolgi letih prizadevnega dela, vedno na odgovornih mestih v finančno-bančni službi, je odšel v zasluženi pokoj v začetku letošnjega maja, dotedanji direktor Ljubljanske banke - Temeljne banke Nova Gorica Slavko Rovtar.

Rojen v kmečki družini v Kamnjah na Vipavskem leta 1925 se je v mladih letih vključil v narodnoosvobodilno gibanje, bil borec Kovelove brigade in bil takrat tudi hudo ranjen. Po osvoboditvi se je leta 1947 zaposlil v finančnem osku takratnega Okrajnega ljudskega odbora v Novi Gorici. V svojem dolgoletnem službovanju v finančni stroki je prišel do zelo visokih in odgovornih funkcij. Leta 1955 je bil šef oddelka za dohodke

na okraju. Leta 1959 pa je postal direktor Zavoda za gospodarsko planiranje OLO Gorica, leto dni kasneje pa načelnik oddelka za finance pri okrajnem ljudskem odboru. Ob kratkotrajni združitvi goriškega in koprškega okraja je postal ravnatelj zavoda za planiranje v Kopru. Potem, leta 1965, se je vrnil domov, bil dve leti predsednik občinske skupščine v Ajdovščini. Leta 1967 se je vrnil na finančno področje in postal direktor Kreditne banke in hranilnice v Novi Gorici. Ob združitvi tega kreditnega zavoda z Ljubljansko banko, je postal direktor podružnice v Novi Gorici, pred tremi leti, ko je prišlo do reorganizacije bank pa je bil izvoljen za predsednika poslovalnega odbora LB - Temeljne banke v Novi Gorici.

Na svojem delovnem mestu je bil izredno promičljiv, pravja njegovi sodelavci, Banka v Novi Gorici je bila v teh letih zelo dinamična, rešila vrsto problemov, kazala je zanimanje za probleme velikih podjetij in posameznikov. V goriško gospodarstvo so bile v teh letih vlozene velike investicije. Prav tako je imela banka veliko vlogo v obnovi od potresa poškodovane Tolminske. Tudi na področju zunanje trgovine je Ljubljanska banka - Temeljna banka Nova Gorica razvila v zadnjem času precejšnjo koristne stike z bankami v Gorici in v Trstu, se zlasti s slovenskimi kreditnimi zavodi. Prav zaradi tega je bilo Slavku Rovtarju namenjeno novo delovno mesto direktorja predsedništva Ljubljanske banke v Milanu, pa je to, najbrž iz zdravstvenih razlogov, odklonil in se upokojil.

Na njegovo mesto je bil izvoljen Jože Eržen, bivši generalni direktor Iskre v Šempetru.

Kino

Gorica

VERDI 15.30-22.00 »Bianco, rosso e verde«, Carlo Verdona. (Jutri: 17.30-22.00)

CORSO 15.30-22.00 »Spaghetti a mezzanotte«, B. Bouche in L. Banfi. Barvni film. (Jutri: 18.00-22.00)

VITTORIA 15.30-22.00 »Moglie sola, femmina solita«, Preppovedan mladini pod 18. letom. Jutri in v terek zaprto.

Trzin

EXCELSIOR 14.00-22.00 »Manidi - squalo ribelle«. (Jutri: 18.00-22.00)

PRINCIPE 14.00-22.00 »Incontri ravvicinati del terzo tipo«. (Jutri: 17.30-22.00)

Nova Gorica in okolica

SOČA 16.00-18.00-20.00 »Maščevanja Sony Leeja«. Hongkonški film. Jutri: 18.00-20.00 »Letalske 80 Concordes«. Ameriški film. SVOBODA 18.00-20.00 »Konvoj«. Ameriški film. Jutri: 18.00-20.00 »Eden proti vsem«. Ameriški film. DESKLE 17.00-19.30 »Ko boter plača«. Italijanski film. Jutri: 19.30 »Piranha«. Ameriški film.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Alesani, Ulica Carducci, tel. 84-268.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU Danes ves dan in ponoči je v Trzinu dežurna lekarna S. Nicolò, Ulica 1. maja 94, tel. 73-328.

TURISTIČNA AGENCIJA GOUTOUR

nudi informacije in napotke glede vaših poletnih počitnic

Turistična agencija Goutour Gorica, Korzo Italija 205, telefon 33-019.

AL MERCATINO

pri MAXI SHOP Ul. del Corso 9/11 - Tel. 83-770

GORICA

- Bogata izbira oblek in plenjen za moške, ženske in otroke
- Casuals teans
- Sportswear

Jakin

POHIŠTVO serijsko in po meri

Sedež: ŠTEVERJAN, Bukovlje 15 - Tel. 31148

Skladišče: GORICA, Ul. Foscolo 24 - Tel. 31087

Stilno in moderno pohištvo — spalne sobe — otroške in mladinske sobe — dnevne sobe — sedežne garniture — kuhinje — opreme za kopalnice — pohištvo za urade — vrtno garniture

SERVIS — PRAVA KAKOVOST — UGODNE CENE

KMEČKA BANKA

USTANOVljena LETA 1909

GORICA - KORZO VERDI 51

TELEFON: 84206 - 84207 - 85383

TELEFON MENJALNICE: 83909

TELEX 460412 AGRBAN

VSE BANČNE USLUGE - MENJALNICA RAZPOLAGAMO Z VARNOSTNIMI SKRINJICAMI

GOSTILNIŠKI PRETEP Z EPILOGOM NA SODIŠČU

Pretepi med dvema ali tremi osebam niso nič posebnega, bolj redki pa so taki dogodki, pri katerih je vpletena večja skupina ljudi. Nekaj takega se je pripetilo decembra pred štirimi leti v gostinskem lokalu v Skrljevem, na robu Goriške Brd, kjer sta se, po vsej verjetnosti je določeno vlogi odigrala tudi briska rebula, spoprijeli dve skupini oseb iz Trsta in Padove. Skupil jo je domačin, Stanko Subin, ki s sporom ni imel nikakršnega opravka, a so mu v pretepu, ki se je začel v lokalu, nadaljeval pa zunaj, kljub temu nalomili dve rebri. Za-

deva se je zaključila te dni pred goriškimi kazenskimi sodiščem, kjer so se kot obtoženci predstavili 49-letni Aldo Chersich iz Doline, 49-letni Raffaele Prisco, 49-letni Egidio Diomei ter 38-letni Antonio Carpenetti iz Trsta ter 42-letni Pino Lorenzin in 39-letni Oscar Girardin, doma nekje iz okolice Padove.

Proti šeststercer je bila vložena obtožba radi sodelovanja v pretepu z obtožblimi okoliščinami, proti Chersichu pa še obtožnica zaradi namerne povzročitve telesnih poškodb.

Od dogodka pa do sodne obravnave je potekel kar precej časa in je bila medtem tudi podeljena amnistija za kazniva dejanja lažnega značaja, kar bi lahko veljalo tudi za obtožence. Sam javni tožilec je tudi predlagal, da se prvotna obtožnica (sodelovanje v pretepu z obtožblimi okoliščinami) spremeni v sodelovanje v navadnem pretepu.

Po daljšem posvetu je sodišče obsodilo Chersicha na štiri mesece zapor, Diomeia, Lorenzina in Girardin na 60 tisoč lir kazni, Carpenetti na 10 tisoč lir kazni, Carpenetti na 10 tisoč lir kazni, Carpenetti na 10 tisoč lir kazni, Carpenetti na 10 tisoč lir kazni.

Srečanje internirank v Novi Gorici

V Novi Gorici se bodo danes zbrale bivše internirank v nacističnem taborišču Bergen - Belsen, tako iz Slovenije kot iz zamejstva. Ob 10. uri bo delovno srečanje v Parku belu. Po kosilu, ob 14.30 po »jugoslovanskem času«, pa se bodo udeležile srečevnosti ob otvoritvi spominske plošče na hiši družine Kolmet - Murnševih na Ajševcih.

SEKCIJA VZPI - ANPI V PODGORJI VABI NA

POLETNI PRAZNIK

ki bo na parkirišču pred športno halo od petka, 5. junija, do nedelje, 7. junija

PROGRAM:

- PETEK, 5. JUNIJA: ob 18. uri otvoritev kioskov ob 20. uri tekmovanje v briškoli — 64 parov — bogate gastronomske nagrade. V slučaju slabega vremena bo tekmovanje v pokritem prostoru.
- ob 21. uri PLES
- SOBOTA, 6. JUNIJA: ob 18. uri otvoritev kioskov ob 20. uri PLES
- NEDELJA, 7. JUNIJA: ob 14. uri otvoritev kioskov ob 18. uri PARTIZANSKO SREČANJE. Pozdrav bodo prinesli Gorazd Vesel in Giovanni Padoan-Vanni. Sodelovala bo sta domači pevski zbor in godba, na pihalu iz Anahovega s partizansko pesmijo in glasbo. Na voljo v bifeju bo pristni partizanski golaž
- ob 21. uri ZAKLJUČNI PLES z izvolitvijo »Miss ANPI - 1981«

Vse dni bo igral ZAMEJSKI INSTRUMENTALNI ANSEMBEL BOGAT SREČOLOV — Bufet z gastronomskimi specialitetami, dobrim vinom in drugimi pijačami.

BENEŠKI VOJAKI SO MIRNO GLEDALI Z OBZIDJA

MIMO MOGOČNE TRDNJAVE V GRADIŠČU OB SOČI
SO TURKI PREBREDLI REKO IN VDRILI V FURLANJO

Tam so plenili in požigali teden dni, beneški providur pa je previdno čakal, da se umaknejo - Trdnjavo je Serenissima pričela graditi ob koncu 15. stoletja - Pred tisoč leti so bili na področju Fare, Majnice in Gradišča slovenski, latinski in langobardski kmetje

Zgodovinarji, ki so podrobneje preučevali preteklost Gradišča ob Soči in okolice, pravijo, da je okrog leta 1000 bilo največ kmečkega prebivalstva v Furlaniji, na Majnici in v Sabredu. V neposredno okolico Gradišča so se ljudje priselili v kasnejših letih. Da je bilo več ljudi v okolici Fare je treba pripisati dejstvu, da je bil to breg reke, na sovodenski polje. V Furlaniji in okolici Fare je bilo slovanskega, latinskega in langobardskega izvora. V dokaz za to so imena kmetov, ki so takrat plačevali davke v poljskih: Vopla, Goslav, Sabadin, Viusmann, Marinus, Gohmir. Njih imena so v dokumentih, ki jih hranijo v Vidnu, razni zgodovinarji pa so ta imena že objavili v svojih spisih.

Alfonso Mosetti, pred nekaj leti umrli učitelj, je bil doma iz spodnje Vipavske doline, kot je razvidno iz njegovega poitalijanskega priimka. Čutil se je Italijana, saj je vse svoje življenje preživel med Italijani in Furlaniji. V svojih spisih pa je pošteno povedal, da so številna imena krajev na gradiščanskem polju slovenskega izvora. Tako tudi Sabreda, kraj za grčim nad Faro, Beseda Sabreda izhaja iz dveh slovanskih imen, pravi Mosetti: «za» in «brdom». To je razumljivo s tem, da je bil kraj za grčim, za brdom torej. Besedo Zabrda so potem latinski izprijemili v Sabreda. To ime je iz začetkov tega tisočletja.

Tudi beseda Gradišče - Gradišca je slovanskega izvora. Čeprav smo v preteklosti, ko je prevladovala nacionalistična interpretacija tukajšnje zgodovine in tukajšnji imen krajev, našli tudi nekatere zgodovinarje, ki so trdili, da je izvor današnje besede «Gradišca» v besedi «Gardiscia», kar naj bi, vedno po mnenju le-teh, pomenilo «Straz», imamo sedaj vrsto italijanskih zgodovinarjev, ki zavestno pravijo, da je izvor besede Gradišca treba iskati v slovanski besedi «Grada», utrdba.

To je lahko razumeti, saj je bila od vsega začetka pri Gradišču nekaka utrdba.

Trdnjava, utrjena, postojanka Gradišča, pa je novejšega izvora. Ima komaj nekaj nad stotisto let. Leta 1463 so Turki zasedli Bosno. Od tod so začeli divjati po Hrvaški, Sloveniji, preko teh dežel so prišli večkrat v Furlanijo, na Madžarsko in celo pred Dunaj.

Leta 1470, 21. septembra, so se Turki pojavili na ozemlju Furlanije. Meje med gorjsko grofijo in Furlanijo, ki je bila že takrat v sklopu Beneške republike, so bile takrat tik pred Gorico. Gradiščansko polje je sodilo že med beneške posesti. Turki so vdrli v Furlanijo in divjali po njej šestkrat med leti 1470 in 1479. Takrat so Beneška republika in turški poglavarji sklenili dvajsetletni mir. Furlanijo so se jih v teh dveh letih posteno prestrašili. Turki so ropali, požigali, odnesli živino in kmetijske prideleke, odpeljali ženske, dekleta in mladenčice. Marsikdo med temi je služil v jančarskih oddelkih, potem ko iz njega napravili pravovernega Turka. Kot je bilo lahko razumeti, so največje škodo trpeli preprosti ljudje, kmetje. Plemiči in vojniki so se kmalu priklonili, da so se pred Turki umaknili v utrjena mesta in gradove.

Soča je bila ozka in težko prebredljiva. Pri Gradišču pa je bilo že takrat moč prebrsti za lahokot. Zaradi tega je beneška republika sklenila, takoj po prvem turškem napadu, utrditi kraj ob Soči v bližini Gradišča. Se leta 1472 so tisoči delavcev, ki so v nase deželo prihajali iz vseh posesti Beneške republike, zgradili ob Soči med Majnico in izlivom v morje dolg jarek, ob katerem so bile tudi tri manjše utrdbne pri Majnici, Gradišču in Poljanu. V teh graditvah so Benečani namestili stalne posadke. Leta 1474 so Benečani sklenili poslati v Gradišče večje vojaške enice. Zaradi pomanjkanja bivaljstvi so ti bivalji v kmečkih hišah. Ker pa je bilo težko te vojaške hitro zbrati, so Benečani pričeli misliti na gradnjo večje utrbe. V to jih je pripeljal tudi nov vdor Turkov v Furlanijo čez Sočo pri Ločniku. Vojakom pri Gradišču so Turki udarili za hrbtom.

V letu 1479, ko je nevarnost turških vpadov vsaj za nekaj časa minila so se Benečani lotili gradnje večje trdnjave pri Gradišču. V utrjenem mestu naj bi bili varni tako civilni prebivalci kot vojskovo. Za potrebe varnosti so zgradili tudi utrbo znotraj mestnega obzidja. Ta je današ-

nji grad, ki je deloma zapuščen, potem ko je dolga leta služil za avstrijski zapor.

Benečani so trdnjavo in utrjeno mesto gradili več let. Kmalu je bilo v utrjenem mestu 97 hiš. V njih so bivali predvsem vojaki, poveljniki, funkcionarji Beneške republike, albanski beginci in tudi kak prebivalec tega območja, ki si je zaželel živeti v bolj varnem utrjenem mestu. Kmalu so se v trdnjavi naselili tudi trgovci in obrtniki. Beneška oblast je rada dajala dovoljenja za gradnjo hiš in naselitev ljudi, vendar so zastopniki Serenissime hoteli imeti trdno oblast tudi nad civilnim prebivalstvom. Iz teh let so v ohranjenih dokumentih zanimivi podatki o prebivalcih Gradišča. Gradišče je vladal providur, ki so ga zamenjali vsaki dve leti. Imel je letno plačo 300 dukatov, moral pa je na svoje stroške skrbeti za pisarja in tri služabnike; vsak od teh je moral imeti konja.

Providurji so imeli veliko oblast, včasih morda preveliko. Imeli so poleg upravljanja mesta tudi nalogo hitro obveščati Serenissimo o vsem, kar se je dogajalo na meji republike. Marsikateri providur je svojo oblast izkoristil in hotel obogatiti v borbi med leti. Marsikdo med njimi je bilo slabokonec, pred sodniki, čeprav ni beneška oblast prebudo kaznovala svojih zvestih sodelavcev. Providurji niso bili domaćini. Prihajali so iz raznih krajev obseirne Beneške republike, tako iz neposredne okolice Benetk kot iz Dalmacije.

Trdnjavo so se bili ojačali tik pred letom 1499, ko je imela za pastjo pogodba med Benetkami in Turki. Takrat so Benečani utrdili tudi nekatere druge postojanke ob Soči.

A nič ni pomagalo. Providur v Gradišču je bil leta 1499 Andrea Zancani. Imel je v Gradišču veliko več vojakov kot vsi njegovi predhodniki. Poleg tega je bilo precej beneških čet tudi v Vidnu in drugih večjih krajih Furlanije. Vsi so pričakovali turški vpad. Poročila beneških obveščevalcev iz Bosne so trdila že v juniju, da se Turki pripravljajo na odhod, vendar do tega ni prišlo do prvih septembrskih dni '99. septembra je Iskender Paša zapustil postojanko v Bosni s 16 tisoč konjeniki.

Andrea Zancani se je v Gradišču že več mesecev ubadal s pomanjkanjem denarja, živeča in drugih dobrot. Beneški vojniki, albanski in grški plačanci, so bili brez plače. Dobrihale se jim je avstrijski cesar, ki jih je skušal pridobiti na svojo stran po milanskem knezu. Ta je poslal večje ljudi v Furlanijo, da bi s podkupitvijo prepričali albanske in grške plačance, da bi zapustili republiko in šli v cesarjevo službo. Beneške kronike pravijo, da je sam eden teh podplancev milanskega kneza imel s seboj 9000 dukatov. Stratičotom, t.j. grškim in albanskim plačancem, so pnujali vnaprej desetmesečno plačo, njihovim poveljnikom - tudi ti so bili albanski ali grške narodnosti - pa z zlatom vezan jopič. Ker je bila Serenissima počasna v izplačilu dogovorjenega, so številni stratičoti zapustili zlastvo beneškega leva in šli služiti novemu gospodarju.

Turki so po manj kot tih tednih hitrih premikov prišli iz Bosne v naše kraje. Opoldne 28. septembra so vojniki Beneške republike z dobro utrjenih okopov in zidov trdnjave v Gradišču mirno gledali kako tisoči Turkov na svojih konjih bredejo Sočo.

Providur Andrea Zancani se je zbal te turške moči in svojim voljam ni ukazal naj grejo iz trdnjave, da bi Turkom preprečili prebrsti Sočo. To je bila sicer njegova naloga, a je ni izpolnil. Po takratnih kronikah naj bi Turkom pokazal pot, kjer je Soča najnižja, mlad brodar iz Vileša, Ermacora Ungaro, sin Valenta. Tega so po odhodu Turkov Benečani razpetli.

Turki so mirno šli mimo Gradišča, beneški vojniki, v glavnem plačanci, so mirno čakali, da se turška drhal umakne. Turki so več dni divjali po Furlaniji, to je bilo iz djaljo. Plemiči so požigali, odnašali ljudi. Tudi v Vidnu so bili Benečani skriti za varnimi zidovi. Po sedmih dneh so se Turki pričeli umakati. Tudi takrat so bili beneški vojniki v Gradišču pustili pri miru, čeprav so bili turški konji oteženi z obilnim plenom, minohod njihovih kolon je bilo počasnejše, ker so imeli polno ujetnikov. Vrh vsega je bil takrat močan nali v gla-

dina Soče je narasla. voda pa je bila poplavlila tudi njive in travnike na desnem bregu Soče v okolici Gradišča. Andrea Zancani ni izkoristil teh ugodnih priložnosti, čeprav so ga k temu silili nekateri njegovi podrejeni poveljniki, kot npr. Nicolò Savorgnan. «Non voglio farne amazar» je dejal providur, 4. oktobra 1499 so se Turki dokončno umaknili na levi breg Soče in odšli z bogatim in obilnim plenom nazaj v Bosno.

V naslednjih dneh si je beneški lev obiloval rane na svojem ozemlju. Republika je poklicala providurja Andrea Zancanija na zagovor pred sodišče. Tožilec mu je na procesu v Benetkah očital, da mu je republika bila dala vse

časti: bil je admiral, poveljnik, zastopnik republike v raznih važnih službah, nazadnje providur. V službi Serenissime je zaslužil veliko, na koncu pa je izdal zupanje, ki so ga voditelji republike vlagali vanj. Tožilec je zahteval zanj tako kazen, da bi se njegova odrezana glava kotalila po Trgu svetega Marka. Andrea Zancani pa je očito imel med sodniki nekaj svetnikov. Obsodili so ga le na štiri leta konfinacije v Padovo in mu za vedno prepovedali prihod v Furlanijo. Bolj mile kazni Serenissima ni mogla dati svojemu zvestemu služabniku. Žrtve pa so bili revni furlanski kmetje.

MARKO WALTRITSCH

Hiša beneških providurjev, danes enoteka «La Serenissima»

TOKRAT ŽE ŠESTNAJSTIČ, KAR DOKAZUJE USPEH

278 sort raznih vin iz Gorice, Vidma in Trsta
na letošnji razstavi Gran premio Noè v Gradišču

S pokušno zlahtnih vin združena pokušna gubance, lososa in parmezana - V Gradišču so na voljo dobre gostilne, slaščičarne, poleg teh pa še umetnostne galerije in druge zanimivosti

Gradišče ob Soči je ponovno, kot vsako leto v tem času, postalo za teden dni središče pokuševalcev zlahtnih vin in tudi tistih, ki radi nekatere vrste jedi združijo z zlahtno kapljico. Včeraj so v Gradišču odprli že 16. razstavo vin dežele Furlanije-Juljske krajine. Razstava je odprta v športni hali sredi Gradišča, tam kjer je že bila v prejšnjih letih.

Na razstavi je na razpolago 278 vrst vin, ki so jih prispevali vinogradniki, šestdeset po številu, iz vse naše dežele, kar seveda ne pomeni, da imamo v vsej deželi samo 60 vinogradnikov, ki lahko svoja vina pošljejo na razstavo. Letos prirejo Gran premio Noè, tak je naslov razstave v Gradišču, že šestnajstič. Za vsa organizirajo razstave skupi deželni na enoteka La Serenissima, ki deluje v sklopu tamkašnje letovišne ustanove. V tej enoteki dobimo lahko med letom tista vina, ki so jih na Gran premio Noè poslali vinogradniki. Ker si je e-

noteka pridobila precej slovesa tako v vsedržavem, kot tudi v mednarodnem merilu, saj gre preko 60 odstotkov prodanega vina iz enoteka po pošti raznim naročnikom širom po državi in tudi preko meja, je jasno, da so se vinogradniki prizadevali priti enkrat, dvakrat, večkrat v seznam enoteka. Mnogi, ki so tu razstavljali pred leti so si pridobili klientelo in danes razstav ne potrebuje več, saj jim uspe svoje vino prodati neposredno številnim kupcem. Nekateri pa kar nadaljujejo s sodelovanjem na razstavi v Gradišču, saj dobro vedo, da nudi enoteka odlično možnost za prodajo dragocenih steklenic. Vsekakor so vsi vinogradniki v deželi hvaljevali enoteko, saj najbrž ga ne bi bil imel v enoteki razstavljenega svojega vina vsaj eno leto.

Na letošnji razstavi so nekoliko v enakem razmerju zastopani vinogradniki iz gorjske in videmske pokrajine. Tem je treba dodati še tri vinogradnike iz tržaške pokra-

jine. Prisotna so večja kmečka podjetja, ki se sicer zelo uspešno ukvarjajo s trgovino, prisotne pa so s svojimi vini tudi zadržke vinogradnikov, med temi tudi krminka. Brška vina so seveda zelo številno zastopana. Tako najdemo na razstavi vina Borisa Pintarja z Valerija, Edvarda Radikona z Oslavja in Emila Stiglga, prav tako z Oslavja. Poleg teh so tu tudi vina z Formentinjevega posestva in tudi brška vina, ki sicer sodelujejo v brški posestva vinogradnikov, ki živijo v furlanski nižini. Naj kar povemo, da so tu nižinska vina dobro zastopana, med temi naj omenimo prikolit iz Pierisa, iz Trsta pa st. poleg drugih, poslala svoja vina na razstavo v Gradišču Zoran Parovel iz Mačkoli in Mario Holito iz Zgonika (ta je postal term). Kar zadeva videmsko pokrajino, so v prvi vrsti zastopana vina kmetov iz tako imenovanega področja furlanskih vzhodnih gričev od Buttrija in Manzana tja do Cedad.

Razstavo so torej odprli večerj zvečer, trajala pa bo do vključno nedelje, 7. junija, združena seveda s pokušno vin. In ne samo vin. Današnji dan bo posvečen gorjski gubanci. Na vrsti bo pokušna te gorjske sladkarije, ki ima jasno in nedvoumno slovensko ime in tudi izvor. Sladkosti bodo seveda gubance združevali s tem ali onim vinom na razstavi.

Jutri, v ponedeljek, 1. junija, pa bomo na razstavi od 11. ure dalje lahko pokušali zelo okusno ribo severnega morja, lososa, ki ga bodo nudili skupno z redčimi vini naše dežele. Gre za enkratno zamisel, za katero so dali pobudo tukajšnji zastopniki podjetja Nordica Pesca, t.j. podjetja, ki je v Köbenhavnu last Gradiščana Giorgio Bressana; ki iz danske prestolnice pošilja losos v vse Evropo. Degustacija lososa in rdečih vin bo od 10.30 do 13. ure in od 17.30 do 21. ure. Zvečer, ob 22. uri, bodo razglasili najboljšo pobrateno lososa in vina.

Jutri, v ponedeljek, 1. junija, pa bomo na razstavi od 11. ure dalje lahko pokušali zelo okusno ribo severnega morja, lososa, ki ga bodo nudili skupno z redčimi vini naše dežele. Gre za enkratno zamisel, za katero so dali pobudo tukajšnji zastopniki podjetja Nordica Pesca, t.j. podjetja, ki je v Köbenhavnu last Gradiščana Giorgio Bressana; ki iz danske prestolnice pošilja losos v vse Evropo. Degustacija lososa in rdečih vin bo od 10.30 do 13. ure in od 17.30 do 21. ure. Zvečer, ob 22. uri, bodo razglasili najboljšo pobrateno lososa in vina.

V enoteki bodo letos na jesen imeli, kot v prejšnjih letih, tečaj za pokušno vin, v oktobru pa bo tam razstava pip.

V deželi Furlanije-Juljske krajine priredijo vsako leto vrsto koncertov v cerkvah. Za 1. junija bosta v teh krajih dva taka koncerta. Prvi bo 18. junija v cerkvi svete Elizabete v Poljanu, kjer bo nastopil Trio Veneziano, ki ga sestavljajo flavtist, oboist in organist. Omenimo naj, da so orgle cerkve v Poljanu stare 251 let. Izdelal jih je mojster Pietro Necchini za cerkev v Huminu. Od tam so prišle v cerkev v Romani in tamkajšnji župnik jih je prodal kolegu v Poljanu za zamejo za dve njivi zemlje. 28. junija zvečer pa bo koncert znanega Ensemble di Venezia (izvajal ob skladbi Vivaldija, Albinonija, Rossinija in Bottesinija) v obnovljeni stolnici v Gradišču. Odprti so jo popolnoma prenovljeni pred kratkim. Tudi stolnica sodi v sklop tistih stavb, ki so jih v tem kraju v zadnjem času obnovili.

Na Gorškem se odvijajo gorški gostinski večeri v prirediteljski gostince, ki so v članjenosti v Slovenskem deželnem gospodarskem združenju. Doslej so bili štirje taki večeri pri Nanutu v Gorici, pri Zgubinu na Skrljčevem, pri Primožcu v Gorici in pri luni v Gorici. Na sporedu so v naslednjih dneh večeri pri Mikrotu v Grojini (v četrtek, 4. junija) in pri Mrakovih na Jazbinah (v soboto, 6. junija). V naslednjih tednih pa bodo podobni večeri še v gostinah pri Mirotu v Sovodnjah, pri Devetaku na

V tork zvečer bodo v športni hali podelili nagrade najboljšim vinogradnikom, v sredo pa bo večer posvečen degustaciji belih vin. V četrtek bo ponovno na vrsti gorjska gubanca. Ta večer napravlajo prireditelji tudi okroglo mizo o izvoru te dobre sladke jedi. Sobotna posvečena degustaciji rdečih vin.

Zaključek enotedenskega vinskega praznika bo v nedeljo, 7. junija, ko bodo prišli na razstavo v Gradišču številni pridelovalci parmezana iz pokrajini Parma in Reggio. Ponudili bodo svoj sir in tudi tega bo treba združiti z našimi vini. Seveda bodo sir tudi prodajali. Pokušnja bo ves dan, zvečer bo svečana razglasitev najboljšega spobratenja.

Omenili smo gastronomsko razstavo, pokušno, pobrateno in nagrade. V Gradišču pa se niso v teh dneh omejili samo na gastronomijo. V športni hali so včeraj zvečer odprli razstavo risb znanega slikarja Alda Bressanuttija z naslovom «Friuli pittore». Te risbe je Bressanutti razstavil v raznih krajih naše dežele in tudi v sosedni Jugoslaviji. V dvorani Bergamas je razstava načrtov za obnovo gradu v Gradišču, slikarji razstavljajo tudi v galeriji Rubens, ki je v isti ulici kot dvorana Bergamas. Seveda je razstava tudi stalna galerija «Lotte Spazzapan» z deli tega znanega slikarja.

Obisk na razstavo vin Gran premio Noè pa lahko združimo z obiskom Gradišča. Tu je veliko gostiln in restavracij, tu imajo nekaj dobrih prodajalnih slaodela. Če pa gremo po starem delu tega malega, nekoč utrjenega mesta, bomo lahko občudovali tiste detajle na starih stavbah, ki pritegnejo zanimanje tistih, ki so zavzeti za umetniške stvaritve preteklosti. Videli pa bomo tudi, kako so se v Gradišču načrtno lotili obnove starih stavb, tako javnih (občina, knjižnica, sodnica, cerkve) kot zasebnih.

m.w.

Gostinski večeri
na Gorškem in v Furlaniji

Vrhu, pri Sirku na Šubidi, pri Dani v Standeržu in pri Sobanu v Jamljah.

V videmski pokrajini pa so se sladkosti, ki so združeni v vodstvo furlanskih vin in ki dobro vedo, v katero gostilno je treba vstopiti, da bo dobro pogosten, pripravili čarjavljive večere. Tudi v Furlaniji imajo namreč zelo dobre šparglje, ki jih zanj odlični kuharji tudi dobro pripravijo. Zaradi tega so si vinski vojvode odločili, da preiskusijo še enkrat, tokrat kar načrtno, kako pripravljajo šparglje kuharji in kuharice v najbolj renomiranih gostiščih Vidma in okolice. Te večerje so ob ponedeljskih. Doslej so obiskali štiri taka gostišča, na vrsti jih je še nekaj.

Odlična vina naše dežele so seveda na vseh teh večerjih stalen, nujen in obvezen spremljalec, bolje rečeno protagonista.

OB ODPRITU DVORANE BERGAMAS

Zgodba ljudskega doma vezana
na demokratični razvoj kraja

Fasisti so socialističnim delavcem iztrgali dom leta 1927, sedaj pa ponovno služi demokratičnim silam

Poročali smo že v našem listu, da so v nedeljo odprli prenovljeno dvorano Bergamas v Gradišču ob Soči, dvorano, ki sodi v sklop tamkajšnjega Ljudskega doma in v kateri so dolgo avstrolit bile manifestacije političnega in sindikalnega značaja, odprta pa je bila vsem kulturnim prireditvam, se zlasti tistim demokratičnim, umetnikov in skupin, ki niso imele v prvih letih po drugi vojni na Gorškem na razpolago drugih dvoran, saj so bila levičarsko usmerjenim ljudem, pa čeprav so bili to kulturniki, marsikje in prevečkrat zaprta.

Na nedeljski otvoritvi prenovljene dvorane, ko so odprli tudi razstavo o načrtih za obnovo tamkajšnjega gradu - nekdanje karmelitskega gradu - orisal prisotnim zgodovino te dvorane in dejal tudi, da sodi njena obnova v široko zastopani načrti obnove vsega staršega središča tega malega mesta, ki je nekako v zemljepisnem središču naše dežele.

Dvorana v Ljudskem domu je tesno povezana z zgodovino ljudi v Gradišču v tem stoletju. V prvih letih stoletja so se tudi na furlanskem podeželju pojavili socialistično usmerjeni sindikati, tako v mestih kot na podeželju. Na furlanskem podeželju v takratni gorjsko-gradiščanski grofiji so sicer imeli občutno premoč fašistični katoličani, ki so v svojo politično stranko vpleli celo vrsto socialistnih in gospodarskih organizacij od konsumskih društev do posojilnic, od zvez kolonov do društev za zavarovanje goveje živine.

Ta stranka je dosegla spremembo takratnih kolonjskih pravil kmetov in korist in je zato imela med njimi močno zaščito. Industrija na Gorškem je bilo malo, največje socialistične sindikate organiziranih delavcev so takrat imeli med zidarji, železničarji, prvimi industrijskimi delavci. Gradiščem, ki so bili izredno, so katoličani takrat izredno vse občinske uprave. Ker je bilo na vidiku, da bo kmalu prišlo v Gorici do slovenske večine - rezultat ljudskega štetja iz leta 1911 so bili zelo govornici - so furlanski katoličani začeli misliti na svojo prestonico dežele in začeli misliti na selitev nekaterih ustanov iz Gorice v Gradišče. Zaradi tega so bili deležni tudi precej ostrih nacionalističnih kritik liberalcev, ki so jih dolžili izdajstva.

V tem katoliškem okolju pa so se pričeli združevati socialistični misleči delavci in intelektualci. Leta 1912 so v Gradišču ustanovili konzorcij za gradnjo Ljudskega doma. Ni jim uspelo zgraditi doma pred začetkom vojne. Gradišče je bilo med vojno porušeno, člani konzorcija so takoj po vojni odkupili zemljišče in nekaj ruševin ter v začetku dvajsetih let zgradili ponovni Ljudski dom, veliki stavbo, ki je še danes v okras temu mestu.

V njem so bili sedež socialistične stranke, sindikalne organizacije in kulturne krožke «Karl Liebknecht». Fasisti so kmalu vse delo teh delavskih organizacij zatrli, prizadevali so si članom konzorcija iztrgati tudi lastnino doma. Tako so delali tudi v drugih krajih države, enako so napravili tudi v Gorici, kjer so nam na življenje način izrgali lastnino Trgoškega doma.

20. marca 1927 je tržaško fašistično glasilo «Il Popolo di Trieste» pisalo, da je treba iz ljud-

skodomske barake v Gradišču napraviti bogato fašistično hišo. Nekaj dni kasneje so bili odborniki konzorcija Ljudskega doma prisiljeni pred sodnikom darovati dom fašistični stranki. V tem domu so se tako vgnezdili fašisti in iz njega živati žolt na vse, kar je bilo demokratičnega.

V Ljudski dom so se demokrati vrnili 1. maja 1945, ob osvoboditvi, in razbesili deželo in državo zastave. Z okna te stavbe je prvi povojni župan, komunist Leopold Gasparini, govoril 1. maja 1945 zbrani množici.

Medtem ko so bile v pritličju trgovine, so v prvem nadstropju našle svoje mesto demokratične stranke in organizacije. Komunistična in socialistična stranka, mladinska, ženska, sindikalna organizacija, kulturna društva. Vsek je imel svoj sobo, v prvem nadstropju je bila tudi večja sejna soba, ki je bila izmenično na voljo vsem. V pritličju, v stranski ulici, pa je bila večja dvorana, dvorana Bergamas, kjer so se pričeli shodi in kongresi ter zborovanja. V tej dvorani so razstavljali že v štiridesetih in petdesetih letih priznani slikarji, od katerih bi lahko omenili Zupano, Zinina, Altieri, prihajali pa so na predavanja tudi pisatelji kot Pasolini. Bila je to dvorana, najbrž edina dvorana na Gorškem, v kateri so imeli prost vstop levčarski umetniki in kulturniki.

Občinsko upravo so takrat v Gradišču vodili demokrati in ni jim bila všeč ta živahna kulturna in politična dejavnost v Ljudskem domu. Zaradi tega je občinska uprava takrat izkoristila nekaj točk v adarini pogodbi članov konzorcija fašistični stranki v letu 1927 in je zato hotela iz Ljudskega doma izgnati levčarske organizacije ter se polati celotne stavbe. Prepri se polati občino in člani konzorcija na sodniji so se nadaljevali več let in končno je bil leta 1972 na sodišču dosežen sporazum. Lastnina stavbe je bila priznana občinski upravi; organizacije, ki so toliko let zakonito bile v stavbi, so imele pravico v njej tudi ostati.

Takrat so tudi pričeli z občinskim denarjem obnavljati stavbo. Nekaj let kasneje so se odločili obnoviti še dvorano Bergamas, ki je bila medtem že precej razpadla. Zaradi še omejenih lastninskih sporov je ni hotel nihče obnoviti. Dvorana bo enostavno zaprla.

Zdaj se jo končno odprli. Za obnovo in priložnosti so porabili približno petdeset milijonov lir, delno iz deželnih, delno iz občinskih skladov. Dvorana bo služila za razne prireditve in ker so v Gradišču zelo marljivi, smo lahko prepričani, da bo teh prireditvev v njej kar precej. Dodajmo še, da so sedaj v teku prea obnovevna dela tudi na stavbi mestnega gledališča.

PRIREDITVE
V GRADIŠČU OB SOČI

- Danes, nedelja, 31. maja, in v četrtek, 4. junija, dneva gorjske gubance s pokušno. V četrtek okrogla miza o izvoru gubance.
- Jutri, v ponedeljek, 1. junija, pokušna prekaženega lososa.
- V tork, 2. junija, ob 21. uri, podelitev nagrad letošnji razstavi vin.
- V sredo, 3. junija, pokušnja belih vin, v soboto, 4. junija, pa pokušnja rdečih vin.
- V nedeljo, 7. junija, pokušnja sira «Parmegiano-Reggiano» združena s pokušno deželnih vin.

NORDICA PESCA

di DEGOLA GABRIELE C.s.a.s. - Vestone (BS)

uvoznik okusnega prekajenega lososa

FISH EXPORT
COPENHAGEN

vabi jutri, v ponedeljek, 1. junija, v športno halo v Gradišču, v okviru vinske razstave, Gran Premio Noè, na pokušno: prekaženega lososa združeno z rdečimi vini naše dežele. Prisoten bo Gradiščan GIORGIO BRESSAN, lastnik danske tovarne prekaženega lososa. Pokušnja bo od 10.30 do 13. ure in od 17. do 21. ure. Sve-tovno znana šefa Matteo in Eros iz Caorl bosta ponujala degustaciji.

Zastopnik za našo deželo, Belluno in levi breg reke Piave E. BRESSAN - G. RASPAPELLI - Via San Michele 17, Gradisca d'Isonzo (GO) - telefona (0481) 99-294 - 99-557.

GRADIŠČE OB SOČI
GRADISCA D'ISONZO

Od 30. maja do 7. junija 1981

XVI. Velika nagrada Noè

Razstava in pokušnja
najboljših vin
Furlanije -
Juljske krajine

DANES JIM ODKRIJEJO SPOMINSKO PLOŠČO

ŠTIRI MURNŠEVE ŽENSKÉ, MATI IN TRI HČERKE SO NACISTI ODGNALI V UNIČEVALNO TABORIŠČE

Že od vsega začetka je bila Komelova družina angažirana v Osvobodilni fronti

Pred domacijo Murnševih na Ajševici cvetejo rdeče in vijoličaste petunije, znak, da v hiši živijo slovenske žene in dekleta. Tam, kjer so rože, tam so blonvenke doma, poje stara narodna pesem! Vedno je bilo veliko rož, to od okrog, tudi takrat, ko so se živjele Danica, Baziljka in Romanka. Bilo je to pred zadnjo vojno. Številna družina Komelovih je na pragu II. svetovne vojne izgubila gospodarja, toda sin Emil je s tremi sestrami skušal mater Emilijo, ki se je z Griča v Lokah priženila v dolino, pomagati na kmetiji, ki je zahtevala pridne roke za dela na polju in v hlevu. Komelovi, po domače Murnševi so bili srečna družina; radi so se imeli in skrbeli za prijazen dom, ki se je pred očeto smrtjo lahko pohvalil z novim gospodarskim poslojem, kar je bilo za tiste čase, ko je gospodarska kriza pestila tudi goriške Slovence, velik napredek. Murnš-

podplube na obrazu; bila je hudo pretepena in potolčena. Goriški kvesturini so svojo lito nad upornostjo goriških Slovencev zneli tudi na mlado dekle, ki je moralo skupaj s sestrami v Coroneo in nato v južno Italijo v Arezzo.

Ob kapitulaciji Italije so se vrnil domov in spet nadaljevali s svojim delom za narodnoosvobodilno vojsko. Danica je bila spet v odboru OF, Baziljka je delovala med antifašistično mladino, Romanka je bila kurirka in obveščevalka VOS. Tudi mati Emilija je delovala v antifašistični ženski zvezi. Brat Emil pa je že prej izkoristil obisk sester v Arezzu in od tam kot italijanski vojak (battaglioni speciali - posebni bataljoni) zbežal v partizane. Tako je bila vsa družina povezana in skupnem boju proti okupatorju. 24. decembra 1944 so bile vse tri sestre ponovno aretirane, tokrat so jih pripadniki SS policije odpeljali v goriške zapore, kmalu nato pa še mater Emilijo. Dokler je niso zaprli, je koražna mati vsak dan odpeljala hčere v zapor »borelo« s hrano; bile so tri in kako naj bi drugače poskrbela zanje! V zaporu so se vse štiri Murnševe junake zadržale. Z vsemi so bile prijazne; delile so s sotrpinami gorje v celici, v kateri je bila tudi Hilda Škarabot iz Šempasa, ki je predvsem spominja Murnševe mame, kateri je tudi zaupala, da pričakuje otroka. S toplo materinsko besedo je le-ta mladi ujetnici vlivala korajžje in bila ji je v veliko pomoč tudi na dolgem petdnevem potovanju do nemškega koncentracijskega taborišča. Pri delu v Ravensbrücku je Murnševa mama Škarabotovi, ki je pričakovala otroka, pomagala pri hoji, delu in bila zaradi nje tudi večkrat tepena. Varovala je mlado nosečnico tako kot svoje tri hčere. Ko so prve dni marca odbirali jetnice za Bergen-Belsen, so vse razporedili v dve vrsti. Starejše in bolj oslabele v eno, mlajše v drugo; prve naj bi ostale v Ravensbrücku. Tudi Murnševa mama je želela oditi s hčerami v Bergen-Belsen; vedno so bile skupaj, zakaj bi se sedaj ločile? Hčere so jo spodbujale z besedami: »Mama, držite se pokonci in korajžno, pravite si ruto, mogoče vas bodo paznice spregledale.« Pa je niso, stopile so predenj, jo pahinile iz vrste, da je uboga mati padla v sneg in ostalim jetnicam, med katerimi so bile obokane Baziljka, Danica in Romanka, ukazale korakati naprej proti izhodu. »Častno je bilo slovo od Murnševih mame«, končuje svoj zapis Hilda Škarabot iz Šempasa. Ni so je več videli. V Bergen-Belsen so tri sestre doživele vse strahote zadnjih krčev nemških podvignih zverj. Bile so vedno skupaj, le to jih je hrabilo in spravevalo, se se, kaj je z ubogo mamo, ki je morala ostati v Ravensbrücku. Od osvoboditve so bile tako izčrpane in oslabele, da so podlegle boleznim, ki so napadle sestrada mlada telesa. Tri zdrava dekleta, ki so prestopila prag goriške celice šele decembra 1944, komaj pol leta pred koncem strahotne vojne, so podlegla tifusu, jetiki in levkemiji. Če so skušale vedno tističi vsu pa in skupaj podživljati vse kar jim je bilo hudega namenjeno, pa so jih v najhujših dnevih trpljenja ločili eno od druge. Po osvoboditvi taborišča, meseca junija so Danico pripeljali v o-krevališče Steinhude; bila je ne-močna in zaradi tifusa popolnoma izčrpana. Sotrpinke so lepo skrbele zanjo, toda ni ji bilo več pomoči. Kmalu je umrla v bližnji bolnišnici. Skoraj istodobno je v sanatoriju v Bad Reburgu podlegla jetki Baziljka. Pokopana je na tamkajšnjem vaškem pokopališču med številnimi internirankami, ki so sicer dočakale osvoboditev, a ne povratka v domovino. Cvetka Mrak se spominja njenega pogreba: »Z naročji v tvojih hortenzijah nemo stopeče za njeno krsto. Od odprtem grobu ji je hotela spregovoriti v slovo sotrpinka Silva, pa jo je kaj posilil in beseda ji je zastala v grlu. Tudi z žalostno nismo držale dlje. Za »kot žrtve ste padli« in po vsem pokopališču se je namesto pesmi razlegal nezadržan jok.«

Emilija Bele por. Komel

Romana Komel

Baziljka Komel

Danica Komel

vi so jemali zemljo tudi v našem od bližnjega grofa Coronini-ja, da bi si izboljšali življenje in najmlajša Romanka je ob nedeljah celo pridno klenarila »pri Vencetu« (Komelova, današnja Šterkova gostilna).

Stiri Komelove, po domače Murnševe ženske: mati Emilija, 24-letna hčerka Danica, 12-letna Baziljka in komaj 17-letna Romanka so se pridružile in vključile v narodnoosvobodilno gibanje že aprila 1942. Najbolj aktivna je bila Danica, najstarejša. Brat Emil je moral v nošene bataljone, daleč na jug Italije. Danica je bila med ustanovitvi prvega te-rezenkega odbora OF na Ajševici. Njihova politična dejavnost ni ostala skrita izdajalcu, ki je spravil vse tri v goriške zapore, kamor je morala za dalj časa tudi mati Emilija. Ko si je brat pri-boril krašji vojaški dopust, mu je sestra Danica na oknu goriške po-litije v Ul. S. Chiara pokazala

publike 1947. leta. »Poskusila bi rada vsaj malo živeti, saj sem imela samo trpljenje,« je dejala mladi snah. Skupaj sta nosili tu-di novorojenčka, domeni se za isto ime Majdica, pa je Romanka rodila že v šestem mesecu no-sečnosti. Njena Majdica je žive-la le nekaj ur. Romanka je bila preslabotna, da bi postala mati. Kmalu je morala v ljubljansko bolnišnico, dolgo so jo obiskovali mož in domači. Ona je bila pol-na upanja, ni hotela vedeti za smrt. Tudi bala se je ni, preveč je je videla v Bergen-Belsnu. Ko sta jo brat in snaha zadnjič o-biskala, je dejala: »Kmalu bodo zrele češnje, takrat pridem do-mov. Povej mi, Alma, kako se z-daj nosijo dekleta pri nas?« Zadnja dva dneva je preživela pri dobri tači na Krki; zadnje ju-tro, bilo je to na dan zmag 9. maja 1949, je Romanka stopila k oknu s poslednjimi močmi, ga od-prla in dejala: »Kako krasna je

narava, jaz pa moram umreti!« Imela je komaj 24 let. Pokopana je v Malih Lesah pri Muljavi, tik pod Krko.

V kuhinji pri Murnševih je vse tiho, snaha in nečakinja Ljilja si brišeata solze, nič kolikokrat obnavljata žalostno usodno gdnje od treh Murnševih sester. Ni ga dneva, da se ne bi spominjali po-kojne mame in vseh treh sester Baziljke, Danice in Romanke. Vse je pobrala Nemčija, lager, bolezn-i... tako močna so bila, visoka, zdrava Murnševa dekleta! Kaj so zakrivila? Nič, le to, da so ljubila svoj dom in svoj jezik.

V kuhinjski omari je spravljeno bela porcelanasta skleda, ki jo je Romanka prinesla iz Nem-cije, edini spominček na kraj in deželo, ki je uničila družino Ko-melovih, ni pa mogla uničiti ni-hovega rodu. Danes pri Murnševih na Ajševici spet cvetijo petu-nije... in vedno več jih je.

DORICA MAKUC

MALO ZNANI DOGODKI IZ LET NARODNOOSVOBODILNE BORBE

Prostrani in z lesom bogat gozd Panovec so pred izropanjem varovali štirje partizani

V spomladanskih mesecih 1944 so pregnali nič koliko ljudi, ki so hoteli iz gozda odnesti dragocena drva - Med patroljiranjem so ustavili tudi precej sumljivih ljudi - Močna četniška tolpa se je v Panovcu pojavila sredi leta 1944 in zaman skušala pridobiti naše ljudi na svojo stran

Mesto Gorica ima več zelenih pljuč. V prvi vrsti gozd Panovec, ki je do začetka stoletja segal do prvih mestnih hiš na obvoznici pod grajskim gričem in ki so ga nekako ločili od mesta, ko so zgradi-li bohinjsko železnico in v sklop katerega sega tudi grič Kostanje-vica. Ta gozd se nekako nadaljuje tudi proti vzhodu, preko današnje ceste skozi Rožno dolino tja v Staro goru in na Markov grič, ki se dviga nad Šempetrom. Zelena pljuča imamo tudi zahodno od me-sta, a Kalvariji, taka pljuča imamo tudi sredi mesta, na grajskem griču. Pravičarjev je vsa Gorica polna zelenja, okrog mologa, a prijetnega mesta je vse polno za-tenjenih površin. S tako bogatostjo zelenih površin, na katerih je kar precej dreves, se ponasa tudi No-va Gorica. Tudi tu sega Panovec na njeni vzhodni strani tik do prvih stanovanjskih hiš. Takoj po vojni so ob robu Panovca, na Paludah pri Kromberku, zgradili tovarno pohištva Meblo, v kasnejših letih pa se klavnic in nekaj manjših obratov. Sedaj se v Novi Gorici nagibajo k temu, da bi tovarne zgradili na Ljaku, za kmetištvo slabem kraju, vendarle daleč od novogoriškega naselja in daleč od Panovca.

Da ne bi bilo grabežljivih rok v Panovcu, so med zadnjo vojno skrbeli tudi partizani. Takrat je bila grabežljivost sicer tudi razumljiva, j v mestu ni bilo gorja. Drva za kurjavo, ki so v Gorici tradicio-nalno prihajala iz gozdov na Banj-ši planoti, na Tolminkem, na Na-nosu, niso več prihajala. Ker Nem-ci niso bili zmogni zagotoviti drva vsem prebivalcem, so si ljudje po-magali kot so vedeli in znali in Panovec je bil blizu. Vendar pa so partizani pazili, da ne bi mešani gozda izropali. Le pogledmo kaj se je zgodilo na griču nad Tržičem. Ta grič so svoj čas, začeli so že v avstrijskih časih, gozdarji docela pogozdili. Ko Tržič še ni bil tako veliko mesto kot je danes, so lahko ljudje iz tega »raja zahajali ob ne-deljah v precej zaračenen gozd bo-rovec. Med zadnjo vojno, ko ni bilo tudi v Tržiču drvi za kurjavo, so šli ljudje v najbližji gozd in ga posekali ne da bi jih pri tem kdo oviral. Tako je grič Rocca kma-lu postal ponovno gol in treba je bilo veliko časa po tej vojni, da so ga ponovno pogozdili. Treba bo še veliko let preden bodo prebivalci Tržiča lahko imeli zeleno površino na vsem griču, ki se dviga nad me-stom.

Slovenska partizanska vojska je preprečila, da bi Goričani Panovec izropali. Če ne bi bilo parti-zanskih čuvarjev v Rožni dolini in v Kromberku, bi najbrž ne imeli Panovca takega kot je danes. In najbrž bi bil tudi zrak v Gorici in Novi Gorici drugačen.

Za ohranitev gozda Panovec in onega v Stari gori so v prvi polo-vici leta 1944 skrbeli štirje partiza-ni, domačini. V septembru 1944 so tisoči primorskih ljudi šli v sloven-ski partizanski vojsko in se ju-nakom borili proti nacističnim in fašističnim okupatorjem. Po so-vražniški ofenzivi pa so v vo-jaskih partizanskih eninah ostali le nekateri, precej ljudi je parti-zansko poveljstvo razmestilo na ši-rokem ozemlju v male skupine, da bi opravljali celo vrsto služb, mar-sikoga pa so poslali domov, na te-ren, saj je bilo treba ustvarjati ljudsko oblast ne samo s puško.

Proti koncu februarja sta bila iz partizanske vojske poslana na teren, v domači kraj na Ajševico, partizana Franc Baša in Emil Ko-mel. Franc Baša je bil doma iz Dornberka, po poklicu je bil mornar, pravzaprav kuhar na ladji. Več let je delal na potniških lad-jah, ki so plule na progah med Ita-lijo in Južno ter Severno Ameriko. Ko je moral k vojakom je šel k mornarici in tudi tam bil za kur-jarja ter se je udeležil v tem svoj-stvu tudi ene izmed italijanskih polarnih ekspedicij na severni te-čaj. V septembru 1943 je bil v mornariskem skladišču v Livornu. Tam je še isti večer zbežal in po dolgi celonočni vožnji in ves dan prišel večer kasneje domov na Ajševico. Tja se je bil poročil tik pred vojno z Makso Bertulnikov, ki je bivala v Mandriji v hiši tik poleg opornice šol. Emil Komel pa je bil doma pri Murnševih, iz dru-žine torej ki je dala kar tri žrtve, tri ženske žrtve, na oltar svobode. Iz italijanske vojske je Emil Ko-mel prišel še pred polomom Ita-li-je in se je takoj vključil v delo Osvobodilne fronte.

Emil Komel in Franc Baša sta bila torej odpuščena iz vojske in ci-vilno mobilizirana ob koncu februa-rija, 27. februarja, kot je zapisano v ohranjenem dnevniku poveljnika male skupine, ki je imela nalogo ščititi Panovec in nadzorovati pro-met v Rožni dolini. Poveljnik te skupine je bil Franc Keber - Po-ljak, doma iz Volčje drage. Z nji-mi je bil tudi Ladko Susić, doma iz Stare gore, invalid.

Novo službo sta Emil Komel in Franc Baša nastopila 27. februarja 1944 in že prvega dne sta goriški gasilcem, ki so se sekali drva v Pa-novcu, prepovedala sekati in sta jim zaplenila motorno kolo giera. Motorno kolo sta se isti dan na Vogrskem izročila poveljniku VOS Janku. Zapleniti motorno kolo ni bila vsakdanja stvar, zato je to o-stalo še kar v spominu nekaterih takratnih protagonistov.

Skupina štirih partizanov je pri-čela takoj nadzorovati Panovec. Iz Poljakevoga dnevnika razberemo dan za dnem vrsto zanimivih ve-stič in podatkov o tem nadzoruva-nju. Zanimiv je ta dnevnik seveda tudi zaradi skopega opisa dogo-dkov. »28. 2.: pregled gozda Pa-novec. 29. 2.: Pregled gozda Panovec. Bil je udobilen v tatvini nad drvi G. L. 1. 3.: Pregled gozda Banke Ente. 2. 3.: Službeno po cesti Rož-ne doline z edincem V. 2. 3.: Pre-gled gozda Panovec. Udobili sekati drva M. A. Ta je bil že drugič ob-večen na njeno krast in vozit v mesto. 12. 3.: Službeno na cesti v Rožni dolini aretirali dva Italia-nca, katera sta pobegnila iz nem-skih vrst. Izročili smo VOS. Isti dan smo aretirali dva Slovence, katera sta potovala iz Trsta v Aj-dovščino, izročili smo VOS. 12. 3.: Pregled gozda Panovec. Udobili smo sekati drva G. L., obvestili naj neha krasti drva in vozit v mesto.«

»Službeno na cesti v Rožni doli-ni. Aretirali nekoga fašista, izročili VOS. Naj počiva v miru! Ker druga si ne zasluži. S.F.S.N.«

Milče Komel mi je povedal, kako je bilo ob tej aretaciji. Fašista, do-ma iz Gorice, sta on in Baša prije-la v Konevici gostilni v Rožni doli-ni. Ko sta z njim nam, avala iz gostolne čez cesto v Staro goru, je po glavni cesti iz Gorice smeri prišla kolona šestih tovarnjakov, na kateri so bili homobranci ki so se vračali iz mesta v svojo postoj-anjo v Ajdovščino. Fašista je Ba-ša zgrabil za vrat, da ne bi mogel zabrcati, ter se z njim sklonil na v zemlji skopanem stopnišču, da ju ne bi bilo moč videti s ceste. Zvijaza se je partizanu posrečila. 2. aprila pa najdemo v dnevniku naslednje besede:

»Pregled gozda sv. Marka in opa-zovanje sovražnika z Jankotom od VOS. Aretirali nekoga republi-kinskega zrakoplovca kateri je imel sovražne listine in svoto 3.500 Lit.«

Na veliko noč so tudi partizani mirovali, saj najdemo kar dva dni zapored v dnevniku napisano sa-mo: »Velikonoče.«

19. aprila je ta partizanska sku-pina pospremila več mobiliziran-cev v Batuje, kjer je bil vojni referent. Ko so se vračali v Staro goru, so pri Vogrskem opazili sku-pino Nemcev, ki je kradla po hi-šah. Nekaj Nemcev je hotelo s seboj odpeljati nekoga domačina. Takrat so jih naši partizani napadli. Nemci so domačina izpustili, na kraju so pustili tudi ukradeno blago in zbežali proti mestu.

Nekateri ljudje s podeljalo so klub vsem prepovedi: nosili hra-no in tudi drva v mesto. 6. maja so se naši partizani tako ujezili, ker so nekateri tehi ljudi, ki so bili na-menjeni v mesto, čeprav večkrat »pozorjeni«, še enkrat hoteli na bu-rehah nesti v mesto drva in se kaj drugega. Da bi jim to preprečili tudi za v bodoče, so partizani tem ljudem enostavno pobrali kolesa burel in jih poskrli. Burele so ta-ko kar na lepm postelje neuporab-ne, pa je bil mir. Včasih so lju-de zamislili sekire in žage in tudi te poskrli.

9. maja se je skupina fašistov opogumila in šla iz mesta po Rožni dolini. Prišli so le do Konevce gostilne, ki je bila morda le nekaj več kot en kilometer oddaljena od Rdeče hiše, kjer so imeli fašisti blok. Prišli so v gostilno in zahtevali od gospodarja vino. Partiza-ni so jih opazili in ustrelili ne-kaj rafalov iz streljca, da bi ugo-tovili čde se znajo po običajno be-žati. Niso se varali. Fašisti so po-brali šila in kopita ter zbežali pro-ti Gorice. »Upam da ne bodo več prišli pri naše vino v Rožno doli-no,« je zapisal Poljak.

Ob koncu maja so se v Panovec pritožili četniki oziroma ljo-tičevci. Več časa je ta skupina, ki je bila skrita sredi Panovca, strašila naše posteno prebivalstvo. Pravi-jo, da so bili v vjezi ljudje, ki so sodelovali v nojske kralja Petra. Četniki takrat še niso prišli v se-žen število na Primorsko, kot se je zgodilo kasneje, ko so v naših krajih zvesto služili nemškemu okupatorju. Skupina v Panovcu je bila nekaka predstraža te vojske, ki je najbrž skušala pridobiti Slo-vence v Gorici za kralja Petra. Kakšno so bile naloge te skupine bomo morda izvedeli čez leta, ko bo kdo od udeležencev kaj napisal o njej. Pravijo, da živijo nekateri še vedno v našem zamejstvu.

Panovec ni bil več tako varen kot prej. Partizani niso imeli v Panovcu svoje baze, so pa upo-rabljali pot skozi Panovec kurirji in kurirke ter razne edince ob po-hodih. Tudi po napadih na nem-ske kolone so se partizani poraz-gubili v Panovcu. Odselj so mora-li biti partizani previdnejši. V na-šem članku omenjena partizanska patrulja je dobila nalogo opaza-vati četniško postojanko v Panovcu, v kateri je bilo precej Slovencev in Hrvatov.

Prvič so se četniki pojavili v gostilni Pri Jožku pri Bajti. V hišo je prišla skupina orožarjenih ljudi, v kleti so ustrelili iz broz-streleke rafal v sod vina in potem iz njega pili vino. Suvoji so bili, vina in škode niso plačali. Gostil-ničar Jožko je partizanom prestra-šen povedal, da so ti orožarjeni ljudje govorili slovensko, niso pa imeli zvezde na čepcih.

ZAČELI SO GRADITI NOVE HIŠE

Rožna dolina utripa danes v bogatem življenjskem ritmu

V krajevni skupnosti, ki obsega tudi Ajševico in Staro goru, je danes nad 1.200 prebivalcev

Po podatkih, ki sta jih za »Pri-morski dnevnik« posredovala predsednik Krajevne skupnosti Ivan Trampus in predstavnik tamkajšnje organizacije Sociali-stične zveze Leopold Košta, je bilo to območje neposredno po vojni redko naseljeno, predvsem pa je bila sestava prebivalstva drugačna. Mislimo na Rožno doli-no pri Novi Gorici. Hi skupaj s Staro goru in Ajševico tvori eno Krajevno skupnost. Gre za sa-moupravni organ, ki je najbližje občanom, njihovim interesom in težavam in zato so Krajevne skupnosti tudi prevzele nekatere upravne posle, ki so jih prej izva-jali občinski uradi.

Torej v Rožni dolini je bilo po osvoboditvi le 10 hiš oziroma go-spodarstev, v Stari gori 26 in na področju Ajševice 60 stanovanj-skih poslopj.

Toliko za kroniko, da bomo la-že in bolj plastično posredovali

napredek tega območja ob robu Nove Gorice. Najbolj se je razvi-la Rožna dolina, naselje z ob-močja blizu znanjetrogovinskega podjetja »Primorje-exports« ozi-roma na vzpetini nad Mednarodnim mejnim prehodom. V Rožni dolini so začeli hitro razvijati gradnjo po letu 1971, ko je bil sprejet pr-vi zazidalni načrt. Doslej so tam zgradili precej novih hiš, tako da je sedaj v Rožni dolini skoro 250 gospodinjstev, kar seveda ne pomeni, da je toliko novih hiš. Popravanje za zidavo pa nade-lje narašča, tako da so sprejeli že drugi zazidalni načrt, ki naj bi omogočil zgraditev nadaljnjih o-koli 200 novih hiš. »Zemljišča gredo v denar kot meč,« pravi Ivan Trampus, pri čemer navaja podatke, da parcela za novo hišo stane okoli 10 milijonov starih dinarjev. Temu znesku pa je tre-ba dodati še 25 do 30 milijonov za komunalno ureditev zemljišča, stroške, ki jih morajo lastniki sami poravnati. Navajamo, da je ena parcela še pred tremi leti stala le približno 30 milijonov starih dinarjev.

Predvsem zaradi novih naseli-tev se je število prebivalstva pre-cej povečalo. Na območju seda-nje Krajevne skupnosti je na pr-mer leta 1948 prebivalo 954 občanov, sedaj pa je vseh prebiva-lcev glede na zadnji popis, 1.208.

Povečanje gre pripisati razvoju Rožne doline, manj pa Stare go-re in Ajševice, kjer so se vse doslej po večini ohranila kmetijs-ka gospodarstva. Vendar so tu di-kekdane kmečke hiše - nji-hovi stanovalci so sicer v glavnem opustili kmetijstvo in se zaposlili v industriji in drugod - temeljito popravili in modernizi-rali.

Pešec bi moral prehoditi 28 km, če bi hotel obiskati prav vsako naselje oziroma gospodinjstvo, kar kaže na zemljepisno razle-ženost Krajevne skupnosti Rožna dolina. Sprito tolikšne razdalje med naselji je razumljivo, da se politično, kulturno in družbeno življenje prebivalcev odvija pre-težno v Rožni dolini, medtem ko sta Stara goru in Ajševica bolj ob robu življenjskega ritma. Ena izmed največjih nalog krajev-nih politikov in delegatov je prav ta, da bi pogolbiti stike med občan-ker bi »potem njihovo sodelovan-je pri reševanju krajevnih zadev« bilo lahko: bolj uspešno, bolj učin-kovito. Zadev, ki bi jih radi iz-boljšali ne manjka, čeprav gre za naloge, ki jih poraja hiter raz-voj te Krajevne skupnosti.

Največjo skrb namenjajo zgra-ditvi sedeža Krajevne skupnosti v Rožni dolini, kjer bi se shajali občani. Kaže, da ga bodo kma-lu začeli graditi, in sicer v sre-dišču Rožne doline. Nadalje velja omeniti, da v Stari gori grade vo-dovod, omrežje pa bodo popravili na Ajševici, kjer je priiskav vode zlasti v poletnih mesecih preslab za veliko porabo vode v tem let-nem obdobju. Nadalje načrtujejo popravilo ceste v Stari gori. Cesta je namreč sedaj asfaltna le do pokopališča (gre pravzaprav za novo pokopališče novogoriškega mesta), zdaj pa bi radi asfalt po-ložili tudi po preostalem delu tra-se, torej do vasi.

Prav pomembne naloge in veli-ki načrti, če upoštevamo, da je sredstev zmeraj premalo. Precej denarja zberejo krajsani sami, nekaj pa prispeva tudi občina v Novi Gorici. Obeti Krajevne skupnosti so ugodni, čeprav se bo morda stanovanjska gradnja, za-radi visokih stroškov za nakup zemlje oziroma plačilo komunal-nega prispevka in tudi povračila življenjskih stroškov sproči infla-cije, nekoliko oupošlacila. Zuna-njost in ritm Rožne doline pa se bosta spremenila tudi zaradi drugih posegov. Čez nekaj dni bodo namreč začeli graditi cestni viadukt od predora pod Panovec proti Rožni dolini in dalje v Šempetru. Gre za veliko inve-sticijo, govore o devetih milijar-dah starih dinarjev, ki pa bo od-pravila sedanjo ozka grla v mest-nem prometu na območju mejne-ga prehoda v Rožni dolini in tudi v centru Šempetra. Viadukt bodo skupaj zgradila podjetja »Primor-je« iz Ajdovščine, »Slovenija« - ceste iz Ljubljane ter Cestno podjetje iz Nove Gorice.

Iz obširne problematike Krajev-ne skupnosti lahko naznamo še nekaj prvin, ki kažejo na neka-tere posebnosti tega območja. Prebivalci so zelo ponosni na Pa-novec, ki ga upravlja enota tol-minskega Gozdnekega gospodarstva. Ta naravni park sproti bogatijo z novimi drevesnimi oziroma rastlinskimi vrstami, tako da bo celotno gozdno območje lahko zmeraj bolj služilo za kulturno in rekreacijsko območje. Bedijo tu-di nad nakladnim židovskim po-kopališčem, ki je staro nad 600 let in predstavlja prvovrsten kul-turno-zgodovinski spomenik. Na nekdanjem pokopališču se enkrat na leto zberejo pripadniki žido-vske skupnosti iz Gorice - takaj je namreč zadnji dom bogatih Židov prav iz Gorice - pri vzdr-ževanju objekta pa židje sodelu-jejo s Krajevno skupnostjo in ži-dovsko skupnostjo v Ljubljani. Rožna dolina je skratka območje z dinamičnim življenjskim utri-pom. Krajevne skupnosti, ki si utira prihodnost ob robu Nove Gorice, tega najmlajšega sloven-skega mesta.

MARKO WALTRITSCH

BILO JE ENO NAJGROZNEJŠIH NACISTIČNIH TABORIŠČ

V Bergen-Belsu je smrt (med Primorkami) najbolj kosila v zadnjih dneh pred svobodo

Danes se v Novi Gorici zberejo preživele interniranke tega taborišča iz vse Slovenije

Koncentracijskih taborišč si ni zamislil in prvi uporabil nacistični režim. Človeštvo jih je poznalo že prej. V obdobju nacionalsocialistične vladavine so dobila le popolnoma novo dimenzijo, širši in hujši. Koncentracijska taborišča so postala množični pokopališča, iz katerih najbolj surovih oblik nastajajo, pravzaprav naravnost nepregledljiva nacistična inštitucija za množično mučenje in ubijanje nedolžnih ljudi. Vse, ki se niso mogli in hoteli podrediti teptanju človeških pravic, svobode, ponosa in dostojanstva, so nacisti brez predstave aretirali in poslali v taborišča. Zato je že spomladi 1933 nastalo taborišče Dachau, pozneje v letih 1934-1939 pa so ustanovili še taborišča Sachsenhausen, Buchenwald, Mauthausen, Flossenbürg in Ravensbrück.

Med vojno je njihovo število se povečevalo, nastala so nova taborišča v Auschwitzu, Bergen-Belsu, Niederhagen in drugih in skoraj vsakdo izmed teh velikih taborišč je imel še več manjših podružnic. Hitlerjev rajh in okupirana zemlja so bila prepredena s taborišči iz katerih ni bilo izhoda. Pred vojno so bili jetniki predvsem demokratični Nemci in Židje, ko pa so nacisti doma obračunali s svojimi političnimi nasprotniki so lahko segli po tujih zemlji brez predstave in morale neumisljeni širili življenjski prostor evrejskim narodom. Zlasti politično nevarne in erasno neustrezne množično pošiljali v taborišča. V taboriščih je bilo poleg Židov čedalje več Francozov, Nizozemcev, Poljakov, Rusov, Ukrajincev, Čehov, Madžarov, Grkov in drugih narodov, med njimi tudi Jugoslovani. Prišli so iz različnih krajev, z različno govorico, političnim in verskim prepričanjem, različne starosti, izobrazbe in poklice. Bili so ljudje z različnimi človeškimi potezami in lastnostmi. Toda ob vseh v taborišču so vse različke med njimi postopoma izginile. Mahoma so postali goli, oropani in ponižani. Esesovci so jih hitro

z vzhoda evakuiranih interniranec. Taborišče se je hitro širilo, število jetnikov pa naraslo kar na 50.000. Zato so se tudi življenjske razmere poslabšale in postale neznosne. Komandant taborišča je postal Josef Kramer. Prišel je iz Auschwitz, kjer si je za reševanje taboriščnih problemov pridobil veliko izkušenj. V sedmih mesecih njegove strahovlade je umrlo kar 35.000 ljudi. Ko so 15. aprila taborišče osvobodile čete ameriške vojske je bilo v njem še 39.500 internirancev, med njimi tudi Jugoslovani. Zavezniki so našli nad 10.000 nepokopanih trupel, še najmanj toliko pa jih je umrlo naslednji mesec za posledicami taboriščnega življenja, epidemijami tifusa in pegavic. V tej tovarni smrti ni nihče hotel delat, tu ni bilo delovnih komand, bile so le komande strati. Koliko ljudi so tu pokončili prav zavrže nihče ne ve. Marca 1945 jih je dneвно umiralo po 500. Ljudmila Markič iz Deskel, ki je še pred prihodom v Bergen-Belsen pozabila Auschwitz in Ravensbrück, je v svojih spominih povedala: «V Bergen-Belsu je grozno razsajal tifus. Dobro je bilo za nas, da smo v to taborišče smrti prišli, ker je bilo v tem taborišču, ne bi nihče prenesel doli časa.»

V knjigi «Po sledovih Ane Frank» je zapisano med drugim: «Menite, da je v Belsu še kdo vprašal: kdo si? Tam ni bilo nobene identitete več. Ostalo je samo gorje in beda in že to, da je človek živel, je pomenilo nečloveški napori... Auschwitz je bil fantastično organiziran tabor, kjer si imel le vidne sovražnike: plinske celice, esesovce in brutalnost in si lahko živel. Vsi jo kler te niso umrtili v Belsu pa še tako dolgo ne... Tu si imel le svoje govnato telo, da se jo v lakoto ter mrličje, milice, ki so nam prižigali, kako ničevje je življenje. Maša 1945 so barake še ostale in množični grobovi so bili še odprti. Se vedno je pomiralo na stolne ljudi za nevarico, tifusom in izcrpanostjo. Nekateri so pomirali kratko malo zato, ker niso mogli dometi, da so osvobodili...»

Med doslej evidentiranimi preživeli Slovenci, ki so okupirali Bergen-Belsen, dve tretjini predstavljajo Primorki, pa še zdaleč niso popisane vse. Tržačanke in Istranke. Zato je današnje srečanje na predlog preživelih internirank tega taborišča smrti tudi v Novi Gorici, ob mestu, iz katerega je v zimi 1945 odšlo na daljni nemški sever kar tri tisoč transportov deklet in žena, ki so bile krive le tega, da so za vedno Slovenke in antifašistke, junake pripadnice Osvobodilne fronte, žene, sestre, matere in hčere partizanskih borcev. Na osnovi podatkov, s katerimi razpolaga ena izmed organizatoric današnjega srečanja, Cvetka Mrak iz Nove Gorice, ki je tudi sama preživela strahote Bergen-Belsa, podatkov, ki na seveda še niso popolni, niti bi prava večina skupina Slovenk priselila v Bergen-Belsen iz Auschwitz po dolgem in nečloveškem potovanju dne 18. januarja 1945. Drugi transport je prišel iz Ravensbrücka v februaru 1945 in v njem so bile verjetno pretežno Primorki, ki so prišle iz Gorice in Ravensbrücka. V taborišču je bilo tudi nekaj tujek, ki so prišle iz Avstrije, njihova mati pa je za vedno ostala v Ravensbrücku. Njim se bomo poklonili danes na Ajeviču. Pred rojstno hišo treh čudovitih zaveznikov deklet in njih matere se bomo spomnili vseh, ki so za vedno ostale tam zgoraj, daleč na hladnem severu za taboriščnimi žičnimi ograjami. Tretji transport, ki je prišel iz Gorice in Trsta 13. marca 1945, je bil sestavljen iz samih Primork. Cvetka Mrakova pravi, da jih je bilo 100-150. Tončka Furjan iz Lozice ima v spominu številko 160, od teh naj bi se jih po osvoboditvi vrnilo le polovica. Veliko jih je v teh 36 letih pomrlo doma, toda evidentiranje preživelih se nadaljuje. Nekdanje interniranke v Bergen-Belsu so se na lankonskem srečanju v Medulinu dogovorile, da morajo preštet vse tovarišice, ki so prestopile prag taborišča smrti. In če se jih je do srečanja v Medulinu prijavilo 60, je ta številka do današnjega srečanja narasla na 120. Bergen-Belsen ne sme biti pozabljen, tako pišejo v svojih sporočilih in prijavah. Srečne so, da bodo spet skupaj; nekatere se bodo srečale prvič po 36 letih. Prvič od takrat, ko so se odpravile taborišča in po dolgi ali krajši poti, pač odvisno od telesnih moči, ki so jih mogle ob svobodi še zbrati, prišle spet do

mov. Mnogih ne bo, ker so ostale žene, babice, pa vendar bo lepšega, kar srečanje trpin, ki so ušle peklom, spomin pa še tako boleč ne bo nikoli zamrl. «Presečenca sem, da še danes vidite evidenco o trpinah iz Bergen-Belsa», piše bivša interniranka iz Pivke, ki najavlja svoj prihod. «Kako strašno si želim, pa ne morem priti», piše druga iz Beograda. Bolezen jo je priklenila na posteljo. «Še nikoli me noben ni nikamor povabil» ugotavlja primorska žena, ki noče zamuditi današnjega srečanja. Ko so odhajale v neznan, takrat pred 36-37 in več leti, so bile

mlada, zdrava dekleta iz vseh strani Slovenije; danes so to zrele žene, babice, pa vendar bo njihova pesem, tako kot je lani v Medulinu, tudi danes prelepo zadonela. Tudi takrat, ko jim je bila najzvestejša sopotnica smrt, se pesmi, naši lepi slovenski: narodni in partizanski pesmi, niso odrekli. In tudi danes se ji ne bodo. Priljubljeni jim bodo s spoštovanjem in ganjenostjo. Prišle bodo v našo sončno goriško deželo, odeto s pomladnim cvetjem, kot dekleta, kakršna je bila takrat pred mnogimi leti vsaka izmed njih, naših današnjih dragih gostin. Dobrodošle!

DORICA MAKUC

Hiša na Petrinšču, kjer je bila leta 1942 partizanska tehnika

ŠE PREJ JE NEKAJ ČASA BILA NA VOGRSKEM IN V ROŽNI DOLINI

V jeseni leta 1942 je na Petrinšču pri Ajševici v hiši Velikonjevih, delovala partizanska tehnika

To je bila ena prvih slovenskih partizanskih tehnik na Primorskem - V njej so tiskali letake, brošure in edino številko glasila OF na Primorskem, «Naprej zastava Slave»

Po pokrajinskem partizanskem posvetovanju KPS za Slovensko Primorje na Skalnici in po formiranju novega pokrajinskega komiteja KPS za Slovensko Primorje aprila 1942 (sekretar je postal Tomo Brejč Pavle) ter po vojaški pomoči narodnoosvobodilnega gibanja iz osrednje Slovenije spomadi in poleti 1942, se je narodnoosvobodilni boj na Primorskem hitreje in uspešneje razvijal. V NOV so se vključevali tudi večje skupine primorskih ljudi. Sredi poletja 1942 se je ustanovila prvi partizanski bataljon, ki so ga na oredlog pokrajinskega komiteja KPS poimenovali po pesniku Simonu Gregorčiču, ki je bil globoko napisan v srcu vsakega rodoljubnega primorskega Slovenca. Razvijalo se tu tudi druge oblike dejavnosti narodnoosvobodilnega gibanja.

Anton Velušček-Matevž je pri novem pokrajinskem komiteju KPS odgovarjal za propagando in tisk, za organizatorja celostnih tehnik pa so na posvetovanju na Skalnici določili Andreja Kumarja - Strica Marka, ki si je izkušnje iz tiskarne dobil v tiskarni, ki jo je imel v hiši Jozefa Žimonda (pri Lorkovih). Prišel tudi Andrej Kumar. Srečanje 1942 so si tehnički uredili nov prostor na domu bratov Žimond, toda 1. oktobra, ko bi tehnika morala priti, se z delom, so Žimondove pripenili italijanski karabinerji. V spominu so se tehnički rešili, aretirali pa so Žimondove starše, hčere, sestre, matere in hčere partizanskih borcev. Na osnovi podatkov, s katerimi razpolaga ena izmed organizatoric današnjega srečanja, Cvetka Mrak iz Nove Gorice, ki je tudi sama preživela strahote Bergen-Belsa, podatkov, ki na seveda še niso popolni, niti bi prava večina skupina Slovenk priselila v Bergen-Belsen iz Auschwitz po dolgem in nečloveškem potovanju dne 18. januarja 1945. Drugi transport je prišel iz Ravensbrücka v februaru 1945 in v njem so bile verjetno pretežno Primorki, ki so prišle iz Gorice in Ravensbrücka. V taborišču je bilo tudi nekaj tujek, ki so prišle iz Avstrije, njihova mati pa je za vedno ostala v Ravensbrücku. Njim se bomo poklonili danes na Ajeviču. Pred rojstno hišo treh čudovitih zaveznikov deklet in njih matere se bomo spomnili vseh, ki so za vedno ostale tam zgoraj, daleč na hladnem severu za taboriščnimi žičnimi ograjami. Tretji transport, ki je prišel iz Gorice in Trsta 13. marca 1945, je bil sestavljen iz samih Primork. Cvetka Mrakova pravi, da jih je bilo 100-150. Tončka Furjan iz Lozice ima v spominu številko 160, od teh naj bi se jih po osvoboditvi vrnilo le polovica. Veliko jih je v teh 36 letih pomrlo doma, toda evidentiranje preživelih se nadaljuje. Nekdanje interniranke v Bergen-Belsu so se na lankonskem srečanju v Medulinu dogovorile, da morajo preštet vse tovarišice, ki so prestopile prag taborišča smrti. In če se jih je do srečanja v Medulinu prijavilo 60, je ta številka do današnjega srečanja narasla na 120. Bergen-Belsen ne sme biti pozabljen, tako pišejo v svojih sporočilih in prijavah. Srečne so, da bodo spet skupaj; nekatere se bodo srečale prvič po 36 letih. Prvič od takrat, ko so se odpravile taborišča in po dolgi ali krajši poti, pač odvisno od telesnih moči, ki so jih mogle ob svobodi še zbrati, prišle spet do

Kakor navajata uvodnik glasila in bivši tehnik Venceslav Žimond so se na izdajo časnika «Naprej zastava Slave» pripravljali več časa. List je uredil Tomo Brejč, izšel pa je najbrž sredi oktobra 1942. Izvod ni datiran, članek o akcijah čet Soškega odreda na Primorskem, ki dobesedno povzema poročilo štaba odreda z dne 8. oktobra 1942, je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta, članek na ga ne vključuje. Dne 16. novembra - simboлично - je bil poslati Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet, da je list nastal po tem datumu. Naslednje poročilo štaba odreda, ki je označeno s številko 2, je štab sestavljal 28. oktobra 1942 in označuje aktivnost čet oktobra tega leta

SLOVENSKE KNJIŽNE ZALOŽBE V LETU 1981 (22)

Slovenske knjige iz Trsta

Kljub neugodnemu finančnemu trenutku, bogat program Založništva tržaškega tiska

Za konec naše serije o novostih slovenskega knjižnega trga v letošnjem letu smo naprosili urednika Založništva tržaškega tiska Marka Kravosa, da bi nam podrobneje spregovoril tudi o slovenski založniški dejavnosti v Trstu, ki postaja iz leta v leto pomembnejši činitelj v slovenskem založništvu sploh.

Med izvirnim leposlovjem, ki ga nameravamo leos izdati, je začel naš pogovor Marko Kravos, naj na prvem mestu omenim pesniško zbirko Janka Samca »Sen morja«, ki smo jo že izdali skupaj s Cankarjevo založbo v Ljubljani. Sicer je zbirka že izšla, vendar moram poudariti, da gre za delo Janka Samca, ki je deloval in živel štirideset let v Trstu in se v času fašizma izselil od tod. Reči moram, da gre v tem primeru za dobro poezijo, napisano v glavnem v sonetni obliki. Iz te poezije diha Trst, mesto, in to zelo konkretno (Trg Unike). Vsekakor je knjiga pomemben pesniški dosežek, zlasti pa še po svoji tematici: Trst in morje.

V nadaljevanju razgovora nam je Marko Kravos povedal, da bo do poletja izšel v italijanski Kosmačev »Tantadruj«. Izdaja bo dvojezična in tako ne bo nudila samo možnosti primerjave med izvirnikom in prevodom, temveč tudi možnost preverjanja besedila. Kosmačev del je prevedla v italijansko Patrizia Raveggi, doma iz Toskane, kar tudi po svoje prča o kvaliteti italijanskega prevoda.

V tiskarni pa je tudi že prevod knjige Jožka Ošnjaka »Pod Matajurjem«. V obdobje, ki ga Ošnjak p.p.suje v svoji spominski knjigi, zlasti obdobje narodnoosvobodilne boja v Benečiji, se doslej še ni niti tako globoko poglobil in avtor je nekatera poglavja za to izdajo še razširil in popravil, zlasti o beneški partizanski četi. Tako bo prevod te knjige tako Italijanom kot beneškim Slovincem semim omogočil zvedeti veliko o tem, kako so si med vojno tudi sami kovali svojo usodo.

V začetku junija pa bodo izšli Vičmarjevi »Eseji o lepoti«. Pri naštevaniu leposlovja naj ob koncu omenimo še Izbrane pesmi Andreja Budala, ki naj bi izšle v doglednem času. Gre za avtorja, ki je petdeset let pisal pesmi, niti pa ni doživel, da bi izšle v knjižni obliki. Pesmi je izbrala in uredila Milena Savinšek-Lapajne.

Pomemben del letošnjega knjižnega programa Založništva tržaškega tiska tvorijo zborniki, monografije in albumi. Marko Kravos je ob tem delu programa poudaril, da se tudi ZTT ni moglo izogniti težavnim gospodarskim razmeram, ki prizadevajo zlasti tvojstveni knjižni program. Vendar pa je pri tem poudaril, da bodo skušali storiti vse, da bodo tvojstvene izdaje čim smotrnejše urejene. Tako bodo morali nekateri izmed teh izdaj časovno sicer preložiti, ker se pač nikakor ne mislijo odpraviati finančno zahtevnejšim izdajam, kljub trenutnim restrikcijam in drugim težavam. Kajti dejstvo je, da v nobenem primeru ni moč zadržati razvoja in potrebe po domači knjiži, zlasti po tisti knjiži, ki izhaja iz tega prostora in je temu prostoru tudi namenjena.

Med takšna dela, ki vsekakor morajo iziti, sodi »Monografija o zgodnji slovenski vertikali« Načeta Šumija, dalje je v tisku delo Alda Rupla »Sport med Slovenci v Italiji«, ki vsebuje zgodovinski razvoj športa v zamejstvu od začetkov do danes. Še letos bo tudi izšla v tej zbirki knjiga »Znamenja bojev, znamenja žrtve«, ki je v bistvi fotografijski album in pop-si spomenikov narodnoosvobodilnega boja na slovenskem ozemlju v Italiji. Tu je potem še monografija »Plesno izročilo in narodne noše med Slovenci v Italiji«, ki je v bistvu etnomuzikološki zbornik več avtorjev. Za to knjigo se je

nabralo precej gradiva, marsikaj pa bo treba seveda še dopolniti ter metodološko urediti. Tako to delo že dobiva svoje oblike in potrebno poglobljenost in bo izšlo prihodnje leto.

Končno pa sodijo v to zbirko tudi »Zakoni nasikla« izpod peresa Stanislava Renka. Gre za delo o procesih proti Slovincem pred posebnimi italijanskimi sodišči. To je pričevanje o antifašističnem odporu Slovincem še pred ustanovitvijo OF. V bistvu gre za razširjeno in dopolnjeno knjigo Stanislava Renka »Aula IV« in delo sodi vsekakor med pomembne izdaje Založništva tržaškega tiska.

Obsežno in zanimivo področje tržaške založbe zajemajo tudi priročniki in slovarji. Tu je treba predvsem opozoriti na jezikovni priročnik za učenje slovensčine, namenjen Italijanom »Zakaj ne po slovensko« Jožeta Toporišiča. Delo je dokaj obsežno, saj ima kar 350 strani, v njem pa so slovnica, slovar, vaje ter priloga dveh kaset, kar je vse v skladu z modernimi zahtevami učenja tujih jezikov. Dalje so med priročniki in slovarji tudi dela, ki vzbujajo širše zanimanje celotnega slovenskega knjižnega trga, hkrati pa so tudi finančno uspešnejša. Sem sodijo takšna dela kot »Rak in smrt« Franca Lukiča, »Kontracipcija« dr. Davida Elija, dalje priročnik o relaksaciji in rekreaciji duha in telesa, priročnik in alergiji in podobno.

Ni manj pomembno področje izdajanja tržaške založbe in znanosti. V tej zbirki je kar petdeset odstotkov novih del. »Pri tem izhajamo«, je poudaril Marko Kravos, »iz zelo široko zasnovanega programa, od katerega ne nameravamo odstopiti, kljub trenutnim finančnim težavam. Čeprav za to področje nismo deležni kakšnih posebnih družinskih podpor in imamo tako na programu še nekatera dela iz prejšnjih letnih programov, nas pri vsem tem vodijo izkušnje in samosvoječajoči činitelj, da od teh programov ne bomo odstopili. Tako imamo namen izdati delo Renata Quaglia »Režija« v dvojezični izdaji. To je vsekakor prvo delo, ki so ga Režijani sami napisali po vojni, v njem pa je jasno podan pogled na sedanost in prihodnost Režije. V italijanski nameravamo dalje izdati delo Ernesta Petriča »Mednarodnopravno varstvo narodnih manjšin«. Z italijanskim prevodom tega dela nameravamo razširiti problematiko narodnih manjšin širše, saj delo velja za vse narodnostne manjšine po svetu, sicer

pa je Petrič zelo priznan mednarodni znanstvenik za to mednarodno področje in vsekakor za služi, da pride tudi med italijanske bralce.

V pripravi je dalje delo »Psihološki aspekti asimilacije«, ki je v bistvu introspekcija, klinični vpogled v to, kaj vse se dogaja v človeku, ko zaradi družbe zapusti neko skupnost ter priča o tem, kako se vse to dogaja v njegovi psihi. Tehtno je dalje tudi delo znanega ruskega slavista Izmaila Sreznjevskaja »Beneški Slovinci«. Sto let po izidu tega dela bi založba rada s to izdajo znova predstavila in v dosegljiv obliki tudi beneškim Slovincem samim posredovala vrednost o njih samih, saj bodo v knjigi poleg besedila v rusčini, slovensčini in rezijsčini pospremlili prevodi v italijansko.

Omeniti je treba še nekaj priloznostnih izdaj Založništva tržaškega tiska, ki so povezane z različnimi datumi in jubileji in tako so prav te dni izšli knjigo o velikem primorskem borcu Antonu Ukmurju v dveh izdajah, slovenski in italijanski in Marko Kravos je še posebej poudaril nalogo in častnost prav pri tej knjigi, za katero so porabili samo 32 dni od izročitve rokopa v tiskarno do izida ter se je založbi tako posrečilo knjigo izdati o pravem času za odkritje spomenika Ukmurju v Kopru.

Ob koncu je Marko Kravos še omenil redno izdajo tradicionalnega Jadranskega koledarja za leto 1982, katerega izdaja redno spremlja tudi knjižna zbirka, ki bo to pot prvič usmerjena izključno k domačim avtorjem. Torej lep, zanimiv, bogat in svojevrsten program slovenskih knjig v Trstu. D. Z.

OB DESETELETNICI DELOVANJA

Dragocena publikacija KD «Kraški dom» - Repentabor

Kulturno društvo «Kraški dom» z Repentabro je v teh dneh izdalo precej zajeto in lično urejeno publikacijo s preprostim naslovom »Kulturno društvo Kraški dom - Repentabor, ob desetletnici delovanja 1970-71 - 1980-81«, toda njena vsebina je pestra, bogata in zanimiva, saj podaja strnjen prežez skozi zgodovino do današnjih dni in bo zato dragoceno pričevanje tudi za bodoče rodove.

Izdajatelj publikacije so v uvodni besedi zapisali med drugim: »Od prvih zametkov - torej od ustanovitve prve krajeve šole - je do današnjih dni preteklo dobro stoletje. Ob takem visokem jubileju je naša skupnost začutila potrebo, da si natančneje ogleda prehojeno pot. Naj bo ta skromna brošura ogledalo naše preteklosti in obtem, spodbuda mladim rodovom ter začetek bolj organiziranega - dokumentiranega pregleda življenja in dela naše repentabske skupnosti. Pričujoča knjižica naj bi bila orednotenje predvsem kulturnega delovanja naših daljnih in bližnjih prednikov in naj bi tudi z narodnostnega vidika pričala o našem obstoju v teh krajih. Naša želja je, da bi kulturno društvo postalo drugi dom vsakega občana, ki bo s kulturnim delovanjem vstransko bogatil najprej samega sebe in bo istočasno prispeval dragocen doprinos k razvoju in uveljavljanju naše narodnostne skupnosti.

Sodelavci in uredniki publikacije (Milan Pahor) so se pri svojem hvalevrednem delu ravnali po gornjih besedah. Uvodni sestavek se namreč nanaša na najstarejša poznana izročila o naselitvi repentabskega področja s posebnim poudarkom na nastanku trdnjavskega Trsta in njegove cerkvice. Naslednje poglavje obravnava začetke kulturnega delovanja, ki sega po ugotovljenih podatkih v leto 1896, ko je bilo na področju današnje občine ustanovljeno pevsko in bralno društvo »Doms«. Velik del publikacije je nato posvečen nastanku in razvoju šolstva. Začetki neorganiziranega šolstva segajo po ugotovljenih podatkih v leto 1825, prava šola na Repentabru pa je bila ustanovljena 1. junija 1873. Sestavek potem zelo pregledno navaja, kako se je šola razvijala, kdo je na njej poučeval in koliko ur, kako je slovenska šola prenehala z zloglasno Gentilejevo reformo in ponovno oživela šole med NOR-Tej - partizanski - šoli je namenjeno posebno poglavje izredne dokumentarne vrednosti. Partizanska šola na Repentabru je nastala po kapitulaciji Italije v oktobru 1943 in o biskovalu jo je takrat kar 130

šoloborcev otrok. Šola je bila seveda izpostavljena vsem nevarnostim vojne časa, a je delovala s prekinitvami do osvoboditve kljub tveganjem, katerim so bili izpostavljeni tako postrtovalni partizanski šolniki kot otroci in starši. Tretje poglavje o šolstvu pa se nanaša na vojni čas, na protiljudski odnos zavezniških oblasti do slovenske šole, pa tudi na odločnost domačinov, ki so hoteli šolo v narodnem duhu. Dragocen je tudi pregled števila vpisanih otrok v vseh povojnih šolskih letih, ki kaže na določeno ustaljenost vpisov v zadnjih petih letih.

Naslednje poglavje govori o utrkih iz narodnoosvobodilnega boja, o volitvah v krajevni narodnoosvobodilni odbor v letu 1944 na Repnu in Colu z imeni izvoljenih in njihovimi funkcijami, objavljena pa je tudi izpoved Albine Skabar o strahotah, ki jih je doživela v Rižarni, v esesovskem bunkerju na Trgu Oberdan in v Koronju. Objavljene so tudi fotografije padlih domačinov v NOB v razdobju 1941-1945.

Druga polovica publikacije se pričenja s prikazom povojnega kulturnega delovanja in sicer z ustanovitvijo prvega prosvetnega društva »Doms« 22. avg. 1945, z ustanovitvijo domačega orkestra, moškega pevskega zbora »Srečko Kumar« leta 1962 ter kulturnega društva »Kraški dom« - Repentabor leta 1970 in poimenovanjem prosvetnega seveda po »Albinu Bubiču« 1. marca 1980, kateremu je namenjen tudi poseben spis. Seveda je ves ta pregled zelo natančen in obsega vse glavne trditve, ki so se zvrstili na Repentabru in drugih vaseh občine ter izven nje. Kraški sestavek je namenjen tudi balinarski sekciji.

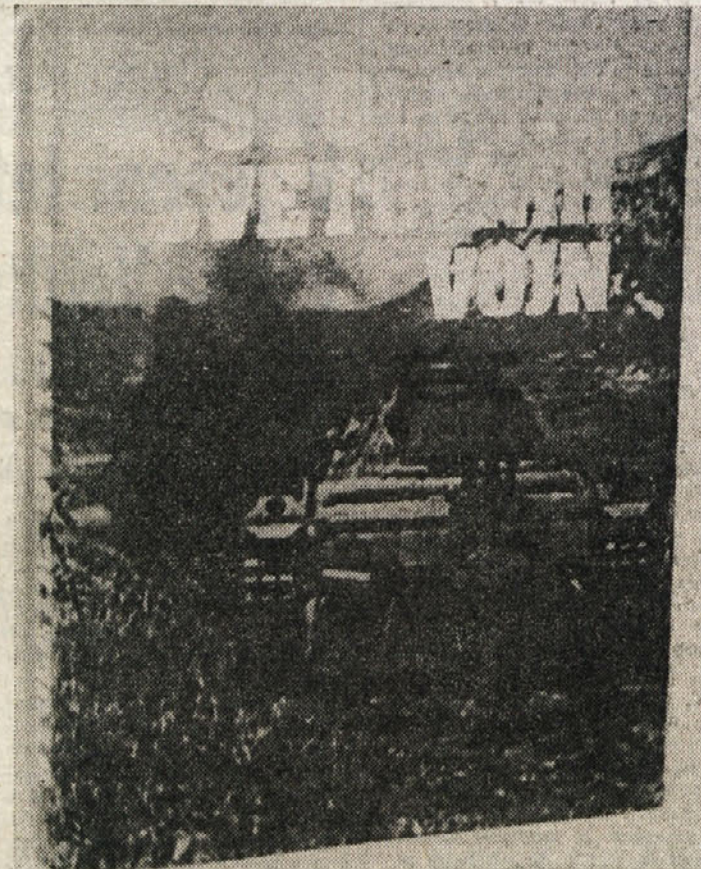
Tretji del publikacije je posvečen občini Repentabor kot taki z opisom njenih zemljepisnih, gospodarskih in drugih značilnosti, pregledom gibanja prebivalstva od leta do leta v tem povojnem času ter z zapisom in razlago domačih slovenskih imen krajev in ledin.

Celotna publikacija je bogato ilustrirana s fotografijami in kulturnega življenja in krajevnimi posebnostmi zgodovinske ali aktualne vrednosti. In če smo se pogledali, da je publikacijo uredil Milan Pahor, potem navedimo še imena tistih, ki so pri njej sodelovali: Milko Križman, Dragica Maver, Sonja Lazar, Suzana Skabar, Albin Bubič (ponatis), Robert Petros, s fotografijami: Maria Magajna, Egon Piščanc ter fototeke OZE in arhiva KD Kraški dom, pa še odborniki in člani KD Kraški dom. Izdajatelj je KD Kraški dom, tisk pa je oskrbel tiskarna Graphart. (jk)

CANKARJEVA ZALOŽBA
Ljubljana, Kopitarjeva 2NOVI KNJIGI
CANKARJEVE ZALOŽBE

STOLETJE SVETOVNIH VOJN

Knjig o vojnah je bilo napisanih že veliko. Tudi pri nas na Slovenskem. Nič čudnega, saj ljudje vedno radi berejo knjige o tem zlu, ki se je še posebej nakopičilo v našem dvajsetem stoletju. O vseh pomembnejših vojnah zadnjih osemdesetih let govori s sliko in besedo knjiga STOLETJE SVETOVNIH VOJN, ki na podlagi zgodovinske dokumentacije, časovnih preglednic in tabel, podaja podrobne opise vojnih dogodkov, ki so obrnili tok zgodovine dežel in ljudstev.

PODATKI O KNJIGI:
veliki format 21,5x27,5 cm
464 strani
371 črno-belih slik
93 barvnih slik
171 barvnih zemljevidov
(toliko zemljevidov ni imela
še nobena knjiga te vrste
doslej)
Cena 1.360 din (7 obrokov)

M. Mikeln: PEKEL 1941

Leto 1941 je bilo prelomno in dramatično ne le za Jugoslavijo, temveč za ves svet. Kaj se je pravzaprav dogajalo leta 1941? Se je Hitler res skušal pobotati z Britanci? Zakaj je napadel Sovjetsko zvezo in s tem povzročil za Nemčijo začetek konca? Kako so mogli Američani izgubiti v Pearl Harborju celo brodovje? Odgovor na ta in mnoga druga vprašanja daje knjiga PEKEL 1941, živa in dokumentarna pripoved o času, v katerem je vojna vihra zajela ves svet. Knjiga navaja mnoge dokumente, vendar je napisana od začetka do konca živahno in razburljivo, tako, da je bralec ne odloži, dokler je na dušek ne prebere do konca.

PODATKI O KNJIGI:
format 17x24,5 cm
289 strani
23 barvnih slik
213 črno-belih slik
26 barvnih zemljevidov
Cena 590 din (3 obroki)

NAROČILNICA — PD

Priimek in ime _____
Naslov _____
Zaposlen(a) _____
Poklic _____ roj. _____
Reg. št. os. izk. _____ Izd. od _____
Nepreklicno naročam knjige:

Datum _____ Podpis _____
Izpolnjeno naročnilnico pošljite na naslov:
CANKARJEVA ZALOŽBA, 61000 Ljubljana, Kopitarjeva 2

Knjigi lahko naročite tudi v **Tržaški knjigarni**
ULICA SV. FRANČISKA 20 - TRST

ali ju naročite v Gorici na UPRAVI PRIMORSKEGA DNEVNIKA, Drev. XXIV Maggio 1

TRŽAŠKA MLADINSKA ZBORA
STA PELA ZA HANDIKAPIRANE

Mladinski zbor Glasbene matice in vokalno-instrumentalna skupina «Cantaré»

V letošnjem mednarodnem letu prizadevanja sta se letih s svojim prispevkom spomnila tudi dva tržaška mladinska glasbena zbora, ki sta izkupično končala nameravani skupinski koncerti na Opatovcu. To sta mladinski zbor Glasbene matice pod vodstvom Stojana Kureta in vokalno-instrumentalna skupina «Cantaré» iz Trsta pod vodstvom Luciana De Nardija. V tržaškem Auditoriju sta priredila skupen koncert.

Prvi je imel na sporedu Partito J. Spetha, Pesem svitanja U. Vrabca, nato pa še zborovski sklad M. Gabriellija, Krčki Matjaž, ki je na tržaškem odru doživel svojo prvo izvedbo, da pa Sok Herren K. Njesteđa, Türot žezik a cigány, Z. Kodalya, Ne prociš me O. di Lassa, Il vecchio Leone e la volpe A. Sorre, Cuk se je oženil U. Vrabca. Kljub precejšnji glasnosti vokalne in instrumentalne skupine, ki je zboru posrežala zaradi raznih obsežnih in glasbenih sličnosti občasne mimobezne, utonane

šibkosti, je petje bilo zlito in plemenito. Kurec je večje pripravil zbor, ki je pokazal znan napredek, kar zadeva homogenost v izenačenosti ter ravnotežje celote. Tehtno izbran spored, ki zajema tako domača kakor dobra dela iz svetovne literature, je bil uspešno diran z vso natančnostjo in izveden v pristnem muzikalnem zanosu. Nismo se zmogli, ko smo že ob prvih nastopih tega zbora zaslišali jedro, zno, ki se bo ob dobro zastavljenem prizadevanju in delu muziki predanega, zagangana mladega povodilca, razraslo v pomembnejšega delavca med mladinskimi pevskimi zbori. Potrjuje to do danes dosežena ravne glasovne usposobljenosti, ki dopušča izbiro in umetniško neoporečno oblikovanje del višjih muzikalnih vrednosti, s tem pa je tudi dosežena lenota in učinkovitost in uspešnost.

Vokalno-instrumentalna skupina «Cantaré» ima precej številni

mladinski zbor, ki je glasovno dokaj dobro uran; prvi pojo disciplinirano, enotno in s sproščeno mladostno zanositvijo. Čeprav so bile pesmi preproste narave v primerjavi s sporedom prejšnjega zbora, saj se program opira predvsem na folklor, italijansko in drugih narodov, in so jih izvajali ob spremljavi pomirljivih glasbenih instrumentov, niso niti po svojih priredbah niti po svojih bleščajočih interpretacijah prekoračile meje pristne učinkovitosti, ki je bila na svojstven način dopolnjiva. Tudi ta zbor po truje resno prizadevanje in večše delo dirigenta.

K uspehu je prispevala tudi odlična pevka in interpretatorka črnskih duhovnih pesmi, Fiorella Anlatia.

Koncert je bil lep vrtimer. Navedena in umetniška so

mladinski zbor, ki je glasovno dokaj dobro uran; prvi pojo disciplinirano, enotno in s sproščeno mladostno zanositvijo. Čeprav so bile pesmi preproste narave v primerjavi s sporedom prejšnjega zbora, saj se program opira predvsem na folklor, italijansko in drugih narodov, in so jih izvajali ob spremljavi pomirljivih glasbenih instrumentov, niso niti po svojih priredbah niti po svojih bleščajočih interpretacijah prekoračile meje pristne učinkovitosti, ki je bila na svojstven način dopolnjiva. Tudi ta zbor po truje resno prizadevanje in večše delo dirigenta.

K uspehu je prispevala tudi odlična pevka in interpretatorka črnskih duhovnih pesmi, Fiorella Anlatia.

Koncert je bil lep vrtimer. Navedena in umetniška so

moznanstva v najširšem pomenu so »Bistriški zapisi« potrebna publikacija. Sicer pojav področja v slovenski domoznanski literaturi ni tako skromen, kot bi se morda iz uvodnih besed izdajatelja videlo. Spominimo na Sinkovčovo knjigo iz leta 1966, ali pa na mnoge publikacije o Brkinih, pomembna je tudi monografija o Snežniku. Toda ob vsem tem — mnoga so področja v Sloveniji, ki so pri domoznanskih preučevanjih in objavah povsem nepokrita — so izdajatelji spoznali potrebo po podrobnostih in še kako drugače usmerjenih raziskavah krajevnega domoznanstva. To dopolnilo, ki naj bi zraslo v periodično obojanje s hvalnimi bralci, predstavljajo »Bistriški zapisi«. Med slovenske krajevne zbornike se torej vvršča novo ime, novo področje pokriva zborniška izdaja. Poleg »Goriškega letnika«, ki priska »Slovensko morje in zaledje«, »Tolmiskega zbornika«, »drijskih razgledov«, dobivamo na Primorskem peti zbornik s periodičnim in ne občasnim načinom izhajanja. Bistričani so začeli skromno in prav ta skromnost je gotovo jamstvo, da bodo z delom nadaljevali in da bo njih zbornik postal zlasti v kraju samem globoko korenine, ki premagajo jejo pri težkem izdajateljskem delu še tako visoke ovire.

Marežige 1921-1981. Krajevni zbornik »Marežige. Simbol upora. 1921-1981« je izšel ob 60-letnici marežanskega upora in ob 40-letnici vstaje slovenskega naroda, izdala sta ga Založba »Linus« in Pokrajinski muzej iz Kopra. Knjiga (preko 180 strani) ima svoja predhodnika v prav tako krajevnih zbornikih o Gabrovici ter o Dekanih. Tudi to knjigo so izdajatelji javno predstavili (11. maja 1981). Uvodni Branka Babiča sledi deset člankov, ki so tematsko in kronološko razvrščeni.

Raul Šiškovski je podal zemljepisni pregled območja Marežig. Salvator Žilko podaja zgodovinski pregled vseh do prve svetovne vojne. Janez Kramar zelo podrobno opisuje čas znanih marežanskih dogodkov (volitve v rimski parlament leta 1921). Fran Juršič je pisal o združenem ebanju v Marežigah. Zvona Čiglj je o ljudskem izročilu prav tam. Dva prispevka prikažeta širšo iztrsko problematiko. Vid Vreemc piše o delavskem gibanju v Slovenski Istri med obema vojnama, o narodnoosvobodilnem boju prav

tam pa Milan Guček. K Marežigam se nato znova vrača Tone Mesec v članku o življenju vasi po osvoboditvi. Mirko Miklavčič piše o povojnem gospodarskem in družbenem razvoju. Koprčine, Vlasta Beltram pa je zbrala podatke o padlih borcih in aktivistih ter žrtvah nasilja na področju Marežig in širše okolice, pridružila je še seznama preživelih borcev in aktivistov.

Hvalevredna se zdi pobuda izdajateljev, da ob nekaterih pomembnih zgodovinskih dogodkih, ki so vezani za določeni kraj, pripravijo krajevne monografije. Trem takim izdajam (Dekani, Gabrovica, Marežige) bodo verjetno sledile druge in dobili bomo tako serijo krajevnih zborniških kronik, ki so koristne tedaj, ko želimo sintetizirati spoznanja o nekem večjem zemljepisnem ali pa upravnem področju. Marežiganski zbornik je tudi bogato ilustriran in sploh se tudi v opremi kaže skrb izdajatelja za popolnost izdelka.

V kratkem času smo dobili na Primorskem dve izdaji, ki bosta gotovo pripomogli k poglobljanju znanja o krajevnih razmerah o barvnih področjih, zlasti pa o preteklosti. Zbornika sta sicer vsak na svojo način zasnovana, zato neke popolne primerjave ni mogoče opraviti. Lahko pa zapišemo, da želi biti knjiga o Marežigah dovolj izčrpana, ker verjetno ni pričakovati v krajšem časovnem razdobju drugo krajevno marežigansko publikacijo, ki bi začelo delo nadaljevala, predvsem pa dopolnjevala. Bistriški zbornik je seveda zasnovan kot periodika, ki bo neobdelana področja iz svojega prvega zvezka prepusila v obravnavo svojim naslednjim številkam. Nivo obravnave je v obeh publikacijah na primerni višini, vendar pa niha kvaliteta vsebine med samesnimi prispevki: od znanstvene razprave do poljudnoznanstvene zapisa ali pa običajnega publicističnega prispevka. Tako nihanja so za krajevne izdaje opravičljiva zaradi njih poljudnejšega značaja in zaradi sodelavcev, ki jih okoli sebe zbirajo. Vrednost krajevnih izdaj je mogoče videti predvsem v tem, da so dostopne tistemu bralcu, ki običajno ne prebira revijnega tiska ali znanstvenih publikacij; poznavanje krajevnih razmer in zgodovine mora zato dobiti na širše oblike in mora le tako postati učinkovito.

B. MARUŠIČ

Izziv in izpoved mladih tržaških literarnih ustvarjalcev

Književnost kljub vsemu živi

Voltaire je v svojem Kandidu večni optimist, čeprav junaka suvajo sem ter tja neizogledno, navidezno smrti, pohabljenja, itd. Prav tako je tudi književnost vedno živa, ustvarjalna, čeprav podvržena kriznim trenutkom. Književnost je zrcalo v svet, še več, je vizija sveta in družbe, je optimizem, tudi v pesimizmu, je magija, ki nikdar ne more izginiti, se ne more razbiti in oveneti. Niti v našem prostoru.

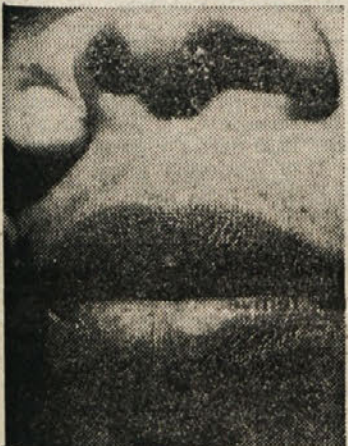
In vendar: za književnost in umetnost nasploh je pri nas kljub vsemu malo poslušal, rekel bi, da ji posvečamo premalo pozornosti in prostora. To je najbrž posledica pomanjkanja kritičnega očesa, predvsem pa pomanjkanja ustrezne publikacije, ki bi bila namenjena samo tem vprašanjem. Skratka, primanjkuje stimulacija, ki je prvi pogoj za nastajanje vrednih del, za rast talentov in konec koncev za splošno književni posluš.

Stran, ki jo namenjamo šestim mladim pesnikom in prozaistom, nima ambicije, da bi nadomestila specifično literarno publikacijo. Je pa priznanje mladim, ki resno stopajo na pot književnosti in ki bi radi videli, da bi bila tudi javnost seznanjena z njihovim prizadevanjem. Takih mladih, ki si želijo prostora pod književnim soncem, pa je nedvomno še več. Nuditi jim bo treba možnosti objavljanja, sicer bo njihov trud jalov. Potencialov, ki jih imamo v naši skupnosti, pa ne smemo razpustiti.

Sesterica pesnikov in prozaistov, ki se danes predstavljajo na tej strani našega dnevnika potrjuje, da književnost med mladimi živi tudi v našem prostoru. To bodo dokazali tudi na jutrišnjem literarnem večeru, ki bo pod okriljem ZSKD ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani.

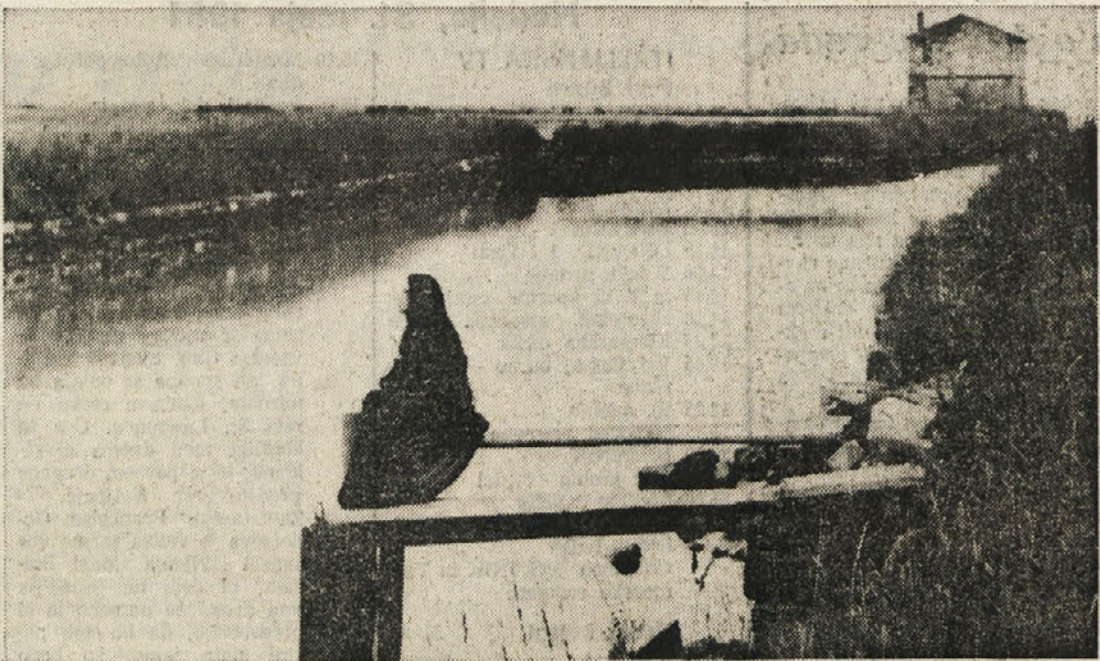
Milan Bufon LITERARNO POPOLDNE DR. M. (Odlomek)

Literarno popoldne dr. M. je bilo dobro in on je bil precej udobno nameščen v divanu. Dr. M. svojega divana ni nikoli imenoval zofa. Njegov radio je igral pesmi, glasno. In dr. M. je imel v rokah knjigo. Bila je zbirka B.C. cartoons. Ob njej je imel še nekaj dobrih knjig. Vse jih je prebral popoldne, zvečer, v postelji. Zjutraj redko. Dr. M. je prebral vselej iste knjige in jih je poznal na pamet. Bil je namreč človek, ki so ga literarno vzgojili določeni ameriški pisatelji. Ti pisatelji so lahko človeku zelo nevarni, če jih odkriješ v ne-

pravem času. Toda on je vedel, da je lahko to danes dovolj dobra literatura. Je bila edina? Tega dr. M. ni vedel. Pred njo je bil pravkar končal Camusovo Kugo in bil je razočaran. Verjetno je od nje pod vplivom svoje mladostne vzgoje pričakoval kaj več. Ko jo je prebral, je v enem dnevu prebral še Pomladne tokove, in to je bilo nekaj. Nekaj nenavadno, nenavadnega, recimo. Pažva v ustvarjanju, počitek v prebiranju. Rahla, norčija zastran bralca. To je bil on: neposredni posredovalec. Dovolj bi bilo iti naprej po tej poti, dobro izhojiti in pohojiti, povsem odprti. In nato naprej naprej, s svojo užaljenostjo, intuitivno inteligenco. Kakor Strojnik. Dobra literatura? Morda je umetnost. Zenske v skledi za solato. Slednje dobrih za misli in delo je narejeno. In na to znova. Piskolovsky. Zaresno. Lahko malo umazano, malo eshatološko, če se ne motim. Iztržnisko. Kakor ta uboga para. Celina. Swift? Pogledite koliko dobre literature lahko izvečemo iz stranišne sklopke. Jasnó, da v tem odnosu z njenim kulturnim nosilcem, v zavetju ozkih sten, in male line si ustvarjajo svojo, privatno knjižnico. Ob revijah in knjigah so ti oči uprte v liste, sluh sledi nekakratnim zaporednim pluskom, vonj olajšano ovohava ozračje. Kjer bo spisan tvoj epitaf. Okno je odprto? Se dovolj papirja. In kakšne misli? Jutranje delo in kritika ženskemu aktu. General je rekel, zdaj grem in stegnem vodo. Nato naredim to. To je nekaj čudovitega. To lahko narediš sam ali z drugimi. Z drugimi v Mačkoljah pod drevesom, praznik češenj. Potem spet to, z njo. To delam sam skoraj vsak dan, reče fant z mozolji. In to tukaj je za njo na sliki. Jutri grem dol k stojnicam in kupim nekaj takega. Po tem je lažje. Ko končaš, gre vse v pozabo. Čistješi. Kaj, jaz, da sem mislil na to? Ne. To je pomota. Morda kdo drug. To čudne animacije misli, ti človeški nagoni. In vendar so mu v sramoto. Malinowski, Bowerszick in Bukowski se drže za roko in se spuščajo po klancu. Kaj pomeni? Mi smo trije prašički. Papež v teh mirnih trenutkih sestavlja encikliko. Šerif božji. Kdo je volk v tej zgodbi? Morda bi lahko tudi iz tega izvlekli kako dobro literaturo. In vendar je ta posel postal domena potuhnenih uradnikov. Profesorjev grčine, seveda. Dobri ljudje, ogorčeni nad vsakdanjostjo in ljud-

sko nemoralnostjo. Sentimentalisti, družbeni angažiranci, komoščarji, radikali. To je priljubljeno, pri naših vrlih kulturnikih. Večinoma premajhni in predebeli. Govore o moških vrlinah Kosovega. Sami kot metalčki sredi trav. Mentalno ozki. Z drugimi besedami povedano, kot bi rekli v matici, provincialni. Najbrž je zgodba že prestara in pozabljena. Toda s kakšnimi ljudmi imamo opravka, dandanes? Malomeščanska manjšina je lahko nanje ponosna. Seveda hodijo v gledališče. Nekateri tudi v opero. Tudi ta teater, uboga para v resnici dober le za otroške igre. Sami kralji in kraljice. Ali za predstave v foterji balkona, s sodelovanjem celotnega ansambla. Nezmisljeni notranje avanture, plitvi, z eno samo ambicijo. Morda zaradi plače. Morda zato, da lahko potem njihove žene hodijo okoli v krznu. Morda zato, da jih vabijo v Koper pred kamere. Morda zato, ker nimajo nič boljše, ga v glavi. In vendar do centra ne pridejo. Tudi ta na slabem. Slednji, da so nekateri kulturno centroni. Vse skupaj slišajo vanjo. Kmečke občine na Titovi. Narediš 200 m gor in dol in je že vsega konec. Okoli spalne četrti. Velika kultura malega centra. Večkrat dobra, večkrat preveč zaprta. Seveda, dosti me naokoli. Morda bi bilo treba iti v Zagreb ali Beograd. Nekateri to že počenajo. Kdo bo naš Pogorelec? In vendar dober kraj za pomlad, poleti slabši, zatonel v avtobusih. Ljudje čakajo na Finnegan's Wake. Medtem okusajo še nekaj zdavega fiziokratizma. Nekaj krepkega ljudizma. Speča umetnost? Kjub vsemu resnična, če je hoče. Vzemite režiserje. Je to umetnost? Včasih. Vse preveč ljudi okoli, bi rekel. Vse preveč denarja. Tukaj je pa dovolj nekaj svinčnikov in kup papirja. Seveda je to smešno plačano. Morda z ugledom, ko greš v gostilno. Med znancev in sorodniki bolj opazen. Ali tudi ne. Predstavljate si pisateljske akademije. Vzemite Severja in nato Hendrixa. Kdo so resnični umetniki naše dobe? Nekateri upirajo zadrženi v lastnem bivanju, drugi delajo le denar. Ampak to, moji dragi, je rekla tetka Metka, ni noben hec. Tu se gre zares. Take a walk on the wild side. In tudi iz nje lahko naredimo nekaj izbranih. Vzemite Kristusa, Cheja, Matuzalema. Kljub vsemu so le izvajalci. Avtor ostaja, ker je tekmelec na dolge proge. Izvajalec, tudi najbolj, je lahko le sprinter. Koliko bo mo pretekli danes? Ali sploh bo? Zanimiva vprašanja, ki jih lahko prebrat v listih široke potrošnje. Kdo je človek tega leta? Pogledajte Times in nato Teleks. Prelistajte sobotne priloge večjih časopisov. Nedeljski dnevnik. Spokojna atmosfera prijateljskih pogovorov v uredništvu. Ne, to je nekaj, kar bi me utegnilo zvesti. V radiu je zapel Joe Cocker. Kot sem rekel, je to le problem svinčnikov in listov. Nato se usedeš za pisalno mizo in stvar vržeš skozi stroj, jaz mislim. To je mentalna driska. Nato vzameš rezultate te driske v roke in nato znova, če jo želiš odkriti na drug način. Toda bojim se, da je stvar malce zapletena. Bojim se, da ni povsem točna, niti. Mislim, da ne. Vraga, vzameš jo v roke, ko se ti zljubi. In potem ostane. Potem je znana in prebrana. Potem je prevedena. Režijani zagovarjajo esperanto. Bo to rešitev? Pri slikarstvu ne potrebujejo nobene ga esperanta in tudi to je nekaj. Nekaj, kar ostane in je dovolj individualno. Film in predstava ne ostaneta in zahtevata preveč denarja. Morda v kroniki. Trenutna umetnost, momentalni izliv ustvarjalnosti ali rutine. Bojim se, da imam v glavi nekaj zmede. Ampak rad bi se nekoč še sam po-

Jurij Paljk Etuda dvajsetega stoletja

«Kje si, moj fant s kitaro? Kje si?»

Igralka je tulila poslednje ahorde v noč.
Psi so lajali za cirkusom.
Niso dobili jest.

Lumpki!

«Važen je cirkus, fantje!
in vse okrog, tega se naučite!»

Ljudje so šli iz cirkusa vsak dan utrujeni spat.
Možje so kazali ženam prazne dlani.

Zvonik je molčal.

Zvonovi že dolgo ne bijejo več.

Za mestom je umrl človek.

Pes ni jokal za njim.

Mi tudi ne.

Lidija Rupel OGLEDALO ČASA

Zgubani so krvavi oboki, neznane so sence na zgrbančeni steni in dolgi, dolgi so obrabi in suhe, suhe go postave in štrleči, štrleči so nosovi in oči, oči so jame in lasje, lasje so slamanati snopi in brokat, brokat je na stenah in svila, svila je na stenah, in mehke, mehke so preproge v baržunastem siju in mrzli, mrzli so kristali na obrazu in tanko, tanko je ogledalo v rokah, prozornih rokah. Oči iščejo na steklu obraz in misli iščejo odgovor in se ne morejo odločiti. In kristali zacvetajo na trelnicah in žarek se priplazi vanje in igra, igra, dokler roka ne uniči kristala. Ogledalo zdrzne na tla ob odeji.

In on, prozorna senca, je bil vedno bolj potr in vedno manj ga je mikalo, da bi iskal odgovor dvomom, ki so ga razjedali in izkopali iz vsega tega smisel, ki bi ubil dolgčas. Truden

Barbara Gruden Turistični prospekti

Uresničitev iluzij in sanj.
Beg.
Zelja po nedozivetem,
po novih krajih, novih osebah,
stisku roke, tujem pozdravu.
Antično hrepenenje,
ki se prenavlja v vsakim poletjem.
Mistika gotike cerkve
in ekstaza pred srednjeveškimi stavbami
in impresionističnimi slikami.
Poljub skoraj neznanega fanta
v magični poletni noči,
ko so kilometri,
ki te ločujejo od doma
vedno bolj neskončni in irealni.
Beg pred tvojimi vprašanji,
beg pred tvojimi problemi.
In si samo ti s svojo intimnostjo
in s svojimi občutki.
To je moje poletje.

In stopila je prva postava in njena beseda je bila ljubezen in je žarela v travnatih poljih oči in v mehkih niansah obvir.

In stopila je druga postava in njen črni plašč ga je ošinil po obrazu in je bil mrzel in je bil vlažen in iz njeu ust se je cedila kri.

In stopila je tretja senca, pobrala ogledalo s tal in

je bil hoditi tako od vsega začetka.

In nekdo je vpil o zločinah, o ropih in vojnah in ugrabitvah. Od kdaj vse to? Do kdaj vse to?

In psalmi so se dvigali v nebo in z njimi večna vera ljudi. A v kaj?

In mati je kričala na otroka in sosed je sovražil sosedu in dekle je pravilo

te ljubim in si mislilo, ka-

Miran Košuta

NOČNA PRAVLJICA

Noč je ukradla bisere zakladnici vesolja. Položila jih je na črni žamet in jih ovila v pajčolane nedosegljivosti. Krstila jih je in imenovala se zvezde. To je pravljica o njih in o gradu, ki mu pravimo mesto.

Kot TRST v burji, šibak in omahujoč, hladen in mlahav, se mi zdi ta grad, ko stopam po njegovih sobanah. Oklečen je z zlatom in dragulji stoletij, da je odrvenel pod njihovo težo. Zda se izgublja v vetru njegovo obupano ječanje na pomoč. Ta grad je zrasel iz močvirja. Povzpel se je v oblake, pa ni mogel pozabiti svojih korenin. V njem živijo kralji in kraljice.

Tam daleč nad močvirjem, proč od zajedljivih strupenih megla, ki se koprasto vijejo med ločjem in vrbami ždi noč. Ne dotika se jih. Čista je. In mirna. V visoke škrbine, stepe pečine pljuska oljnat morje. Leno trka na vrata obale. To noč so zaprta. Pa tudi ostale noči je bilo tako in niso zalegle razjarjene hrzajoče pene divjih valov, ki so se kot pest velikana zaman zaganjale v sivo obzidje.

Noč molči. V plemeniti plašč pozabe je ovila vse kraljestvo. Nič več se ne bodo ubijali, morili, trpinčili, zaganjali, nič več ne bodo tekali, padali, vstajali, prodajali, nič več se ne bodo jezili in pljuvali, nič več varali in teptali. Zda spijo. Ali ni mogočna in velika gospa, ki poklanja

v dar spanje? Ali ni noč resnica in dobrota? Toda to je pravljica o njenih bisernih, o smaragdih, ki se imenujejo zvezde in o gradu, ki mu pravimo mesto. In v pravljici mora nastopiti čarovnik. Da, čarovnik! Za vogalom horizonta preži in čaka, da bo zapel petelin na vasi. Potem se bo prikazal: sprva bo ječe, tiho bo zarezal v kruh z ostrim nožem iz luči. Potem bo hlastal vse bolj in bolj in grabil in trgal in paral. In končno bo planil na dan v žarečem siju. V desni bo vihnel meč kerubov in kot v strašnih sanjah bo zgrmel na kraljestvo pod seboj, da bi ga ovil s slepljivimi ognjenimi zubli. Tedaj bo pravljice konec: na trznici in Rusem mostu zakričijo branjevke, iz vasi se usujejo avtobusi in dežela prihaja osvajat urade, tovarne, trgovine, na ulici «Carducci» utripajo semaforji in sekla-

Zdaj je tu noč, ki prisluškuje vetru, noč ki sanja lepe črne sanje, opaja o-zvezdja s harmonijo tišine in barva platno neba z očarljivim oljem teme. In ko stopam po ulicah tega tihega kraljestva, ki ga s pogledom božajo lesketajoče oči zvezd, ko se ozrem vanje in razpredem z nji-mi pogovor srca, se iz daljave, iz somraka zakotne mestne beznice izvije pesem pijanega posta. Prisluhnem ji natanko, saj po-je o kraljestvu in o njegovi čudoviti princesi. Ste kdaj slišali pravljico brez princeze? Ne? Jaz tudi, zato je tudi ta taka. V toplo poletno noč zahrepenijo akordi kitare. Hripavo zapo-je iz beznice:

Razpri svoje noge
[princesa noči
razpri jih in ne govori
naj govori
iz njih
dih

Suzi Pertot

Pot navzgor

Se pred dnevi
sva sedela
na Oberdankovem trgu,
sredi trave.
Pod hlačami sva imela knjige —
zaradi vlage in nesnage
in sva v soncu načrtovala
nedeljski popoldne na sagri
in revolucijo na šoli.
Zamišljala sva si zmaže
z velikimi perutmi.
Potem sva dobila vsak svoj urad...
Še pred dnevi
sva sovražila kravate
in se igrala antikonformizem,
plesala čolo na osmici
in valček pred rdečim semaforjem.
Potem sva dobila vsak svoj urad...
In je bilo zelo lahko
govoriti o očeh in poljubih
in biti prost vsak večer.
Ves svet,
beli zidovi, ulice in pisalni stroji,
so poslušali ljubezenske probleme,
človeške dvome
in nemirne, vesele besede.
Potem sva dobila vsak svoj urad...

jo kako iz pločevine, gospa iz rje s «chiua» in krznom iz «astrakana» zanosno zajadra mimo «Ter-gesta» in občinske palače, pijanci se iz smrčnega sna priklanjajo na Ulico Gaspare Gozzi v pozabljeno sonce, nižje naročajo slovenski «spricari» kapucin v baru «Stock», delavcem mil-ske ladjedelnice v sprevo-du po mestnih ulicah pa pomenijo rdeči transparenti ob ritmu bobnov še zad-nje upanje na kruh prav v času, ko v štacunah ob avtobusni postaji podjetni Tržčan z nasmehom sle-pari Bosanca za dvojno ce-no najslabših sicilijskih kav-boj.

Toda vse to je le privid.

trudnih slasti.
Razpri svoje noge princesa
razpri jih in pozabi
na čudno magijo mesta,
ki te je ujela v svoje dlani.
Razpri svoje noge
[princesa noči,
razpri jih in sprejmi
moj skriti obraz
tako da počasi
pozabim še jaz.

Akordi so se utrnili v zad-njem dihu noči. Kmalu bo vstalo jutro odčaranih ilu-zij. Čarovnik bo ugrabil princezo in pravljice bo ko-nec. Odhiteti moram iz no-či v aleje življenja. V a-leje, kjer ni bisero in prin-ces...

Post scriptum: pravljica je otrokom strogo prepo-vedana.

Tržaški invalidi in bivši aktivisti so obiskali »hišo cvetja« v Beogradu

Poklonitev Titu na Dedinju - Obisk nekaterih spomenikov in ogled Beograda

Pred letom dni nas je zapustil tovariš Tito. Zapreženi, polni tesnobnih občutkov smo ga takrat po televiziji spremljali na njegovem zadnjem potu od Ljubljane do Beograda. Potni, a obenem ponosni nanj, svojega nekdanjega vrhovnega komandanta, sprico neizmernega spoštovanja, ki mu ga je ob poslednjem slovesu izkazoval ves svet.

Od tistega dne se mimo njegove zadnje počivališča nepretrgoma dan za dnem pomikajo vrste ljudi, tisoči in tisoči obiskovalcev, ki mu tako ponovno želijo izraziti svojo hvaležnost, zvestost, potrpežljivost, ki so mu jo izjavljali dali, da namreč razred slovenski narod, delavski razred in sploh vsi delovni ljudje Jugoslavije nikoli ne bodo stopili s poti, ki jim jo je bil on začrtal.

Z enakim namenom, zavestjo in občutkom smo se v Beograd na njegov grob podali tudi nekdanji partizanski borci, vojni invalidi in aktivisti iz Trsta. Bili smo med prvimi, če se ne motim, ki smo se lani oddolili menda že takoj po pogrebni svečanosti — da brž ko bo mogoče obiščemo njegove grob.

Iz objektivnih razlogov tega ni bilo mogoče uresničiti takoj. Predvsem potovanja nismo zasnovali v okviru katere od običajnih potovalnih agencij, namreč v lastni režiji, ker je očito kazalo, da bo tako za nas ceneje. Seveda je s tem vse breme priprave in organizacije potovanja padlo na ramena njegovih pobudnikov, na Zvezo vojnih invalidov in Zdrženje aktivistov. Dela in skrbi ni bilo malo.

V četrtek, 21. maja, smo se končno odpravili na pot. Z avtobusi do Sežane, nato v spalniki do Beograda. Izlet se je udeležilo 130 oseb, ne več mladih in tudi ne najbolj trdneta zdravja, vsaj nekateri ne. Največ zaskrbljenosti je bilo prav v zvezi z njihovim zdravjem, da bi se med potovanjem kaj ne zgodilo. Vendar je ves čas vse potekalo po programu, brez nevarnosti, zahvaljujoč predvsem skrbi in naporom, ki so jih za uspeh zastavljenega cilja vložili nekateri tovariši in tovarišice iz Zveze vojnih invalidov ter Zdrženja aktivistov. Predvsem gre nim zahvala, da je izlet tako odlično uspel.

Ko smo po razmnoženju udobni vozniki v spalniki zgodaj jutraj naslednjega dne prispeli na beograjsko železniško postajo, so nas tu pozdravili predstavniki Zveznega komiteja za vprašanje borcev in vojskih vojn invalidov. Skupaj smo se v avtobusih odpeljali do hotela Jugoslavija. Hotel je ogromna sodobna stavba v Novem Beogradu, opremljena z vsemi udobnostmi, s pogledom na Donavo. Tu smo ložirali.

Se isto jutro po zajtrku je manjša delegacija sprejel predsednik Zveznega komiteja za borce in vojne invalide Vukasović. Med kratkim obiskom vladnostnega značaja so se mu člani delegacije med drugim zahvalili za vso skrb in pozornost, ki jih matična domovina kaže za svoje nekdanje borce in v zlasti invalide v zamejstvu. Predsednik Vukasović je delegaciji zagotovil, da matična domovina gleda na to vprašanje kot na svojo obveznost in da ta skrb ter pozornost ne bosta nikoli prenehali. Po srečanju so udeleženci izleta odšli na grob tovariša Tita.

Hiša cvetja je sredi prostranega zelenega parka, poraslega s starim drejem ogromnih krošev, pad njimi tih zeleni trate, med travo, pisane poljske cvetice. Neposredno okrog Titovega zadnjega domovanja gredeče z vrtnicami, ki jih je sam gojil. Vse dha v nekem svečanem, spoštljivem miru. Kot da je mestni vrh svojega znanostjo in hrupnostjo, ki smo ju pravkar zapustili, nekje zelo daleč vstran. Le tu pa tam se na poteh parka prikaže človek, nameščene, milični v službi, gardist. Tihoti, kot se je prikazal, spet iz gine. Mir, svečano vršenje drevesnih krošev v drobnem vetriču, ki se lega sončnega dne lahkon poigravalo nad prestolnico.

Pomikano se v vrsti po trije. V park smo prišli skozi stranski vhod. Sicer bi morali čakati tri, štiri, pet ur in več, kot morajo vsi, ki dan za dnem prihajajo sem. Prišli smo na vrsto takoj. Že od začetka je to bil naš največji problem. Invalidi pa čakanje, ki je bilo nemogoče. S pomočjo družbeno-političnih organizacij v Ljubljani in Beogradu je bilo to vprašanje vnaprej zadovoljivo rešeno. Titov grob obišče dnevno 25-30 tisoč oseb.

Vstopimo. Prostor je ves svetel in sončen svetloba. Na starih ogleh grobnice stoje nepremično zvrnjeni štirje gardisti. Počasi se pomikamo okrog groba z marmornim ploščo. Na njej se preprosto blesti napis Josip Broz: Tito. Ob vnožju dopis cvetice s travkoma, rdečin in barvati slovenske trobojnice, z ustreznimi posvetiloma darovalcev. Izjemoma smo ga smeli položiti tja, sicer to ni dovoljeno. Velika čast za obe naši organizaciji.

Zlagoma se vrsta pomika okrog groba, nenahoma uprjajo pogledi vanj, na ploščo z napisom. Kot bi se ljudje v mislih pogovarjali z njim. Stvar se lahko zdi čudna, a je resnična. Ljudje se naslov vedjo tako, kot da je Tito preprosto nekam oddel, a je še vedno živ.

V resnici Tito ne bo nikoli mrtve. S svojo mislijo in deli bo trpe pricujo povsed, med svojim ljudstvom in med vsemi na-

rodi sveta, med delavskim razredom vseh petih kontinentov, med nevrščeni in vsemi, ki se kjerkoli se bore za svobodo, za pravico in človeško dostojanstvo. Med vsemi temi Tito živi in bo večno živ.

Vrnil smo se v hotel. Popoldne je bil na programu obisk Skupščine SFRJ. Sprejel in pozdravil nas je, generalni sekretar ZZZB Jugoslavije Tone Turnher. Neka tovarišica nas je na kratko seznanila z zgodovino skupščinske stavbe, njeno prostorsko ureditvijo in namembnostjo z umetniškimi izdelki, ki krasijo njeno notranost. Seznanjeni smo bili tudi s sestavo in delovanjem skupščine. Po ogledu najpomembnejših prostorov in potem ko so nam gostitelj postregli s kavo in hladnimi piškoti, smo se po povno vrnili v hotel.

Po večerji je bil nekaj bolj fanovsko razpoloženih tovarišev, lelo seznaniti z beograjskim nočnim življenjem. Po njihovem pripovedovanju mora biti kar zanimivo. Medtem so se drugi raje podali v svoje sobe na zaslužni počitek, saj je dan bil dokaj naporen, prejšnja noč v spalniki

do Beograda pa glede počitka ne najbolj izdatna.

Naslednjega dne, v soboto, so si udeleženci izleta ogledali še nekateri kraje oziroma spomenike, ki jih je treba poznati: mavolej neznanemu junaku na Avali, stranjavo Kalemegdan, Banjiko, stranjavo priziščeno mučenca in množičnih pokolov srbskih rodoljubov, partizanskih borcev, aktivistov, ki so jih gestapovski morilci in njihovi srbski plačanci na tem mestu na tisoče pobili. Res, nepopisno je bilo gorje, strašne žrtve so bile potrebne in morje krvi je bilo prelito, preden so si jugoslovanski ljudje z nohti in zobmi izborili svojo svobodo.

Popoldne priprave na odhod. Okrog 19. ure smo se bili na vlak, ki nas je čakal. Slovo od tovariša Ivanovića iz Zveznega komiteja, ki nas je na dva dneva zvesto spremljal, nam je za vse bil na uslugo. Zahvalili smo se mu za tovarsko skrb in trud, ki ga v našem imenu ponovno pozdravi tovariša Vujoševića, pomočnika predsednika Zveznega komiteja za borce in vojne invalide, ki je

ves čas bil nekakšen naš pokrovitelj.

Potem se je vlak začel premikati, odhajali smo iz Beograda, mesta-heroja, prestolnice Jugoslavije. Morda ga se kdaj obiščemo, si je marsikdo od nas mislil, ko smo že drveli v prostrano ravnino, ovijajočo se v temo prihajajoče noči. Naš obisk na Titovem grobu, ki smo si ga omislili v okviru praznovanja 40-letnice ustanovitve Osvobodilne Fronte, je s tem bil končan.

Menim, da nam bo trajno ostalo v spominu belo mesto ob Donavi, kjer sredi prostranega zelenega parka stoje svetla hiša z belim grobom in marmorno ploščo z napisom Josip Broz - Tito. Na ta grob in na to ime bomo pogosto mislili.

d. f.

NA KR MENKI PRIPRAVLJAJO ŠAGRO

Prirednja nedelja bo na Krmenki med Domlom in Buljuncem že tradicionalna šagra. Prireditelji zahtevajo veliko priprav, zato so se ljudje s Krmenke, mladi in stari, lotili dela že pred časom. Sedaj, ko je šagra pred vrati so dela pospešili

TEORETIČNE OSNOVE BAUHAUSA IN NJIHOVA VELIKA VPLIVNOST

Ob predstavitvi dejavnosti znamenite umetnostne šole v Beogradu in Zagrebu

II. Res, uspeh je tudi že to, kot je bil uspeh, da so postale tudi šole za arhitekturo bistveno bolj odprte in odzivne za vprašanja industrijskega oblikovanja in celo celotna umetnostna vprašanja. Zgodovinski trenutek Bauhaus je bil za vselej mimo.

Vodilni družbeni sloj (ne brez aktivnega posega politike) je skahal revolucionarno ostrino in v avangardno preprosto potezo: revolucionarne dosežke te umetnosti je začel sprejemati za svoje. Seveda z določeno prilagoditvijo. Tako pomeni pozidava nove šolske stavbe Bauhaus za delavnicami in stanovanji za učitelje v Dessauu l. 1925 sicer po eni strani vrhunec weimarskega obdobja, a je tudi še simbolična znanika njegove prihodnje usode. Na videz se ni nič spremenilo, nasprotno, zdelo se je, da šola napreduje. Toda trdna stavba je sporečilo o umetnosti, ki se institucionalizira. Režija ukinitve šole je prispelava k vzdrževanju mita o tej vseskozi moderni in oporečni šoli. Nacistični režim ni trpel nobenega ležja levičarstva, za kar je Bauhaus vseskozi veljal, pa tudi glede umetnosti je imel radikalno nasprotno pogled. Gropius, tedaj že zunaj šole, je zamenjaval prepričanja ministra Goebbelsa, da bi sprejel novo arhitekturo, za katero se je zavzemal na Bauhausu, za edino veljavno in nacistično nemške arhitekture. Režimski ne je ohranil moralno moč modernega gibanja še za dolgo časa. Tedaj pa so propagandne potrebe nacistov terjale pač drugače nagovor arhitekture, medtem ko se v meizrazno industrijsko oblikovanje niso vtikali in to sukali z Bauhausu gnale nemotno naprej. Po vojni se nadaljuje razvoj tam, kjer je bil pred vojno prekinjen, iz moralne moči predvsem zatiranja Bauhaus je znova poglano moderniziran; in se neverjetno razmahnilo po vsem svetu. Bilo je kos tudi socialističnemu realizmu v nekaterih socialističnih državah (to velja predvsem za arhitekturo); skratka: po sredi petdesetih let velja skoraj povsod po svetu za normo. Šele proti koncu šestdesetih let se pojavijo prvi glasni protesti ne le proti šibkim in brezkritičnim naslednikom ideologije jekla in stekla, marveč proti ideologiji sami.

Zato ne more biti naključje, da je predstavitev te razstave v Beogradu in nato v Zagrebu bolj podudila teoretične, konceptualne vidike v procesu razvoja moderne umetnosti, bolj metode dela kot same rezultate. Pa tudi ti rezultati, torej umetnostni izdelki so bili v tem pogledu sila zgovorni. V prvi dobi Bauhausu v Weimaru nosijo izrazitost pečat eksperimenta, nedokončanosti, naglice, včasih pa celo mrzličnega ustvarjanja v eksperimentalni ekizavi. Kot rečeno, je po letu 1925 čutili, ne da bi se bila sestava učiteljev bistveno spremenila, tako v učni metodi kot v samih izdelkih, določeno uravnovesje, streljenje. Na to niso toliko vplivale zunanje okoliščine napadov na šolo s selitve v Dessau ipd. Družbeno ozračje se je spremenilo, kar je leta 1925 vsaj na zunaj odsevalo na šoli s spremembo naziva: zdaj postane visoka šola za oblikovanje. Globlje notranje spremembe pa zaznamuje po eni strani odhod Gropiusa, Bayerja, Breuerja in Moholyja - Nagya in leta 1928 in po drugi istega leta izražena zahteva študentov po resnejši pedagoški usmeritvi.

Eksperimentalnost in dinamizem konstruktivizma, dadaistično ironijo zamenja čistejša, razvidnejša statičnost, zdi se, kot da so se prej razvihanje prvine uravnovesile v reditve, čeprav so ostale seveda kar za značilno področje likovnih umetnosti, ki so jih gojili na Bauhausu. Neposredna naročila industrije, oziroma kupovanje licenc za izdelke, razviti na Bauhausu (po l. 1929) so nadalje krmila prvotni eksperimentalno usmerjeni učni program. Sledi agonija. Že leta 1923 je bil Mies prisiljen spreminiti značaj državne šole v sebi biro Bauhaus - Berlin, ki nadaljuje delo s študenti. A že naslednje leto s prihodom nacistične stranke na oblast nit, to ni bilo več mogoče. Duh Bauhaus je tako živl se je z njegovimi nekdanjimi učitelji, zlasti z arhitekti z Gropiusom in Miesom v Ameriki, z Breuerjem v Ameriki in po vojni v Evropi in Ameriki. Moholy-Nagy, Kandinski, Klee, Albers in drugi iščejo vsak svojo pot, še dolgo obsejdeni od ideje Bauhaus in njegovega univerzalističnega ideala, ki so ga dosegli, še preden

so se prav zavedli, kako kratko je bil odmerjen čas za predstavo avangardističnih ekizbiij, misljenj seveda v najboljšem pomenu besede.

Na Bauhausu so študirali nekateri jugoslovani. Najznamenitejši med njimi je bil gotovo tržaški Slovenec Avgust Černigoj, ki je bil po vsej verjetnosti na Bauhausu kakšna dva meseca v letnem semestru leta 1924, torej v obdobju prve zrelosti in razcveta Bauhausu. Tja je prišel že pripravljeno in dobro poučen o modernih gibanjih. Pri Kandinskem, Moholyju-Nagyju in Schlemmerju pa je dobi vseh tisto, kar je potreboval: teoretično podlago in potrdilo za delovanje v avangardističnem smislu: podirati staro in graditi novo, z novimi gradivi, z novo voljo za novo umetnostno ideologijo («... nič več reproduktivne umetnosti, nič več figurativne umetnosti, pač pa sintetična konstruktivna umetnost, objektivno taktilna umetnost, uporabno kolektivna umetnost.» — iz Černigojevega manifesta v katalogu k tržaški razstavi l. 1927). Stališča, ki jih je pozval po Bauhausu, je Černigoj podkrepil z idejami, ki jih je neposredno povzel od ruskih konstruktivistov in jih jasno izrazil v svojo prvo konstruktivistično razstavo v telovadnici Tehniške srednje šole v Ljubljani avgusta 1924. Svoje poglede je širil kot asistent na Tehniški srednji šoli in zunaj nje, ko pa so ga poglali iz Ljubljane, je poskušal z zasebno umetniško šolo v Trstu, kar je bil njegov prvi konstruktivistični projekt. V Trstu, kar je bil njegov prvi konstruktivistični projekt. V Trstu, kar je bil njegov prvi konstruktivistični projekt.

Černigojev prispevek, ki ga danes ocenjujemo kot kvalitativno slovenske umetnosti v dvajsetih letih, se opazno zrcali morebitno Bauhausu. Za nas torej nikakor ni nepomembna zvest, da je del slovenske umetnosti stopal vstrice z napredkoma evropskimi gibanji in deli z njimi, tudi z Bauhausom, domala isto usodo.

PETER KREČIČ

Nedelja, 31. maja 1981

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

10.00 Družina Patridge - TV film
10.30 Koncert za jutranji dan
11.00 Maša
11.55 Nabožna oddaja
12.15 Zelena črta
13.00 DNEVNIK 1 - Ob 13.00
13.30 DNEVNIK 1 - Vesti
14.00 V teku nedelje...
14.15 In 17.15 Športne vesti
14.10 Discoring - glasbena oddaja
14.45 Kolesarska dirka
14.45 Vsi skupaj burno - TV priredba
18.25 90. minuta
19.00 Napoved vremena
20.00 DNEVNIK
20.40 Šola grobih - 3. del
21.50 Športna nedelja
22.50 Pregled programov za prihodnji teden
Ob koncu DNEVNIK in Vremenske razmere

Drugi kanal

10.40 Motor 80
11.10 Solist in orkester
11.45 Programi tedna
12.00 DNEVNIK 2 - Atlas
12.30 Zdravo, Debbie! - TV film
13.00 DNEVNIK 2 - Ob 13. uri
13.30 McMillan in gospa - TV film
14.50 DNEVNIK 2 - Neposredni prenosi - Montecarlo: Avtomobilski dirki za Veliko nagrado formule 1 - Padova: Konjske dirke
17.45 En glas... ena ženska - 18.55 Planet opic - TV film
19.50 DNEVNIK 2
20.00 DNEVNIK 2 - Nedelja sprint
20.40 Alberto Sordi:
Zgodba nekega Italijana - 3. serija
21.55 DNEVNIK 2 - Dossier
22.50 DNEVNIK 2 - Zadržne vesti
23.05 Solisti in orkester

Tretji kanal

14.30 DNEVNIK 3 - Neposredni športni prenosi.
Rim: Odbojka
Turin: Lahka atletika
16.55 Roberto Vecchioni:
Glasba in besede
17.50 Secret army - TV nadalj.
18.45 Programi tedna
19.00 DNEVNIK 3
19.20 Super Big Bands
20.40 DNEVNIK 3 - Sport
21.25 DNEVNIK - Deželne športne
21.45 En dan Rainerja Wernerja Fassbinderja v Rimu
22.15 DNEVNIK 3
22.35 Koncert Marie Carté
23.10 Kolesarska dirka

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

9.50 Poročila
9.55 Živ žav, otroška matineja
10.45 Tale, TV nadalj.
11.40 TV kaziplot
12.00 Festival MPZ Celje 81
13.00 Kmetijska oddaja
14.00 Jugoslavija, dober dan
14.35 Poročila

TRST A

8.00, 13.00, 14.00, 19.00 Poročila;
8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojano;
9.45 Veliki orkester; 10.00 Poslušali boste; 10.30 Nedeljski zvon, oddaja o Benečiji; 11.00 Mladinski oddaja; 11.30 Gledališna oddaja; 11.55 Gledališna oddaja; 12.00 Narodni trenutek Slovenec v Italiji; 12.30 Glasba po željah; 13.20 Glasba po željah; 14.10 »Mesečina«; 15.00 Sport in glasba ter neposredni prenosi naših prirediteljev.

KOPER

(Italijanski program)

7.30, 8.30, 11.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila; 7.00 Glasba in besede za praznični dan; 8.50 Podrobnosti; 9.30 Lucianovi dopisniki; 10.00 Z nami je...; 10.45 Muzika, glasba in nasveti; 11.10 Dogodki in odmevi; 11.15 Nedeljske pesmi; 11.32 Kim, svet mladim; 12.10 Glasba po željah; 14.30 Pike na l; 14.33 Vrtiljak motivov; 15.15 Stisk roke; 15.30 Naša diskoteka; 16.00 Free show; 16.30 Koncert na trgu; 17.00 Popovke tedna; 17.30 Crash; 18.45 Concertino za godala.

KOPER

(Slovenski program)

8.30, 9.30, 14.30 Poročila; 8.00 Veselo v nedeljsko dopoldne; 8.05 Jutranji kolektor; 8.37 Kinospored; 9.00 Kmetijski nasveti; 9.05 Nedeljski spored zabave in narodnozabavne glasbe; 9.35 Iz našega življenja - jut. reportaža; 14.00 Najava sporeda - Sosednji kraji in ljudje; 14.10 Glasbeni notes - objave in reklame; 15.00 Glasba po željah; 16.00 Radio Koper na obisku; 16.15 15 min. s skupino Pro Arte; 16.30 Programi tedna; 16.35 Zabavna glasba; 17.00 Primorska polje; 17.30 Primorski dnevnik; 17.45 Poje Melissa Manchester; 18.00 Nedelja na športnih igriščih.

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

12.30 Skede: Astrofizika
13.00 Knjižna razbura
13.30 DNEVNIK
14.00 Mathias Sandorf, 12. nadalj.
14.30 Posebnosti iz parlamenta
15.00 Podelitev v športu
64. Giro
Ital, nogometno prvenstvo
17.00 Dnevnik 1 - Flash
17.05 3, 2, 1... Kontakt!
Glasbeni program
18.00 Šolska vzgojna oddaja
18.30 Vlaček
18.50 Osmi dan
19.20 Moj brat policist, 20.00 DNEVNIK
20.40 Vera Cruz - film
22.20 Bernini (1598 - 1690)
Ob koncu DNEVNIK in Vremenska napoved

Drugi kanal

12.30 Jedilni list letnega časa
13.00 DNEVNIK 2 - Ob 13. uri
13.30 Vzgoja in dežele
14.00 Popoln dan
14.10 «Le terre del Sacramento», 15.50 Komiki
17.00 Dnevnik 2 - Flash
17.05 Popoln dan
17.30 Program za otroke: Kapitan Harlock
18.00 Ročna čvrstost
18.30 Iz parlamenta
Dnevnik 2 - Športne vesti
18.50 Programi pristopanja
19.05 Dober večer s...
Paolom Ferrarjem
19.45 DNEVNIK 2 - Vesti
20.40 Mixer
22.25 «Un uomo in casa»
TV film
22.50 Judovska stvarnost
Ob koncu DNEVNIK 2 -

Tretji kanal

17.40 Povabilo na koncert
19.00 DNEVNIK 3
19.30 Dnevnik 3 - Deželni šport
20.05 Anton Bruckner - 1. del
21.35 Lev Tolstoj
22.05 DNEVNIK 3

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

18.10 Poročila
18.15 Vrtec na obisku;
7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Jutranji almanah; 8.30 Kmetijska in dobro počutje; 9.00 Glasbena matineja; 10.10 Radijski koncert: Skladbe slovenskih in drugih jugoslovanskih avtorjev; 11.30 Beležka; 11.35 Zimzelene melodije; 12.00 Kulturni dogodki; 12.30 Mladost do vseh psov; 12.40 Slovenska imena naših krajev; 12.50 Zborovska glasba: Letošnja revija »Primorska poje«; 13.40 Instrumentalni solisti; 14.10 Otroški kotiček: Tiktak; 14.30 Roman v nadaljevanju: »Spodaj s pomladjo«; 15.00 Glasbeni ping pong; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturno pismo.

TRST A

8.00, 13.00, 14.00, 19.00 Poročila;
8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojano;
9.45 Veliki orkester; 10.00 Poslušali boste; 10.30 Nedeljski zvon, oddaja o Benečiji; 11.00 Mladinski oddaja; 11.30 Gledališna oddaja; 11.55 Gledališna oddaja; 12.00 Narodni trenutek Slovenec v Italiji; 12.30 Glasba po željah; 13.20 Glasba po željah; 14.10 »Mesečina«; 15.00 Sport in glasba ter neposredni prenosi naših prirediteljev.

KOPER

(Italijanski program)

7.30, 8.30, 11.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila; 7.00 Glasba in besede za praznični dan; 8.50 Podrobnosti; 9.30 Lucianovi dopisniki; 10.00 Z nami je...; 10.45 Muzika, glasba in nasveti; 11.10 Dogodki in odmevi; 11.15 Nedeljske pesmi; 11.32 Kim, svet mladim; 12.10 Glasba po željah; 14.30 Pike na l; 14.33 Vrtiljak motivov; 15.15 Stisk roke; 15.30 Naša diskoteka; 16.00 Free show; 16.30 Koncert na trgu; 17.00 Popovke tedna; 17.30 Crash; 18.45 Concertino za godala.

KOPER

(Slovenski program)

8.30, 9.30, 14.30 Poročila; 8.00 Veselo v nedeljsko dopoldne; 8.05 Jutranji kolektor; 8.37 Kinospored; 9.00 Kmetijski nasveti; 9.05 Nedeljski spored zabave in narodnozabavne glasbe; 9.35 Iz našega življenja - jut. reportaža; 14.00 Najava sporeda - Sosednji kraji in ljudje; 14.10 Glasbeni notes - objave in reklame; 15.00 Glasba po željah; 16.00 Radio Koper na obisku; 16.15 15 min. s skupino Pro Arte; 16.30 Programi tedna; 16.35 Zabavna glasba; 17.00 Primorska polje; 17.30 Primorski dnevnik; 17.45 Poje Melissa Manchester; 18.00 Nedelja na športnih igriščih.

KOPER

(Italijanski program)

7.30, 8.30, 11.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila; 7.00 Glasba in besede za praznični dan; 8.50 Podrobnosti; 9.30 Lucianovi dopisniki; 10.00 Z nami je...; 10.45 Muzika, glasba in nasveti; 11.10 Dogodki in odmevi; 11.15 Nedeljske pesmi; 11.32 Kim, svet mladim; 12.10 Glasba po željah; 14.30 Pike na l; 14.33 Vrtiljak motivov; 15.15 Stisk roke; 15.30 Naša diskoteka; 16.00 Free show; 16.30 Koncert na trgu; 17.00 Popovke tedna; 17.30 Crash; 18.45 Concertino za godala.

KOPER

(Slovenski program)

8.30, 9.30, 14.30 Poročila; 8.00 Veselo v nedeljsko dopoldne; 8.05 Jutranji kolektor; 8.37 Kinospored; 9.00 Kmetijski nasveti; 9.05 Nedeljski spored zabave in narodnozabavne glasbe; 9.35 Iz našega življenja - jut. reportaža; 14.00 Najava sporeda - Sosednji kraji in ljudje; 14.10 Glasbeni notes - objave in reklame; 15.00 Glasba po željah; 16.00 Radio Koper na obisku; 16.15 15 min. s skupino Pro Arte; 16.30 Programi tedna; 16.35 Zabavna glasba; 17.00 Primorska polje; 17.30 Primorski dnevnik; 17.45 Poje Melissa Manchester; 18.00 Nedelja na športnih igriščih.

Ponedeljek, 1. junija 1981

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

12.30 Skede: Astrofizika
13.00 Knjižna razbura
13.30 DNEVNIK
14.00 Mathias Sandorf, 12. nadalj.
14.30 Posebnosti iz parlamenta
15.00 Podelitev v športu
64. Giro
Ital, nogometno prvenstvo
17.00 Dnevnik 1 - Flash
17.05 3, 2, 1... Kontakt!
Glasbeni program
18.00 Šolska vzgojna oddaja
18.30 Vlaček
18.50 Osmi dan
19.20 Moj brat policist, 20.00 DNEVNIK
20.40 Vera Cruz - film
22.20 Bernini (1598 - 1690)
Ob koncu DNEVNIK in Vremenska napoved

Drugi kanal

12.30 Jedilni list letnega časa
13.00 DNEVNIK 2 - Ob 13. uri
13.30 Vzgoja in dežele
14.00 Popoln dan
14.10 «Le terre del Sacramento», 15.50 Komiki
17.00 Dnevnik 2 - Flash
17.05 Popoln dan
17.30 Program za otroke: Kapitan Harlock
18.00 Ročna čvrstost
18.30 Iz parlamenta
Dnevnik 2 - Športne vesti
18.50 Programi pristopanja
19.05 Dober večer s...
Paolom Ferrarjem
19.

KOŠARKA EVROPSKO PRVENSTVO V ČSSR

Sovjeti visoko premagali tudi jugoslovansko vrsto

«Plavi» povsem odpovedali - Italija zlahka odpravila ZRN

SZ - Jugoslavija 108:88 (55:42)

SOVJETSKA ZVEZA: Jeremin 6 (2:6), Kapušin, Tarakanov 18 (2:3), Salnikov 4, Lopatov 4 (2:2), Derjugin 9 (1:3), Valters 32 (6:9), Tkačenko 8 (4:5), Miškin 13 (3:5), Jovalša 8, Belosteni 8 (0:1), Fesenko. JUGOSLAVIJA: Popović, Kićanović 14 (4:4), Benaček, Poljak, Petrović 2 (0:1), Skroče 4, Vilfan 4, Čosić 17 (7:10), Radovanović 18 (8:13), Knežo 4, Dalipagić 12, Delebić 13 (3:3).

SODNIKA: Bonaventura (Španija) in Dimou (Grčija).

HAVIROV - Sovjetska zveza je zaslužen visoko premagala Jugoslavijo in bo tako s štirimi točkami startala v skupnem delu tega EP. Sovjeti so si verjetno z večerajšjo zmago proti Jugoslaviji tudi prigrabili mesto v super finalu. V večerajšnji tekmi so Tanjevičevi varovanci povsem odpovedali. Pod košem so jih Sovjeti povsem nadgrajali, poleg tega pa so v jugoslovanski vrsti odpovedali še vezni igralci, tako da je bil proti zbranemu, odločnejšim in točnejšim Sovjetom visok poraz neizbežen.

Medtem ko so v jugoslovanski vrsti vsi skoraj povsem razočarani, pa so skoraj vsi Sovjeti igrali zanesljivo, posebno pa se je izkazal Valters, ki je bil predvsem v drugem polčasu skoraj nepogrešljiv.

ITALIJA - ZRN 79:57 (40:27) ITALIJA: Brunamonti 2; Boselli 5, Silvestro 6, Gilardi 10; Costa 4, Ferrarini 10, Villalta 4, Meneghin 8, Zampolini 4, Vecchiato 8, Marzocchi 10, Generali 8.

ZAHODNA NEMCIJA: Ludwig 1, Wanick, Brunner 2, Strauss 2, Haydych 2, Zander 18, Pappert 12, Schöff, Arpe 2, Wadenhagen 4, Sowa 4, Mendel 10.

SODNIKA: Arabadžian (Bolgarija) in Bergman (Izrael).

PM: Italija 3:3; ZRN 9:14; PON: Zampolini (35).

HAVIROV - V večerajšnjem, zadnjem kvalifikacijskem srečanju B skupine je Italija po predvidevanju in brez težav premagala ZRN in

SE TAKO UVRSTILA V FINALNI DEL EP. «Azzurri» pa bodo seveda v skupnem delu v Pragi startali brez točk, saj so izgubili tako proti Jugoslaviji kot proti SZ.

V večerajšnje srečanje je bilo za «azzurri» le dober trening pred skupnim delom tega EP, saj ni bila njihova zmaga nikdar v dvomu.

SKUPINA A (Bratislava)

ITALIJA 5. KOLA

Francija - Anglija 78:66 (38:32)
CSSR - Izrael 86:85 (54:47)
Španija - Grčija 111:71 (58:41)

KONČNA LESTVICA

Španija 5 5 0 452:362 10
CSSR 5 4 1 393:358 8
Izrael 5 3 2 415:396 6
Francija 5 2 3 402:409 4
Britanija 5 1 4 313:371 2
Grčija 5 0 5 356:438 0

V OKVIRU DRUŠTVENEGA PRIZNANIKA SK DEVIN

Danes mednarodno tekmovanje

Ski-rolkarji iz Avstrije, Italije in Jugoslavije - Pester spored

Društveni praznik v Mavhinjah je v polnem teku.

Po lepih sončnih dneh, v katerih s, se izvrstne razne vaske igre, risarski ex-tempore in briškola, čala organizatorje današnje tekmovanje na ski-rolkah. Na to tekmovanje se je odzvalo veliko ljubiteljev tega športa iz Jugoslavije, Avstrije in I-

talije. Možnost bomo imeli gledati tekmovalec iz Domžal, Dola, Rateč, Rosenbacha, Mester, Trsta in po predvidevanjih še iz drugih mest. Tekmovalci bodo razdeljeni v tri skupine s tremi različnimi razdaljami.

Najprej se bodo pomerili najstarejši na 7 km dolgi progi Sesljan - Šempolj. Start bo ob 10.30.

Pol ure kasneje bo ponovno start iz Sesljan s ciljem v Mavhinjah. Na tej progi, dolgi 3500 m, bodo startali mlajši mladinci, starejši pionirji in vse ženske kategorije.

Ob 12. uri bo zadnji start za najmlajše, in sicer iz Cerovec v Mavhinjah. Najmlajši bodo morali preložit 1600 m. Po zaključnem tekmovanju bo skupno kosilo in ob 15. uri nagajanje. V večernih urah bo na sporedu še vaske igre s praktičnimi nagradami ter nagradne najboljših vrn.

Ob zvočnih ansamblih Aries pa bo ples povz na noč. Med 13. in 15. uri je predviden tudi ekshibicijski nastop odbojkaric ŠD Sokol iz Nabrežine na šolskem igrišču.

MOTOCIKLIZEM VN JUGOSLAVIJE

Danes v Grobniku dirke za svetovno prvenstvo

Na poskusnih vožnjah novi rekord proge Američana Mamole

Na Grobnickem polju nad Reko bodo danes na sporedu mednarodne motociklistične dirke za VN Jugoslavije, ki bodo veljale tudi za svetovno prvenstvo.

Včeraj so opravili zadnje uradne poskusne vožnje. Največje zanimanje je, kot vedno, vladalo za 500 kubnične stroje, kjer je že v petek vozil najboljši Američan Mamola, včeraj pa je dosegel še boljši čas. Krog je namreč prevozil v 1'34"7, kar je novi rekord proge. Prejšnjega je imel Robert z 1'34"9. Drugi je bil včeraj Britanec Sheene, na tretjem mestu pa bo danes startal, skupno z Robertom, Italijan Lucinelli. Včeraj je bil zelo dober tudi Uncini, ki je bil za 3" hitrejši kot v petek, čeprav je imel njegov suzuki nekaj težav z vplinjajem.

V popoldanskih urah so se sestali dirkači kategorije motorjev 500 ccm. Med poskusnimi vožnjami je namreč padel Italijan Miglioni, reševalci pa so ga prišli iskati šele po enajstih minutah. Dirkači so zato vložili pri organizatorjih oster protest. Poškodbe Miglioniarja k sreči niso hude. Trenutno leži v reški bolnišnici.

AVTOMOBILIZEM

Velika nagrada Monte Carla

Piquet in Villeneuve v prvi startni vrsti

MONTE CARLO - Brazilci Nelson Piquet je po večerajšnjih poskusnih vožnjah za avtomobilsko VN Monte Carla ohranil najboljši čas in bo na svojem prvenstvenem startu prvi vrsti, skupno s Ferrarijevim vozačem Kanadčanom Gillesom Villeneuvom.

Najboljše startne vrste bodo danes sestavljale tako:

1. vrsta - Piquet (Bra.) na brabhamu in Villeneuve (Kan.) na ferrariju

2. vrsta - Mansell (VB) na lotusu in Reutemann (Arg.) na williamsu

3. vrsta - Patrese (It.) na arrow-

NOGOMET

3. ITALIJANSKA LIGA

Triestina danes doma proti Mantovi

V zadnjem nastopu doma v letošnjem «nesrečnem» prvenstvu bo Triestina sprejela v goste Mantovo. Tržačani bodo igrali brez treh iz ključnih nogometašev Schiraldi, Amata in Mitrija. Po porazu v prejšnjem kolu v Panu bo to srečanje za Triestino le gola formalnost. Upati je le, da se bodo Tržačani s preprosto zmago poslovili od svojih navijačev.

DANASNI SPOROD (17.00)
Casale - S. Angelo Lodigiano: Cremonese - Fano; Empoli - Treviso; Modena - Trento; Novara - Sanremo; Parma - Piacenza; Spezia - Reggiana; Triestina - Mantova.

B LIGA
DANASNI SPOROD (17.00)
Atalanta - Bari; Catania - Lecce; Cesena - Verona; Poggia - Genoa; LR Vicenza - Rimini; Milan - La-

Komisija za doračajočo mladino pri SKGZ prireja o soboto, 6. junija 1980, ob 15. uri na stadionu «I. maja» v Trstu

TELOVADNO SREČANJE PREDŠOLSKIH OTROK
Vse skupine, ki se želijo udeležiti srečanja, naj se javijo na sedežu SKGZ v Trstu, telefon 744-249 do srede, 3. junija.

Aplavzi za naše mlade telovadce

V Borovem športnem centru v Trstu je bila včeraj akademija gimnastičnega oddelka SZ Bor. Privabila je veliko število gledalcev, ki so z aplavzi dal priznanje našim mladim telovadcem in telovadkam. Na sporedu je bilo devet točk in sicer vaja z ruticami, s trakovi, s kolesnicami, posameznice so pokazale nekaj vaj v parterju, na dolgi blazini pa so otroci predstavili tudi začetne vaje akrobatične. Za prireditev lahko rečemo, da je uspešno zelo dobro in je pokazala, da je med nastopajočimi mnogo zelo obetajočega naraščaja

KOLESTARSTVO

Včeraj prvi Švicar Gisiger

Na vrhu skupne lestvice brez sprememb - Danes Milan-Mantova (173 km)

PAVIA - Kaže, da Moserjeva po buda iz 14. etape, ko je večji del proge tiste etape vozil sam, ni ostala osamljena.

Včeraj je za podoben podvig poskrbel Švicar Daniel Gisiger, ki je začel svoj beg že po 16 km. Na cilj sicer ni privozil sam, ker ga je medtem dohitel Italijan Giancarlo Casiraghi, vseno pa je švicarski kolestar na ciljni ravni imel še toliko moči, da je v končnem sprintu zmagal pred Italijanom.

Po tej dvojici sta privozila na cilj še Parsani Moro, nakar se ma la skupina kolestarjev. Glavina, v kateri so bili vsi najboljši in seveda tudi roza majica Contini pa je privozila na cilj kar z 11'54" zaostanka. Sicer pa so favoriti za končno zmago med samo dirko pustili «ubeznike», da si poiščejo malo slave, saj so bili le-ti povsem «nezanimivi» za vrh skupne lestvice.

Danes, v 16. etapi bodo kolestarji vozili od Milana do Mantove za skupnih 173 km.

VRSTNI RED 15. ETAPE (TABIANO - PAVIA, 198 km)

1. Daniel Gisiger (švica) 5:08'48" s poprečno hitrostjo 38,471 km na uro
2. Casiraghi (It.)
3. Parsani (It.) po 18"
4. Moro (It.)
5. Passuello (It.) 2'17"
6. Herranz (Sp.)
7. Santimaria (It.)
8. Maccali (It.)
9. Wampers (Bel.) 11'52"
10. Mantovani (It.) 11'54"

Sledi glavina z Mantovanijevim časom.

SKUPNA LESTVICA

1. Contini (It.) 76:33'34"
2. Visentini (It.) po 25"
3. Prim (Šve.) 35"
4. Battaglin (It.) 41"
5. Saronni (It.) 48"
6. G. B. Baronchelli (It.) 1'19"

V organizaciji ŠD Sovodnje

Četrti nogometni turnir prijateljstva

Športniki iz Sovodnje bodo 6. in 7. ter 13. in 14. junija na igrišču v Sovodnjih prirediteli že četrti tradicionalni nogometni turnir prijateljstva.

SOBOTA, 6. junija

16.00: Mladost - Lucinico

18.00: Vodice (Sempas) - Juventina

NEDELJA, 7. junija

16.00: Podgora - Adria (Miren)

18.00: Sovodnje - Capriva

Zmagavalci bodo igrali še 13. in 14. junija, poraženci pa bodo izločeni iz turnirja.

DIRKA V TAVAGNACCU

Polonci prvi

Ljubljanski kolestar Vinko Polonci je zmagal na 130 km dolgi kolestarski dirki v Tavagnaccu pri Vidmu. Polonci je bil vso dirko med najboljšimi in je šel v beg že v prvem izmed sedmih krogov, nato ga je glavina ujela, nakar je uslo pet kolestarjev, ki so v zadnjem krogu privozili sami na cilj.

10 km pred ciljem je Polonci silovito pobegnil in prispeal na cilj v Tavagnaccu z eno minuto prednosti pred Canesinom, Condolom in Borsom.

Peti pa je bil Pulčan Bruno Bulič, ki je bil najhitrejši v sprintu glavine.

VRSTNI RED

1. Polonci (Rog Ljubljana), ki je 130 km dolgo progo prevozil v 3'9" s poprečno hitrostjo 41,270 km na uro
2. Canesin (Domus italica) po 1"

15. ETAPE «GIRA D'ITALIA»

3. Condolo (Sanviteze)

4. Borsoi (Sanviteze) 1'2" zaostanka

5. Bulič 5'22" R. Pečar

PARIZ - Jugoslovanska Mima Jausovec se je na mednarodnem tekmovanju prvenstvu Francije v Parizu uvrstila v četrto kolo. Kot nosilka skupine št. 7 je premagala Argentinko Giussani s 6:0 in 6:3.

Italijanka Rossi je imela manj sreče: v 3. kolu jo je izločila zahodna Nemka Hanika s 6:3 in 6:2. V moških dvojicah je Jugoslovčan Franulović skupno s Paragvajcem Gonzalesom premagal avstralsko-ameriški par Edmondson - Taygen.

Sanson odstopil

VIDEM - Predsednik nogometnega društva Udinese Teofilo Sanson je podal ostavko.

KOŠARKA

Naša reprezentanca osvojila peto mesto

V zadnji tekmi je zaslužen premagala Ferroviario

Slovenska reprezentanca - Ferroviario 79:78 (32:44)

SLOVENSKA REPREZENTANCA: Tavčar, Perčot 2, Vascotto 2, Ušaj 20 (0:1), Pahor, Tremul 10, Bandedj (0:6), Gulic 32 (4:9), Sedmak 1 (1:3), Volk 8, De Carli 4.

SODNIKA: Spadaro in Maizan.

V finalu za peto mesto je slovenska reprezentanca premagala Ferroviario. Naši fantje so sicer pričeli zelo slabo ter v prvem polčasu zgrešili neverjetno število lahkih metov. V drugem polčasu pa je peterka De Carli, Volk, Gulic, Ušaj in Tremul pričela v izrednem slogu in že v 11. min. dohitela nasprotnika pri izidu 62:62. Nato so naši fantje celo povedli z 72:64, minuto pred koncem pa jih je Ferroviario s pomočjo sodnikov dohitel pri izidu 78:78. Sedem sekund pred koncem si je Gulic prihlabil tri proste metne in zadnjega tudi zadel. To je tudi zadostoval za zmago, kajti Ferroviario si je napravil tudi zadnji napad. Vsi naši fantje zaslužijo pohvalo, še posebno pa omenjenih pet, ki so igrali cel drugi polčas.

Le škoda, da je bila ekipa v prvih tekmah nekoliko neugirana, drugače bi prav gotovo slovenski pred-

stavniki lahko startali na višja mesta.

Delovanje ZSSDI

REDNI IN IZREDNI OBČNI ZBOR ZSSDI

Izvršni odbor ZSSDI je določil, da bo v petek, 12. junija, v Gregorčičevi dvorani v Trstu ob 19.30 v prvem in ob 20. uri v drugem sklicu izredni in 11. redni občni zbor ZSSDI. Na izrednem občnem zboru bodo spreminili statut združenja.

Dnevni red občnega zbora pa je naslednji:

1. Izvolitev volilne komisije
2. Predsedniško poročilo
3. Pozdravi in diskusija na poročilo
4. Izvolitev predsednika in članov izvršnega odbora
5. Izvolitev nadzornega odbora in razpisov
6. Razno

Komisija za smučanje

V četrtek ob 20. uri se bo na sedežu ZSSDI v Trstu sestala smučarska komisija, ki bo podala obračun opravljenega dela v pretekli sezoni.

NA DISKUSIJSKEM SREČANJU ODBORA ZA TELESNO KULTURO SKGZ

Pestra plejada mnenj in stališč

Diskusija o vključevanju neslovenskih igralcev v naša športna društva je razkrila potrebo po poglobljeni razpravi o tem vprašanju

V petek zvečer je bilo v Gregorčičevi dvorani diskusijsko srečanje, ki je bilo namenjeno vprašanju vključevanja neslovenskih igralcev v naša športna društva. Diskusija je bila dokaj razgibana, dotaknila se je raznih vidikov tega vprašanja, občasno pa so govorniki posegli tudi na širše področje naše telesne kulture in ga navezali tudi na postavke celotnega našega zamejskega življenja.

V začetku je Tamara Blažina, predsednica odbora za telesno kulturo SKGZ, ki je bil sklicatelj tega diskusijskega večera, obrazložila vzroke, ki so spodbudili to pobudo. Poudarila je, da so imela naša društva ob nastanku zamejskega slovenskega telesnokulturnega udejstvovanja v zamejstvu pred seboj predvsem cilj, da bi ohranila svoj slovenski značaj, poleg tega pa naj bi v njih tudi ostala živa slovenska beseda. Z vključevanjem neslovenskih igralcev v naše ekipe pa je prišlo do stanja, ki je pričelo prvotno zastavljene cilje malčiti. Vprašanje je postalo tem bolj pomembno, ker je število teh spornih igralcev v zadnjih letih precej naraslo, petkov diskusijski večer pa naj bi pokazal, kaj menijo o tem pojavu predstavniki naših društev.

V diskusiji so se izoblikovale v bistvu štiri glavna stališča, čeprav je bilo odtenkov in variant precej. Ta štiri stališča pa so bila v strnjeni obliki taka:

— naša društva naj bodo povsem slovenska;

— v naša društva naj se sprejme določeno število tistih neslovenskih igralcev (zlasti otrok), ki so do nas razporejeni prijeteljsko in ki so pripravljeni naučiti se slovensčine;

— naša društva ne smejo sprejemati tistih igralcev, ki jih ali «kupi» ali pa jih jemljejo zato, da bi z njimi dosegla boljši športni rezultat;

— naša društva brez tujih igralcev ne morejo, ker je slovenskih premalo in ker tako zahtevajo tudi navijači, ki društvo podpirajo.

Skozi ves večer se je tudi vila rdeča nit vprašanja, kako naj se naša društva spopadejo s tem pojavom, ki je ponekod že precej spreminil narodnostno podobo naših športnih organizacij. Predlogov je bilo precej, navedli pa bomo le najpomembnejše:

— mnogo več bi morala za vzgojo in usmerjanje našega športa narediti javna občila;

— tesneje bi se morali nasloniti na vr mladih, na šolo;

— trener bi moral biti tudi vzgojitelj in kot tak navajati mladino k pravilnemu pristopu k temu vprašanju;

— jasno stališče bi morale do tega vprašanja zavzeti politične in družbene organizacije;

— potrebne (manjkajoče) igralne kadre bi morali iskati tudi med

delavsko mladino;

— za igralce v naših društvih, ki našega jezika ne razumejo, bi morali organizirati tečajne slovensčine;

— morali bi blažiti pretrano željo po uspehu, ker bi tako ne potrebovali tujih «ekspertov»;

— morali bi združevati ekipe (in društva), da bi tako dobili dovolj kakovostnih domačih igralcev;

— morali bi opraviti raziskavo, ki bi pokazala, kakšen postopek bi ubrali.

Ob teh predlogih sta bili izrečeni še dve mnenji: po prvem ni enotnega recepta za reševanje te problematike, po drugem pa je vklju-

čevanje v zamejstvu pred seboj predvsem cilj, da bi ohranila svoj slovenski značaj, poleg tega pa naj bi v njih tudi ostala živa slovenska beseda. Z vključevanjem neslovenskih igralcev v naše ekipe pa je prišlo do stanja, ki je pričelo prvotno zastavljene cilje malčiti. Vprašanje je postalo tem bolj pomembno, ker je število teh spornih igralcev v zadnjih letih precej naraslo, petkov diskusijski večer pa naj bi pokazal, kaj menijo o tem pojavu predstavniki naših društev.

V diskusiji so se izoblikovale v bistvu štiri glavna stališča, čeprav je bilo odtenkov in variant precej. Ta štiri stališča pa so bila v strnjeni obliki taka:

— naša društva naj bodo povsem slovenska;

— v naša društva naj se sprejme določeno število tistih neslovenskih igralcev (zlasti otrok), ki so do nas razporejeni prijeteljsko in ki so pripravljeni naučiti se slovensčine;

— naša društva ne smejo sprejemati tistih igralcev, ki jih ali «kupi» ali pa jih jemljejo zato, da bi z njimi dosegla boljši športni rezultat;

— naša društva brez tujih igralcev ne morejo, ker je slovenskih premalo in ker tako zahtevajo tudi navijači, ki društvo podpirajo.

Skozi ves večer se je tudi vila rdeča nit vprašanja, kako naj se naša društva spopadejo s tem pojavom, ki je ponekod že precej spreminil narodnostno podobo naših športnih organizacij. Predlogov je bilo precej, navedli pa bomo le najpomembnejše:

— mnogo več bi morala za vzgojo in usmerjanje našega športa narediti javna občila;

— tesneje bi se morali nasloniti na vr mladih, na šolo;

— trener bi moral biti tudi vzgojitelj in kot tak navajati mladino k pravilnemu pristopu k temu vprašanju;

— jasno stališče bi morale do tega vprašanja zavzeti politične in družbene organizacije;

— potrebne (manjkajoče) igralne kadre bi morali iskati tudi med

ODBOJKA

V ženskem finalu Breg proti Slogi

Med moškimi Sokol poskrbel za presenečenje

ŽENSKO

V ženski konkurenci so se v tem tednu končala tekmovanja. Na sporedu sta namreč bili še zadnji dve srečanja. V ponedeljek sta se na stadionu «I. maja» pomerila ZTT in Sloga. Tekma je bila nedvomno ena najlepših letošnjega «Revivala». Ekipa ZTT je končno nastopila v popolni postavi in s svojo igro dokazala, da bi lahko sodila med boljše šestinke, če bi seveda vedno lahko nastopila v popolni sestavi. V petek je ZTT igral tudi proti Bregu in izgubil z 1:3. V finalni tekmi, ki bo 7. junija popoldne v Bazovici, se bosta za naslov prvaka «Revivala 81» potegovala Breg in Sloga.

IZIDA TEKA TEDNA

ZTT - Sloga 2:3; ZTT - Breg 1:3.

LESTVICA

Breg 10, Sloga 8, Kras 6, ZTT 0.

MOŠKI

Tudi moško prvenstvo se v tržaški skupini bliža koncu, saj bo v tednu, ki je pred nami na sporedu še zadnje kolo. Vendar je na vrhu lestvice praktično že vse odločeno. V finalu v Bazovici bosta proti Domu, zmagovalcu goriske skupine, igrali ekipi Piperje in Sloga Bar Alex. Ti dve šestki bosta v prihodnjem kolu igrali med seboj in srečanje bo odločilo tudi o prvem mestu, saj imata ekipi zaenkrat enako število točk. V tem tednu je za prvo presenečenje poskrbel Sokol, ki je v izenačenem srečanju premagal favorizirani Kras. Polet je dvakrat izgubil. Najprej je podlegel Piperjem, nato pa ga je v zaostali tekmi premagal še Breg, ki bo tako zasedel končno tretje mesto v tržaški skupini.

IZIDI TEKA TEDNA

Polet - Piperje 1:3; Kras - Sokol 2:3; Polet - Breg 0:3.

LESTVICA

Piperje in Sloga Bar Alex 16, Breg 10, Kras 6, Sokol 4, Polet 2, Inka

«TROFEJA TOPOFINO»

Zasluzena zmaga Slogine vrste

Končalo se je prvenstvo v minidobojki v moški konkurenci. Po pravici rečeno moramo povedati, da so klada prvenstva praktično novost, saj je bilo letos komaj tretje na sporedu. Sodi pa v prvenstvo za «Trofejo Topolino». Od tržaških društev je nastopalo kar 40 ekip, vsaka ekipa pa šteje v tem prvenstvu 4 člane. Presenetljivo se je na prvo mesto uvrstila Sloga, ki je tako osvojila tudi letošnji pokrajinski naslov. Da je bil uspeh Sloginih igralcev še večji, pa moramo še povedati, da je druga postava Slogine osvojila tudi tretje mesto. Uspeh je nekje nepričakovan, saj so se

Darovi in prispevki

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB NA KONTOVELU

V drag spomin na Eno Tomažič daruje Ivanka Danev 5.000 lir.

V počastitev spomina svojih dragih daruje Ljilja Ljiljak 10.000 lir.

Ob 1. obletnici smrti drugega moža, očeta in nonota Josipa Starca daruje družina 15.000 lir. Pustni odbor - Kontovel daruje 20.000 lir.

V spomin na prijatelja Josipa Starca darujeta inž. Aleks in Nora Cambissa 20.000 lir.

ZA NAKUP KLAJIRA OPZ «VESELA POMLAD» darujejo: Andreina Černe 25.000 lir, Magda Sosić 10 tisoč, družina Bratoš 30 tisoč, Marinka Martelanc 50.000, N. N. 10.000, Lučka Susić 10.000, Nerina Kralj 10.000, Lidija Škerk 25.000, Ljilja Kralj 10.000, Alfred Škerlavaj 30.000, Vinko Gregoretti 50.000, Marija Kralj 10.000, Zdenka Vidau 30 tisoč, Sonja Tretjak 20.000, Tamara Riccobon 10.000 in Ana Štoka 50 tisoč.

ZA SOLO «K. D. KAJUH»

V spomin na Edija Gojč daruje Kristina Kalc (Gropada 21) 10.000 lir.

Namesto cvetja na grob Marinine mame daruje družina Kralj (Padriče) 6.000 lir.

Namesto cvetja na grob Line Gruđen - Grobiše darujeta družini Zaggar - Ferluga (Padriče 32) 10.000 lir.

Namesto cvetja na grob Edija Gojč darujeta Lidija in Emil Grgič 10.000 lir.

V spomin na Lino Gruđen - Grobiša daruje družina Grgič (Kapitanovi - Padriče 42) 10.000 lir.

Namesto cvetja na grob Edija Gojč daruje družina Mužina (Gropada 19) 10.000 lir.

Namesto cvetja na grob Edija Gojč daruje družina Milković (Gropada 5) 10.000 lir.

Namesto cvetja na grob Zore Križmanč darujeta Mirta in Franco Pahor 20.000 lir.

Namesto cvetja na grob Eme Tomažič darujeta Zora in Marino Pregarc 5000 lir za spomenik padlim v NOB s Kolonkova, iz Škedenja in od Sv. Ane.

V isti namen daruje Jolanda Gustinčič 5000 lir.

V spomin na Eno Tomažič daruje Ivan Malalan 10.000 lir za osnovno šolo «P. Tomažič» in 10.000 lir za vzdrževanje spomenika v Trebčah.

V spomin na Eno Tomažič darujeta Anica in Lucijan Malalan 10.000 lir za vzdrževanje spomenika v Trebčah.

Ob 6. obletnici smrti Karle Vitez darujeta družini Vitez in Gerdina 50.000 lir za SZ Bor.

V spomin na Alojza Perica daruje Vojko Pertot 5000 lir za Godbeno društvo Nabrežina. V isti namen darujeta Lino in Fani Vižentin 10 tisoč lir in Silva Trečič 10.000 lir.

V spomin na Cvetko Komar por. Benčič daruje Boža Dobriča z družino 10.000 lir za KD Slavec.

V spomin na Danila Švaro daruje Olga Demark 10.000 lir za KD Slavec.

Ob priliki svoje poroke darujeta Patricija in Walter Bet 50.000 lir za KD Slavec.

Družina Sirca iz Gabrovca daruje 10.000 lir za KD Rdeča zvezda.

V spomin na Marijo Carli vd. Čuk daruje hči Elda z možem Aldom 40.000 lir za SD Primorec, 15.000 za cerkev v Trebčah, 15.000 za PD Primorec, 15.000 za godbo «Parma» in 15.000 lir za osnovno šolo «P. Tomažič» v Trebčah.

V spomin na mamo narodnega heroja Pinka Tomažiča daruje Franc Brus 5000 lir za Dijaško matico.

V spomin na Ferdinanda Daneva daruje družina 20.000 lir za popravilo dvorane na Kontovelu.

V spomin na Marijo Kuret darujeta družini Kuret in Maver 10.000 lir za KD Slavec.

V počastitev spomina Eme Tomažič daruje M. Č. B. 10.000 lir za Skupnost družina Opčine.

V počastitev spomina Eme Tomažič in Marije Nadoh - Ota darujeta Ladka in Maks Moreli 10.000 lir za Skupnost družina Opčine.

V spomin na Alojza Perica daruje družina Bogatec Ignio 10.000 lir za SD Mladina Križ.

Zahvaljujoč se ZSSiD, SK Kras, delovnim kolegom Kmečke zveze in Patronatu INAC, Primorskemu dnevniku in Radiu Trst A za javne čestitke ob rojstvu drugorojenca Gorana, darujeta Marta in Boris Simoneta 50.000 lir za namiznoteniški o'šek SK Kras.

V isti namen daruje Ida Peric (Praprot 8) 10.000 lir.

V spomin na g. Tomažič daruje Anica Abram 10.000 lir za Dijaško matico.

Za sklad Albina Bubniča daruje Dragica Peric (Praprot 8) 10 tisoč lir.

Ob 10. obletnici smrti drage mame, darujeta Liči in Alojz Kapun 10.000 lir za pevski zbor «Vasilij Mirks».

Mario Matjašič (Barkovlje) daruje 5000 lir za SD Kontovel in 5000 lir za popravilo dvorane na Kontovelu.

Pustni odbor Kontovel daruje za SD Kontovel 20.000 lir, za popravilo dvorane na Kontovelu 20.000, za zbor «Vasilij Mirks» 20.000 in za ženski zbor Prosek - Kontovel 20.000 lir.

Namesto cvetja na grob Albine Savi daruje Dora Lorenzi 10.000 lir za KD Rovte - Kolonkovec.

Ob 1. obletnici smrti Tončke Segina vd. Starc darujeta Marija in Juri Segina 10.000 lir za sekcijo KPJ Prosek - Kontovel.

Mario Milič daruje 10.000 lir za Mladinski krožek Prosek - Kontovel.

Namesto cvetja na grob Marije Kuret daruje Albert Derganc 10.000 lir za KD Slavec - Ricmanje.

Namesto cvetja na grob Alojza Racmana daruje družina Petaros (Gročana 22) 10.000 lir za Skupnost družina Opčine.

V spomin na Albino Skilan vd. Savi daruje Ana Lavrenčič iz Rovt 5000 lir za KD Rovte - Kolonkovec in 5000 za spomenik padlim v NOB iz Škedenja, s Kolonkova in od Sv. Ane.

V spomin na Eno Tomažič daruje Mirko Kapelj 20.000 lir za nastajajočo knjižnico «P. Tomažič in tovariši SKD Tabor».

Ob obletnici smrti prof. Ivana Sošića daruje družina Čuk - Sosić 20 tisoč za SKD Tabor in N.N. 2000 lir za SKD Tabor.

V počastitev spomina na Marijo Carli vd. Čuk darujeta Angelo Suber 10.000 lir, Mila in Rafaela 10 tisoč lir za godbeno društvo «Parma».

V isti namen daruje Romana Štok 5000 lir za Skupnost družina Opčine.

V spomin na strica Gigija Bežina daruje družina Bojana Nabergoja 20.000 lir za FC Primorje.

Namesto cvetja na grob Davida Sirka daruje družina 30.000 lir za KD Vesna, 30.000 za SD Mladina, 30 tisoč za SD Vesna, 30.000 za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Križa, 30.000 za vzdrževanje ljudskega doma in 30.000 lir za kriško župno cerkev.

Namesto cvetja na grob Davida Sirka daruje družina Košuta (Devančev) 25.000 za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Križa in 25.000 lir za kriško župno cerkev.

Namesto cvetja na grob Eme Tomažič darujeta Lidija in Emil Grgič (Padriče 10) 10.000 lir za šolo «P. Tomažič» v Trebčah.

Namesto cvetja na grob Alojza Racmana daruje družina Kapun (Pesek 1) 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v Gročani.

Ob 2. obletnici smrti Rika Malalana darujeta Ivanka in Stanko Hrovatin 20.000 lir za PD Tabor.

Ob 2. obletnici smrti Rika Malalana daruje žena Karla 20.000 lir za Center za rakasta obolenja.

N. N. daruje 20.000 lir za Skupnost družina Opčine.

Ob 1. obletnici smrti Alberta Kramca se ga spominja sin Aldo z ženo Ivanka in daruje 10.000 lir za društvo Slovencev miljske občine.

Namesto cvetja na grob Felodee Arduini daruje Franc Cufar z družino 10.000 lir za Skupnost družina Opčine.

Namesto cvetja na grob Marije Nadoh vd. Ota daruje družina Bubola 5000 lir za Mladinski zbor Glas bene matice.

V spomin na Albino Stefančič daruje učiteljice: Košuta, Bertocchi, Puntari, Škerlavaj in Vodopivec ter katehet Rumpler 30.000 lir za glasilo Skidanc.

Pustni odbor - Kontovel daruje 30 tisoč lir za Godbeno društvo Prosek.

V isti namen daruje Milena Starc z družino 20.000, Darjo Starc z družino 10.000 in Franco Cipollino z družino 10.000 lir.

V spomin na Marijo Carli vd. Čuk darujeta Karmela in Zoran 10.000 lir za godbo «V. Parma» iz Trebč.

V spomin na Marijo Carli vd. Čuk daruje družina Cibic (Trebče 27) 10.000 lir za Skupnost družina Opčine.

V isti namen daruje Anna Carli (Trebče 23) 10.000 lir ter Aldina, Magda, Tatjana in Bernarda 10 tisoč lir.

V spomin na Marijo Carli vd. Čuk daruje Evgenija Kralj 10.000 lir za KD Primorec.

V isti namen daruje Bruno Kralj 10.000 za KD Primorec in 10.000 lir za SD Primorec.

V spomin na drago sestrično Kristino Kušar darujeta Olga in Vida Pertot 10.000 lir za Dijaško matico.

V počastitev spomina ljube sestre Kriste Pertot vd. Kušar darujeta Zora in Marija 20.000 lir za pomenovanje osnovne šole v Barokovljah po Finžgarju.

Za TPPZ «P. Tomažič» daruje Stanko Zagar (Trst) 20.000, Albin Škrk (Sesjan) 10.000 in podporni član Mario Švara 5000 lir.

Ob 1. obletnici smrti drage sestre Marije Verša por. Dangelo in ob obletnici smrti očeta Rudolfa Verše daruje Danica Regent 10.000 lir za Kulturni dom «Prosek - Kontovel».

V spomin na plemenito Eno Tomažič darujeta Olga in Vida Pertot 10.000 lir za Dijaško matico.

V počastitev spomina Eme Tomažič daruje Silvan Mesesec z družino 20.000 lir za osnovno šolo «P. Tomažič».

V počastitev spomina Katarine Kralj daruje Anica Mesesec z družino 20.000 lir za KD Primorec.

Namesto cvetja na grob Alojza Perica daruje Silva z družino Dovan 5000 lir za spomenik padlim v NOB v Praprotnu.

Namesto cvetja na grob Pavle Kaizer, none Ane in Irene Živec, darujeta Vesna in Stanko Živec (Zabrežec 56) 10.000 za osnovno šolo v Gabrovci in 10.000 lir za osnovno šolo v Zgoniku.

V spomin na g. Eno Tomažič darujeta Marko in Elvira Tence 20 tisoč lir za Dijaško matico.

V spomin na brata Marčela Švaglja darujeta Marko in Elvira Tence 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v Križu.

Namesto cvetja na grob Albine Savi daruje Danica Semec 10.000 lir za PD Rovte - Kolonkovec.

Namesto cvetja na grob moža Emilije Rapotec daruje Olga Pečenik 5000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v Borštu.

V spomin na Eno Tomažič daruje Armid Umkar 10.000 lir za TPPZ «P. Tomažič».

V počastitev spomina Davida Sirka darujeta Silvan in Vojko 15 tisoč lir za KD Vesna.

V počastitev spomina Eme Tomažič daruje Stanko Babič 10.000 lir za Zdrženje aktivistov osvobodilnega gibanja na Tržaškem.

V isti namen darujeta Danilo Pilat 5.000, Lado Premru 5.000 lir.

V spomin na Alojza Racmana darujeta bratje in sestre 30.000 lir za vzdrževanje spomenika v Gročani.

Namesto cvetja na grob Giordana Baruce darujeta Marta in Giorgio Bevk 10.000 lir za KD «France Prešeren».

Namesto cvetja na grob Katice Draščič, mame sluginje osn. š. v Ricmanjih daruje učiteljice ital. in slov. osn. š. v Ricmanjih 25.000 lir za pomenovanje šole pri Domju.

Namesto cvetja na grob Alojza Perica daruje Hedvika z družino 10 tisoč za godbeno društvo iz Nabrežine in 10.000 lir za pevski zbor «Fantje izpod Grmade».

Namesto cvetja na grob Alojza Perica daruje Celesta z družino 20 tisoč lir za spomenik padlim v NOB iz Prečnika.

V počastitev spomina Fanj Jerkič - Benčina darujeta družini Danila Benčina in M. Marconi 50.000 lir za Skupnost družina Opčine.

V spomin na Marijo Kuret daruje Ivana Kuret 10.000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob Alojza Racmana daruje družina Racman (Gročana 37) 5000 lir za Skupnost družina Opčine.

29. 5. 1981

Ameriški dolar 1155,-

Funt sterling 2390,-

Irski funt sterling 1820,-

Švicarski frank 556,-

Francoski frank 207,-

Belgijski frank 29,50

Nemška marka 496,-

Avstrijski šiling 69,50

Kanadski dolar 960,-

Holandski forint 445,-

Danska krona 156,-

Švedska krona 232,-

Norveška krona 200,-

Drahma 18,-

Mali dinar 30,-

Veliki dinar 28,50

MENJALNICA

vseh tujih valut

Mali oglasi

telefon (040) 79 46 72

PRODAM prikolico znamke «roller» (3.80 m) v dobrem stanju, s šatorom. Ugodna cena. Tel. (0481) 82 779, v večernih urah.

ISČEM 18-letnega vajenca za mizarstvo delo. Tel. (040) 45 390 ob delovnem urniku.

ISČEM stare razglednice in razno korespondenco, Adriano - tel. (040) 55 548.

METROMARKET išče prodajalca/ko z večletno prakso na oddelku za fotografijo z znanjem slovenščine - srbohrvaščine ter prodajalca/ko z večletno prakso na oddelku za radio - TV z znanjem slovenščine - srbohrvaščine. Telefonirati na št. 631 017/8.

OSMICO je odprl Silvester Švara (Trnovca 14). Toči belo in črno vino.

PRODAM «fiat 128 CL» - letnik 1976, 60.000 prevoženih km v dobrem stanju. Tel. (040) 227-284.

NA OPCINAH prodam opremljeno dvostanovanjsko vilo z mansardo, garažo in vrtom. Tel. (040) 211-844 ali 212-518.

ISČEMO CISTILKO(CA) za restavracijo «Hostaria ai pini», Božje polje 14. Telefonirati na št. 225-324.

OSMICO je odprl Jožef Batistič iz Rupe št. 8. Toči belo in črno vino lastne proizvodnje.

OSMICO je odprl Pepi Sancin-Sarnek (Dolina 112). Toči pristno belo in črno vino.

PRODAM «citroen LN» kub. 600 - letnik 1978, v odličnem stanju. Tel. v uradnih urah 827-231 ali 231-833 zvečer.

PRODAM nov vinograd, približno 1000 kv. m. Telefonirati na št. (040) 228164 po 18. uri.

OSMICO je odprl Bruno Kanje - Praprotno 3. Toči belo in črno vino.

ISČEM hišno pomočnico za temeljito čiščenje stanovanja v Barokovljah. Tel. (040) 412-507 vsak dan od 13.30 do 14.30.

OSMICO je odprl Pepi Rapotec - Prebrenž št. 18. Toči belo in črno vino.

VEŠPO 125 ali močnejšo kupim v gotovini. Tel. (040) 52-277 v večernih urah.

ODDAM dva lepa peščka. Oglejte si ju na Repentabru št. 1. Hrovatič, tel. 227-262.

TVRDKA, ki prodaja najnovejšo posodo, sporoča, da je nov naslov urada v Nabrežini št. 145. Oglasi se od 9. do 12. ure in od 15. do 18. ure.

IMAŠ kaj prostega časa? Želiš zaposlitve za 500 tisoč mesečno? Javi se v Nabrežini - Center 145 od 9. do 12. ure in od 15. do 18. ure ali telefoniraj na št. 200-150.

ODDAM V NAJEM opremljeno stanovanje (tri spalnice, dnevna soba, kuhinja, kopalnica in shramba) z lepim razgledom na morje v Vižovljah št. 9/h za poletni čas ali za dobo šestih mesecev. Ana Žužek, tel. (040) 209-285 ob delovnem urniku.

OSMICO je odprl Mario Smotlak - Mačkole 55. Toči belo in črno domače kapljico.

DAJEM V NAJEM tri sobe za urade v strogem centru Gorice (opremljene ali pa ne). Prošnje zainteresiranih sprejema uredništvo PD v Gorici (Ul. XXIV Mag. št. 1/1). Telefon 833-82.

ZA VSAKOGAR NEKAJ POSEBNEGA

optika
Viki
foto-kino
kontaktne leče

Ulica Buonarroti 6
(prečna Ul. Rossetti)

TRST Telefon 77-29-96

Prispevajte

za

DIJAŠKO MATICO

Cremcaffè PRIMO ROVIS

Nudi pravim ljubiteljem kave

1. široko izbiro najboljših kave
2. najbolj ugodne cene, ki se ujemajo s kakovostjo kave
3. dnevno sveže praženo kavo na vašem domu in se obveže, da bo ohranilo nespremenjene cene

SKODELICA KAVE 200 lir

Kavne mešanice CREMCAFFÈ so vam na razpolago v degustaciji na Trgu Goldoni št. 10 ter v vseh trgovinah, supermarketih in kavarnah.

DARWIL
KUPUJE
TUDI RABLJENO ZLATO
in plačo do 14.000 lir za gram
karati - največja resnost -
odkup police
TRST
Trg Sv. Antona 4 (2. nadstropje)

ROLICH
NABREŽINA
Kamnelomi 35/c - Tel. 20-03-71

KERAMICNE PLOŠČICE
SANTARJE

bor
PRODAJNA GALERIJA
KRAŠKE UMETNE
OBRTI
CESTA
NABREŽINA-ŠEMPOLAJ
100m PO
ŽELEŽNIŠKEM
PREHODU
TEL. 200282

NOVOST ZA VSAKO
STOPNJO NAGLUSNOSTI

NEVIDNI SLUŠNI APARAT

Da bi povrnili sluh milijonom ljudem po vsem svetu, so se v zadnjih letih mnogo trudili in napredovali, toda do danes problema le niso rešili.

Izdelovalec slušnih aparatov MAICO je leta in leta ta problem natančno raziskoval in dosegel res presenetljive rezultate. Sanje vseh tistih, ki slabo slišijo, so se uresničile. Končno so izdelali nevidni slušni aparat, ki zagotavlja jasno in udobno poslušanje. Osebe, ki jim je sluh opadel, s tem novim aparatom slišijo glasove svojih domačih in lahko prisluhnejo televiziji in filmu. GRE ZA ABSOLUTNO NOVOST, ki jo lahko vsakdo BREZPLACNO preizkusi.

Obiščite nas. Zadostovalo bo nekaj sekund in spet boste jasno, brez živčnosti, razumeli glasove, tudi če bi vam jih prišepetavali. Ob vsakem prikazovanju aparata MAICO posebni popusti. Za poskuse obiščite nas brez vsakršne obveznosti.

TRST	naš urad Ul. Maiolica 1 tel. 793-490	vsak petek in soboto
BOLJUNCU	Lekarna Val Rosandra tel. 228-124	v sredo, 10. 6. 1981
ZGONIKU (Božje polje)	Lekarna dr. Budin tel. 225-596	v četrtek, 11. 6. 1981
SESLJANU	Lekarna dr. Furigo Narodna ul. 43 tel. 209-197	v torek, 9. 6. 1981

CASIO

computer watch - digital quartz

Najmodernejši